

Maciej Stryjecki, Krzysztof Mielniczuk, Justyna Biegaj

Przewodnik

po procedurach lokalizacyjnych
i środowiskowych dla farm wiatrowych
na polskich obszarach morskich

Przewodnik po procedurach lokalizacyjnych i środowiskowych dla farm wiatrowych na polskich obszarach morskich

Maciej Stryjecki
Krzysztof Mielniczuk
Justyna Biegaj

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej
Warszawa 2011

Przewodnik po procedurach lokalizacyjnych i środowiskowych dla farm wiatrowych na polskich obszarach morskich

Maciej Stryjecki, Krzysztof Mielniczuk, Justyna Biegaj

Autor projektu okładki:

Jerzy Opoka

Zdjęcia na okładce i stronach tytułowych:

Zentilia - Dreamstime.com
Nicikuehl - Dreamstime.com
Jerzy Opoka

Zdjęcia na str.: 19, 20:

Maciej Stryjecki

Redakcja i korekta językowa:

Wioletta Wichrowska

Niniejsza publikacja nie stanowi źródła prawa, dlatego informacje w niej zawarte nie mają charakteru wiążącego. Publikacja ma charakter zbioru zasad mających pomóc w wyborze metod planowania i przygotowania inwestycji.

**© Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej
ISBN 978-83-934100-0-2**

Wydawca:

Fundacja na rzecz
Energetyki Zrównoważonej
al. Wilanowska 208/4, 02-765 Warszawa
www.fnez.org
www.morskiefarmywiatrowe.pl

**Wydanie pierwsze
Warszawa 2011**

Skład i łamanie:

Jerzy Opoka

„Przewodnik po procedurach lokalizacyjnych i środowiskowych dla farm wiatrowych na polskich obszarach morskich” został opracowany przez Fundację na rzecz Energetyki Zrównoważonej oraz Grupę Doradczą SMDI w ramach realizowanego przez Fundację projektu „Narodowy program rozwoju morskiej energetyki wiatrowej na polskich obszarach morskich”.

Sfinansowano ze środków własnych Fundacji na rzecz Energetyki Zrównoważonej, pochodzących z darowizn przeznaczonych na realizację projektu „Narodowy program rozwoju morskiej energetyki wiatrowej na polskich obszarach morskich”.

PODZIĘKOWANIA

Przewodnik, który oddajemy w Państwa ręce, został napisany przez ekspertów Fundacji na rzecz Energetyki Zrównoważonej oraz członków zespołu do spraw morskiej energetyki wiatrowej Grupy Doradczej SMDI – firmy konsultingowej, która zainicjowała dyskusję na temat uwarunkowań budowy morskich farm wiatrowych na polskich obszarach morskich.

Przez ostatnie półtora roku autorzy Przewodnika odbyli dziesiątki spotkań, podczas których szukali odpowiedzi na niezliczone pytania związane ze stosowaniem w praktyce przepisów dotyczących prowadzenia procedur w sprawie wydawania decyzji lokalizacyjnych i środowiskowych dla morskich farm wiatrowych. Przewodnik przedstawia aktualny stan wiedzy, który wyłonił się właśnie z tych rozmów i dyskusji.

Bez nich przygotowanie tego opracowania nie byłoby możliwe, dlatego w tym miejscu, w imieniu autorów, pragnę serdecznie podziękować wszystkim osobom, które poświęciły swój czas na rozmowy z nami oraz wnoszenie uwag do kolejnych wersji dokumentu. Szczególnie zaś dziękuję:

Przedstawicielom administracji – za otwartość i wytrwałość w dyskusjach na temat uwarunkowań prawnych budowy morskich farm wiatrowych w Polsce – Pani Annie Wypych-Namiołko, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury, Panu Piotrowi Otawskiemu, Zastępcy Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Pani Magdalenie Jabłonowskiej, Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Żeglugi Ministerstwa Infrastruktury, Panu Januszowi Pilińskiemu, Zastępcy Dyrektora Departamentu Energetyki Ministerstwa Gospodarki, Pani Dyrektora Hannie Dzikowskiej, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Gdańsku, Panu Przemysławowi Łagodzie, Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Szczecinie, oraz przedstawicielom Urzędów Morskich: Panu Andrzejowi Cieślakowi, Panu Markowi Kosemu, Panu Jackowi Kosmólskiemu i Panu Ryszardowi Hamerskiemu.

Przedstawicielom Instytutu Morskiego w Gdańsku – za konsultacje całości materiału – Pani Lidii Kruk-Dowgiałło, Panu Andrzejowi Osowieckiemu, Pani Iwonie Bubak, Panu Radosławowi Opiole, Pani Magdalenie Błęńskiej, Panu Juliuszowi Gajewskiemu.

Przedstawicielom instytucji naukowych – za krytyczne uwagi do metod badawczych środowiska morskiego na potrzeby procedur środowiskowych dla morskich farm wiatrowych – Panu Eugeniuszowi Andruliewiczowi z Morskiego Instytutu Rybackiego, Panu Profesorowi Włodzimierzowi Meissnerowi i Panu Profesorowi Krzysztofowi Skórze z Uniwersytetu Gdańskiego.

Równie serdecznie chciałbym podziękować **przedstawicielom firm**, które wsparły finansowo projekt „Narodowy program rozwoju morskiej energetyki wiatrowej na polskich obszarach morskich” realizowany przez Fundację na rzecz Energetyki Zrównoważonej – Det Norske Veritas Poland Sp. z o.o., Dong Energy Renewables Polska Sp. z o.o., Doradztwo Inwestycyjne Sp. z o.o., EDP Renewables Polska Sp. z o.o., generpol Sp. z o.o., Iberdrola Renewables Polska Sp. z o.o., Natural Power Association Sp. z o.o.

Maciej Stryjecki
Prezes Zarządu FNEZ

SPIS TREŚCI

DEFINICJE I SKRÓTY	9
WPROWADZENIE	13
Charakter opracowania	14
Struktura przewodnika	14
CZĘŚĆ I – PODSTAWOWE INFORMACJE O MORSKIEJ ENERGETYCE WIATROWEJ	15
Morska energetyka wiatrowa na świecie	16
Podstawowe informacje o morskich farmach wiatrowych	17
Proces przygotowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji morskiej farmy wiatrowej	22
Koszty realizacji morskiej farmy wiatrowej	24
CZĘŚĆ II – ETAP DECYZJI LOKALIZACYJNEJ	27
Pozwolenia w procesie wyboru lokalizacji morskiej farmy wiatrowej	28
Pozwolenia na badania naukowe na obszarach morskich	29
Procedura w sprawie uzyskania decyzji lokalizacyjnej	30
Właściwość organów administracji	30
Przebieg procedury w sprawie wydania PSZW	30
Postępowanie rozstrzygające	31
Opłaty za wydanie pozwoleń	39
Termin ważności pozwolenia	40
Możliwość przeniesienia pozwolenia na inny podmiot	40
Zawartość pozwolenia	41
Rodzaj przedsięwzięcia	41
Lokalizacja przedsięwzięcia	42
Charakterystyczne parametry techniczne	42
Szczegółowe warunki i wymagania wykorzystania przestrzeni morskiej	43
Wniosek o wydanie pozwolenia	43
Określenie przedsięwzięcia i jego celu	44
Wskazanie lokalizacji	45
Powierzchnia akwenu przeznaczonego na realizację i eksploatację przedsięwzięcia	45
Okres niezbędny do realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia	45
Charakterystyczne parametry techniczne	46
Szacowana wartość przedsięwzięcia	47
Przedstawienie etapów przedsięwzięcia i harmonogramu realizacji	47
Przekazywanie produktu na ląd	47
Ocena skutków ekonomicznych, społecznych i oddziaływania na środowisko	48
Załączniki do wniosku o wydanie pozwolenia	51
Opis technologii planowanego przedsięwzięcia	51
Elementy środowiskowe w procedurze w sprawie wydania PSZW	52

Informacje o środowisku znajdującym się w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia	53
Opis potencjalnych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie i jego zasoby naturalne zarówno żywe, jak i mineralne oraz ich ocena.....	54
Opis środków zmniejszających szkodliwe oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie	55
Opis przyjętych założeń i zastosowanych metod prognozy oraz wykorzystanych danych o środowisku morskim, ze wskazaniem trudności powstałych przy gromadzeniu niezbędnych informacji.....	55
Projekt programu monitoringu, w tym monitoringu środowiska i zarządzania procesem inwestycyjnym i eksploatacyjnym.....	56
Opis elementów środowiska objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2009 r. nr 151, poz. 1220, ze zm.), znajdujących się w zasięgu przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia	56
CZĘŚĆ III – ETAP OCENY ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	59
Opis postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla morskich farm wiatrowych.....	60
Podstawa prawna.....	60
Konieczność uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	60
Relacja pomiędzy decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach a pozwoleniem na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich.....	60
Definicje morskiej farmy wiatrowej i zewnętrznej infrastruktury przyłączeniowej na potrzeby oceny oddziaływania na środowisko	63
Właściwość organów administracji.....	65
Przebieg postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla MFW.....	67
Postępowanie w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przyłącza zewnętrznego.....	69
Ponowna ocena oddziaływania na środowisko	70
Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 (dla przedsięwzięć innych niż mogące znacząco oddziaływać na środowisko).....	70
Postępowanie transgraniczne.....	71
Termin na wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	72
Termin ważności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.....	73
Możliwość przeniesienia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na inny podmiot	73
Wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	73
Treść wniosku w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.....	73
Załączniki do wniosku w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.....	74
Wniosek o ustalenie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko (scoping).....	74
Sposób zawiadomienia stron postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.....	75
Karta informacyjna przedsięwzięcia w postępowaniu w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla morskiej farmy wiatrowej.....	76

Cel sporządzenia karty informacyjnej przedsięwzięcia w postępowaniu w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.....	76
Zakres karty informacyjnej przedsięwzięcia.....	76
Szczegółowy opis karty informacyjnej przedsięwzięcia.....	77
Raport o oddziaływaniu na środowisko dla morskiej farmy wiatrowej.....	80
Cel sporządzenia raportu OOS.....	80
Zakres raportu OOS.....	80
CZĘŚĆ IV – CHARAKTERYSTYKA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ MORSKICH FARM WIATROWYCH NA ŚRODOWISKO.....	93
Etap planowania.....	94
Etap realizacji.....	95
Budowa (konstrukcja) i transport podzespołów.....	95
Montaż/instalacja turbin na morzu.....	98
Układanie kabli (pomiędzy poszczególnymi elektrowniami oraz kabla wyprowadzającego energię na ląd).....	101
Budowa infrastruktury towarzyszącej.....	102
Etap eksploatacji.....	103
Etap likwidacji.....	105
CZĘŚĆ V – ZAKRES ANALIZ ŚRODOWISKOWYCH DLA MORSKICH FARM WIATROWYCH.....	107
Analizy przedrealizacyjne.....	108
Zakres analiz.....	108
Czas trwania analiz i okres ważności.....	109
Obszar badań.....	109
Monitoring porealizacyjny.....	110
Metodyka badań.....	110
Badania geologiczne.....	110
Badania oceanograficzne.....	112
Analizy dna morskiego (badania geofizyczne).....	113
Bentos.....	114
Ryby.....	115
Ssaki morskie.....	116
Ptaki morskie.....	118
Ptaki migrujące.....	119
Badania poziomu hałasu podwodnego/wibracji.....	119
Bibliografia.....	121
Lista sprawdzająca do wniosku o wydanie PSZW.....	125
Lista sprawdzająca do wniosku o wydanie DSU.....	133
Lista sprawdzająca do karty informacyjnej przedsięwzięcia.....	135
Lista sprawdzająca do raportu OOS.....	141

Definicje i skróty

decyzja ULICP – decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego

decyzja WZiZT – decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

DSU – decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach

dyrektywa OOŚ – dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne

dyrektywa ptasia – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa

dyrektywa siedliskowa – dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

dyrektywa SOOŚ – dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

EW – elektrownia wiatrowa

GDOŚ – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

GW – gigawat

GPZ – główny punkt zasilania (stacja transformatorowa, stacja elektroenergetyczna)

IPW – infrastruktura przyłączeniowa wewnętrzna

IPZ – infrastruktura przyłączeniowa zewnętrzna

KIP – karta informacyjna przedsięwzięcia – dokument w rozumieniu UOOŚ

KPA – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. nr 98, poz. 1071, ze zm.)

KSE – krajowy system elektroenergetyczny

MPZP – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

MEW – morska energetyka wiatrowa

MFW – morska farma wiatrowa/morskie farmy wiatrowe

MW – megawat

obszar farmy wiatrowej – fragment obszaru morskiego, na którym są zlokalizowane elektrownie wiatrowe oraz ich infrastruktura towarzysząca, w postaci infrastruktury przyłączeniowej wewnętrznej, lub stacja badawcza

OOŚ – ocena oddziaływania na środowisko

OZE – odnawialne źródła energii

POŚ – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 105, ze zm.)

PPIS – państwowy powiatowy inspektor sanitarny

przedsięwzięcia I grupy – przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (art. 59 ust. 1 pkt 1 UOOŚ)

przedsięwzięcia II grupy – przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (art. 59 ust. 1 pkt 2 UOOŚ)

przedsięwzięcia III grupy – przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, niezakwalifikowane do I lub II grupy (art. 59 ust. 2 UOOŚ)

PSZW – pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich

PZP – ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. nr 80, poz. 717, ze zm.)

raport OOŚ – raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko

RDOŚ – regionalny dyrektor ochrony środowiska

rozporządzenie OOS – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. nr 213, poz. 1397)

SN – średnie napięcie/sieć średniego napięcia

SZW – sztuczna wyspa/sztuczne wyspy

UE – Unia Europejska

UOOS – ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199, poz. 1227, ze zm.)

UOM – ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz.U. z 2003 r. nr 153, poz. 1502, ze zm.)

UOP – ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2009 r. nr 151, poz. 1220, ze zm.)

WN – wysokie napięcie/sieć wysokiego napięcia

Wprowadzenie

CHARAKTERYSTYKA OPRACOWANIA

Głównym celem niniejszego opracowania jest uporządkowanie i przedstawienie informacji o procedurach ustalania lokalizacji oraz prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych na polskich obszarach morskich. Zadaniem przewodnika jest udzielenie pomocy:

- deweloperom we właściwym przygotowaniu inwestycji,
- ekspertom w wykonywaniu odpowiednich analiz potencjalnego i faktycznego oddziaływania elektrowni wiatrowych na środowisko oraz w opracowywaniu odpowiednich dokumentów przedstawiających wyniki i wnioski z tych analiz (KIP, raport OOS),
- właściwym organom administracji morskiej i ochrony środowiska w wydawaniu decyzji lokalizacyjnych i w ocenie oddziaływań farm wiatrowych na środowisko.

Publikacja ta ma charakter ekspercki i nie stanowi wytycz-

nych ani zaleceń żadnego z organów odpowiedzialnych za prowadzenie procedur administracyjnych w procesie przygotowania i budowy morskich farm wiatrowych. W jej opracowaniu uczestniczyli jednak liczni przedstawiciele takich organów, była ona także przedmiotem konsultacji i uzgodnień ze wszystkimi urzędami biorącymi udział w procedurach ustalania lokalizacji i uwarunkowań środowiskowych dla MFW. Nie każde z prezentowanych poniżej opinii i twierdzeń jest w pełni zgodne ze stanowiskami niektórych urzędników. Tam gdzie w trakcie konsultacji pojawiły się rozbieżności, autorzy przewodnika je przedstawiają i uzasadniają swój punkt widzenia.

Przewodnik nie zastępuje w żaden sposób obowiązujących przepisów prawa czy też wytycznych poradników zatwierdzonych przez urzędy państwowe, obejmujących ogólne zasady wydawania pozwoleń i prowadzenia procedur OOS, nie jest także z nimi sprzeczny – co najwyżej je uszczegółowia i to wyłącznie w odniesieniu do przedsięwzięć polegających na budowie morskich elektrowni wiatrowych.

STRUKTURA PRZEWODNIKA

Przewodnik opisuje uwarunkowania prawne oraz procedury i działania z nich wynikające, jakie należy przeprowadzić w procesie przygotowania, budowy i funkcjonowania MFW.

W pierwszej części tego opracowania zostały przedstawione podstawowe informacje o morskiej energetyce wiatrowej oraz morskich farmach wiatrowych, oparte na aktualnie dostępnej wiedzy. W drugiej części została opisana procedura uzyskania pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich, pełniącego funkcję decyzji lokalizacyjnej dla MFW.

Trzecia część przewodnika została poświęcona procedurze oceny oddziaływania na środowisko oraz uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Dwie kolejne części obejmują opis potencjalnych oddziały-

wań MFW na środowisko oraz sugerowane zakresy analiz i badań środowiskowych, zalecanych do wykonania w procesach prognozowania oddziaływań na środowisko.

Przewodnik przedstawia i opisuje zarówno poszczególne akty prawne regulujące zakres i formę kolejnych działań prowadzących do ustalenia lokalizacji MFW oraz uwarunkowań środowiskowych jej budowy, jak i wszystkie dokumenty i opracowania, wymagane w procedurach administracyjnych prowadzonych w celu uzyskania kolejnych decyzji. Przy opisie poszczególnych dokumentów, takich jak wniosek o wydanie PSZW, karta informacyjna przedsięwzięcia czy raport OOS, autorzy nie tylko starają się wskazać to, co i w jaki sposób powinien opisać wnioskodawca, lecz także analizują i sugerują sposoby oceny i interpretacji przedstawianych danych i informacji.

część |

Podstawowe informacje o morskiej energetyce wiatrowej

MORSKA ENERGETYKA WIATROWA NA ŚWIECIE

Morska energetyka wiatrowa odgrywa znaczącą rolę w procesie zapewnienia Europie bezpieczeństwa energetycznego. Jak wynika z dokumentu Komisji Europejskiej: *Morska energia wiatrowa: Działania niezbędne do realizacji celów polityki energetycznej w perspektywie roku 2020 i dalszej*¹, już teraz ponad 40% przyłączonego do sieci potencjału wytwórczego pochodzi z energetyki wiatrowej.

W *Europejskiej polityce energetycznej*² podkreślono, jak istotne jest zapewnienie warunków do powstania konkurencyjnej europejskiej „supersieci” zasilanej przez morskie elektrownie wiatrowe, a także doprowadzenie w jak najkrótszym czasie do wzrostu konkurencyjności dużych morskich elektrowni wiatrowych. Komisja Europejska zaznacza, że chociaż lądowe instalacje wiatrowe pozostaną dominujące, rola instalacji na morzu będzie sukcesywnie wzrastać. Mimo znacząco większych niż na lądzie kosztów inwestycyjnych MFW stają się coraz bardziej konkurencyjne ze względu na następujące czynniki:

- wiatry na obszarach morskich wieją z większą siłą i nie są tak zmienne, dzięki czemu rośnie potencjał wytwórczy farm wiatrowych i maleje ich negatywny wpływ na sieć,
- na obszarach morskich turbiny wiatrowe mogą mieć większe rozmiary, łatwiej bowiem przetransportować komponenty z miejsca produkcji na miejsce instalacji drogą morską niż lądową; w konsekwencji instalacje na morzu mogą mieć większą moc,
- morskie farmy wiatrowe, jeżeli nie zakłócają działalności na morzu i nie oddziałują negatywnie na środowisko morskie, nie budzą w społeczeństwie tak silnych emocji i nie wywołują konfliktów społecznych.

Co jednak najistotniejsze, MEW może mieć bardzo istotny wkład w realizację wszystkich trzech kluczowych celów polityki energetycznej UE, a mianowicie może:

- pomóc w redukcji emisji gazów cieplarnianych bar-

dziej efektywnie niż elektrownie wiatrowe na lądzie,

- zapewnić bezpieczeństwo dostaw energii, w tym także w ujęciu międzynarodowym,
- podnieść konkurencyjność całej Unii Europejskiej³.

Na szczeblu unijnym prawne podstawy funkcjonowania MEW, oprócz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE, dają: *Trzeci pakiet Komisji dotyczący wewnętrznego rynku energii oraz Pakiet energetyczno-klimatyczny*. Mają one w efekcie pomóc w tworzeniu współpracy transgranicznej regulatorów energii i operatorów systemów, usprawnić procedury planowania i licencjowania, ułatwić dostęp do sieci i zmniejszyć bariery administracyjne w państwach członkowskich UE⁴. Wszystko to służy osiągnięciu celów określonych we wspomnianej dyrektywie 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r.

W grudniu 2010 r. ministrowie z dziesięciu krajów położonych w basenie Morza Północnego wraz z Europejskim Komisarzem do spraw Energii podpisali porozumienie pn. *The North Seas Countries' Offshore Grid Initiative Memorandum Of Understanding* w sprawie rozwoju morskiej sieci energetycznej. Inicjatywa, w którą zaangażowana jest także powstająca Agencja do spraw Współpracy Regulatorów Energii oraz Europejska Sieć Operatorów Systemów Przesyłowych Elektroenergetycznych, ma na celu stworzenie międzynarodowego systemu przesyłu energii, do którego będą mogły zostać przyłączone morskie farmy wiatrowe, zapewniające Europie większe bezpieczeństwo energetyczne.

W związku z tym pod auspicjami rządów zaangażowanych państw oraz Komisji Europejskiej będą prowadzone prace w zakresie konfiguracji i integracji sieci, kwestii rynkowych

1 - *Morska energia wiatrowa: Działania niezbędne do realizacji celów polityki energetycznej w perspektywie roku 2020 i dalszej*, KOM (2008) 768 wersja ostateczna.

2 - *Europejska polityka energetyczna*, KOM (2007) 1 wersja ostateczna.

3 - *Morska energia wiatrowa*. . . , op.cit.

4 - Ibidem.

i regulacyjnych oraz procedur planowania i przyznawania zezwoleń. W ciągu najbliższych dwóch lat zespoły powołane na mocy porozumienia zidentyfikują problematyczne obszary i zaproponują rozwiązania, które pomogą w rozwoju całościowej sieci przesyłowej. Jest to dowód na to, iż MEW staje się bardzo ważnym aspektem rozwoju gospodarczego i technologicznego państw Unii Europejskiej.

Jak podaje Europejskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej (EWEA), zainstalowana moc wszystkich działających w Europie morskich farm wiatrowych wyniosła na koniec 2010 r. 2946 MW⁵, przy czym w samym 2010 r. do sieci przyłączonych zostało 883 MW. Dało to blisko 51-procentowy wzrost w stosunku do roku 2009. Pierwsze półrocze 2011 r. przyniosło kolejne znaczące zmiany. Do końca czerw-

ca do sieci przyłączono morskie elektrownie wiatrowe o łącznej mocy zainstalowanej 348,1 MW (o 4,5% więcej w porównaniu z pierwszym półroczem 2010 r.). Łączna moc zainstalowana w MEW w Europie na dzień 30 czerwca 2011 r. wyniosła tym samym 3294 MW⁶. Obecnymi liderami w rozwoju MEW są Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Dania – ich udział wynosi łącznie 74%. EWEA wyznaczyło cel do realizacji w postaci 40 GW mocy MEW w Unii Europejskiej do 2020 r., co zakłada roczny rozwój rynku na poziomie 28%⁷. Do 2030 r. ilość energii generowanej przez MEW wynieść może nawet 150 GW⁸.

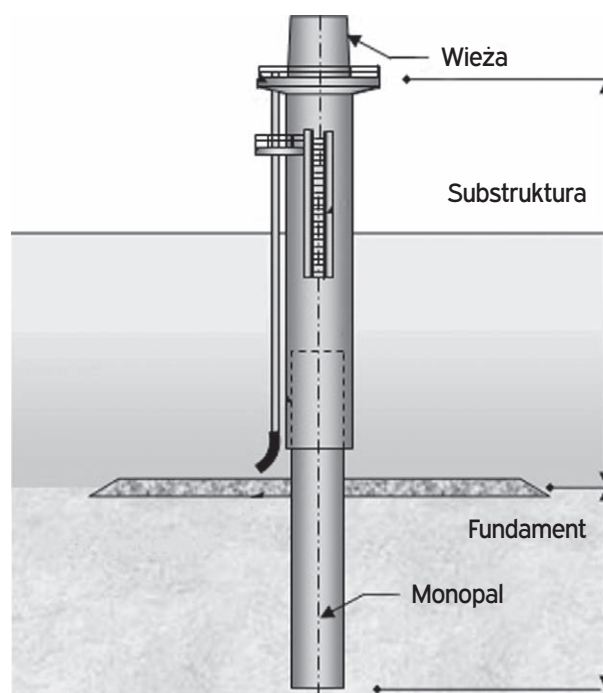
PODSTAWOWE INFORMACJE O MORSKICH FARMACH WIAТРOWYCH

Morskie farmy wiatrowe składają się z grup turbin wiatrowych (elektrowni wiatrowych) o różnej liczbie. Warto przy tym dodać, że największa aktualnie farma wiatrowa, położona 11 km od wybrzeża dystryktu Thanet w Zjednoczonym Królestwie, składa się ze 100 turbin. Coraz częściej zatem są to obiekty pokaźnych rozmiarów.

W skład pojedynczej morskiej elektrowni wiatrowej wchodzi:

- **Fundament** – powstało kilka różnych technologii wykonania fundamentów morskich turbin wiatrowych; ich stosowanie zależy od głębokości morza i budowy geologicznej dna morskiego w danym miejscu; wśród fundamentów wyróżniamy:

a) *monopal (monopile)* – jest to fundament z podstawą betonową lub stalową, który jest odpowiednio wstawiany lub wbijany w dno morskie,

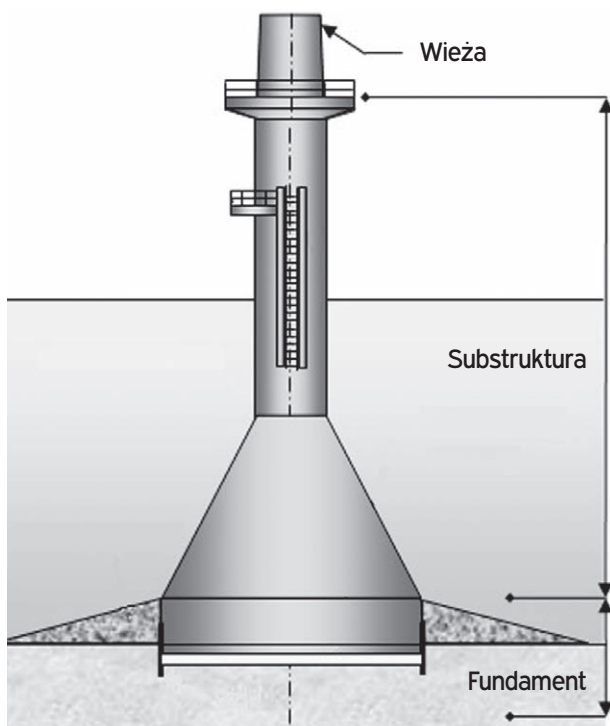
Rysunek 1. Monopal (Garrad Hassan & Partners Ltd.)

5 - Dostępne w World Wide Web <http://www.ewea.org/fileadmin/ewea_documents/documents/00_POLICY_document/Offshore_Statistics/110120_Offshore_stats_Exec_Sum.pdf>.

6 - Dostępne w World Wide Web <http://www.ewea.org/fileadmin/ewea_documents/documents/00_POLICY_document/Offshore_Statistics/201127070OffshoreStats.pdf>.

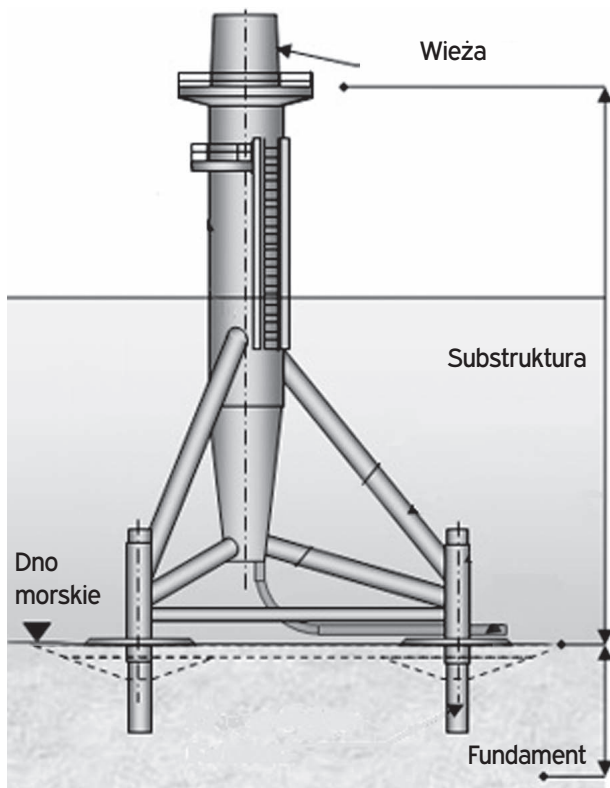
7 - Dostępne w World Wide Web <http://www.ewea.org/fileadmin/swf/factsheet/9_offshore.pdf>.

8 - *Morska energia wiatrowa*. ., op. cit., s. 3.

Rysunek 2. Fundament grawitacyjny (Garra Hassan & Partners Ltd.)

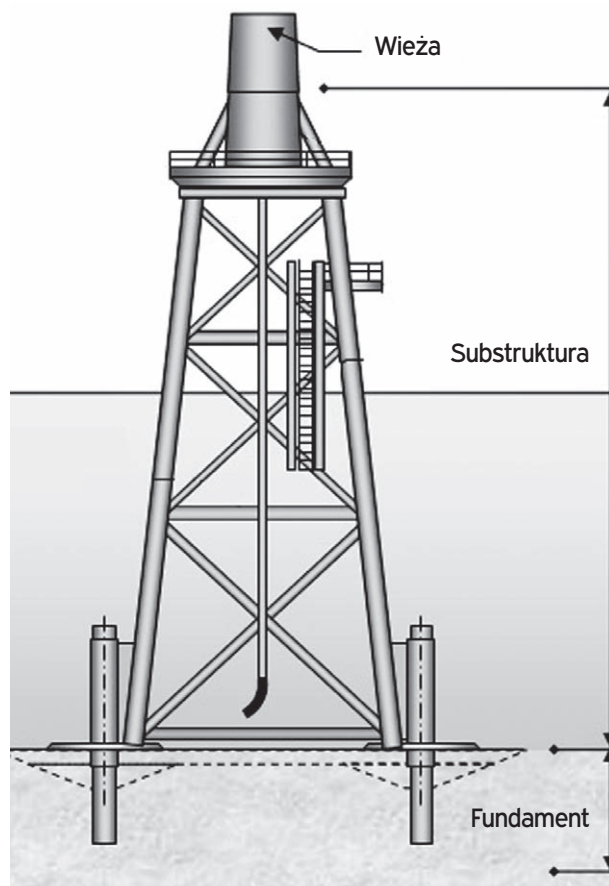
c) trójnóg (*tripod*) – zbudowany z trzech słupów, nakładanych lub wbijanych w dno morskie,

Rysunek 3. Trójnóg (Garra Hassan & Partners Ltd.)

d) czwórnóg (*quatropod*) – złożony z czterech słupów nakładanych lub wbijanych w dno morskie,

e) fundament kratownicowy (*jacket*).

Rysunek 4. Fundament kratownicowy (Garra Hassan & Partners Ltd.)

Poza tym, na etapie testowania prototypów lub wstępnego wprowadzania do użytku, spotkać można inne rodzaje fundamentów, jak np. *floating foundation* (czyli fundament pływający).

- **Wieża** – zwykle jest to stalowa konstrukcja stożkowa o przekroju koła, składająca się z kilku lub kilkunastu połączonych ze sobą stalowych lub betonowych segmentów.
- **Gondola** – znajduje się w niej generator prądu. Gondola umieszczona jest na wieży, ustawia się w kierunku wiatru.
- **Wirnik** – wirnik typowej turbiny wiatrowej składa się z trzech łopatek, wykonanych z włókna szklanego.
- **Piasta** – jest to centralny element wirnika odpowiedzialny za obracanie się łopatek.

Ilustracja 1. Morskie elektrownie wiatrowe na fundamencie monopolowym (po lewej) i kratownicowym (po prawej) – MFW Alpha Ventus na Morzu Północnym na niemieckich obszarach morskich

W celu przeprowadzenia procedur lokalizacyjnych i środowiskowych MFW niezbędne jest dokładne określenie, co będzie obejmować całość przedsięwzięcia, dla którego będziemy się starali uzyskać PSZW czy DSU. Na potrzeby przewoźnika za przedsięwzięcie polegające na budowie morskiej farmy wiatrowej uznano:

- **elektrownie wiatrowe** zbudowane z: fundamentu, wieży, gondoli z generatorem prądu i rotora (śmigła i piasty),
- **infrastrukturę przyłączeniową wewnętrzną** – jest ona zlokalizowana na obszarze farmy; składa się z kabli energetycznych prowadzących prąd od poszczególnych generatorów umieszczonych w gondolach elektrowni wiatrowych, poprzez wieżę wiatraka i teren farmy wiatrowej, do punktu zbiorczego; takim punktem zbiorczym w przypadku infrastruktury przyłączeniowej często jest stacja transformatorowa – tzw. GPZ farmy lub GPZ wewnętrzny; do infrastruktury przyłączeniowej wewnętrznej zaliczamy także kable światłowodowe, łączące poszczególne elektrownie z centrum zarządzania; **przebieg infrastruktury przyłączeniowej wewnętrznej jest określany w projekcie budowlanym farmy wiatrowej,**

- **GPZ (główny punkt zasilania)** – przekształca doprowadzony z EW prąd na wyższy poziom napięcia, tak aby możliwe było wprowadzenie wytworzonej energii do krajowego systemu elektroenergetycznego, GPZ zlokalizowany poza farmą będzie natomiast elementem **infrastruktury przyłączeniowej zewnętrznej,**

Ilustracja 2. Stacja transformatorowa na farmie Alpha Ventus na Morzu Północnym w Niemczech

- **stację pomiarowo-badawczą** – jest to element, który nie musi występować na każdej farmie, na ogół stacja badawcza jest wznoszona na obszarze przeznaczonym pod budowę MFW na etapie przygotowania projektu i jej głównym zadaniem jest dokonanie pomiarów wiatru; stacja taka może być jednak wyposażona, poza aerometrami, także w wiele innych urządzeń do badania środowiska morskiego; morska stacja badawcza może być także odrębnym przedsięwzięciem, które jest wykorzystywane na potrzeby kilku projektów inwestycyjnych,
- **zaplecze socjalne** – na ogół jest zlokalizowane albo na stacji badawczej, albo na stacji transformatorowej, musi zawierać magazyn oraz zaplecze dla ekip serwisowych i zarządzających farmą – należy przy tym pamiętać, że główny punkt stałego zarządzania MFW jest zlokalizowany na lądzie,
- **lądowisko dla helikopterów** – większość MFW, zwłaszcza gdy nie są zlokalizowane bezpośrednio przy lądzie, jest wyposażona w lądowisko dla helikopterów, będących istotnym środkiem lokomocji dla ekip serwisowych i zarządzających farmą; lądowisko jest zlokalizowane na ogół na stacji badawczej lub stacji transformatorowej.

Ilustracja 3. Stacja badawcza Fino 1, z lądowiskiem helikopterów i zapleczem socjalnym, na farmie wiatrowej Alpha Ventus na Morzu Północnym w Niemczech

Morska farma wiatrowa jest budowana w celu wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii – wiatru. Dlatego też musi być przyłączona do infrastruktury elektroenergetycznej, która pozwoli na przesył wytworzonej energii do odbiorców końcowych. Energia z morskich farm wiatrowych może być wyprowadzana do różnego rodzaju sieci elektroenergetycznych. Najważniejsze z nich to:

- system elektroenergetyczny danego kraju, zapewniający przesył i dystrybucję energii elektrycznej pomiędzy wytwórcami i odbiorcami w obrębie danego kraju,
- sieci morskie, zapewniające odbiór energii z danej farmy lub grupy MFW i przesyłające ją do systemu elektroenergetycznego jednego lub kilku państw,
- międzynarodowe sieci morskie, zapewniające odbiór energii z różnych źródeł energii, w tym MFW, i przesyłające energię do systemów elektroenergetycznych kilku państw.

Przedsięwzięciem składającym się z elementów łączących farmę z systemem sieciowym jest **infrastruktura przyłączeniowa zewnętrzna**. Mogą do niej należeć:

- kable morskie,
- stacje elektroenergetyczne (kolektory) łączące kabel morski z infrastrukturą przyłączeniową lądową lub siecią morską,
- kable lub linie napowietrzne lądowe,
- GPZ sieciowy – stacja transformatorowa, będąca miejscem przyłączenia do KSE lub sieci morskiej.

Infrastruktura przyłączeniowa zewnętrzna może być odrębnym przedsięwzięciem inwestycyjnym, niezależnym od samej farmy wiatrowej, może też być przedsięwzięciem, dla którego będą prowadzone wspólne procedury inwestycyjne. Z pierwszym przypadkiem mamy do czynienia wówczas, gdy:

- zakres inwestycji przyłączeniowej i jej przebieg jest uzależniony od ostatecznej wielkości i lokalizacji MFW; cechy te zostaną określone dopiero na podstawie uzyskanych pozwoleń lokalizacyjnych i środowiskowych, zakres inwestycji przyłączeniowej i jej przebieg jest określany w odrębnych procedurach w sprawie

wydania warunków przyłączenia do sieci, których przeprowadzenie jest uzależnione od wcześniejszego uzyskania np. decyzji lokalizacyjnej lub środowiskowej,

- infrastruktura przyłączeniowa obejmuje przyłączenie kilku farm wiatrowych do jednego systemu elektroenergetycznego lub kilku takich systemów.

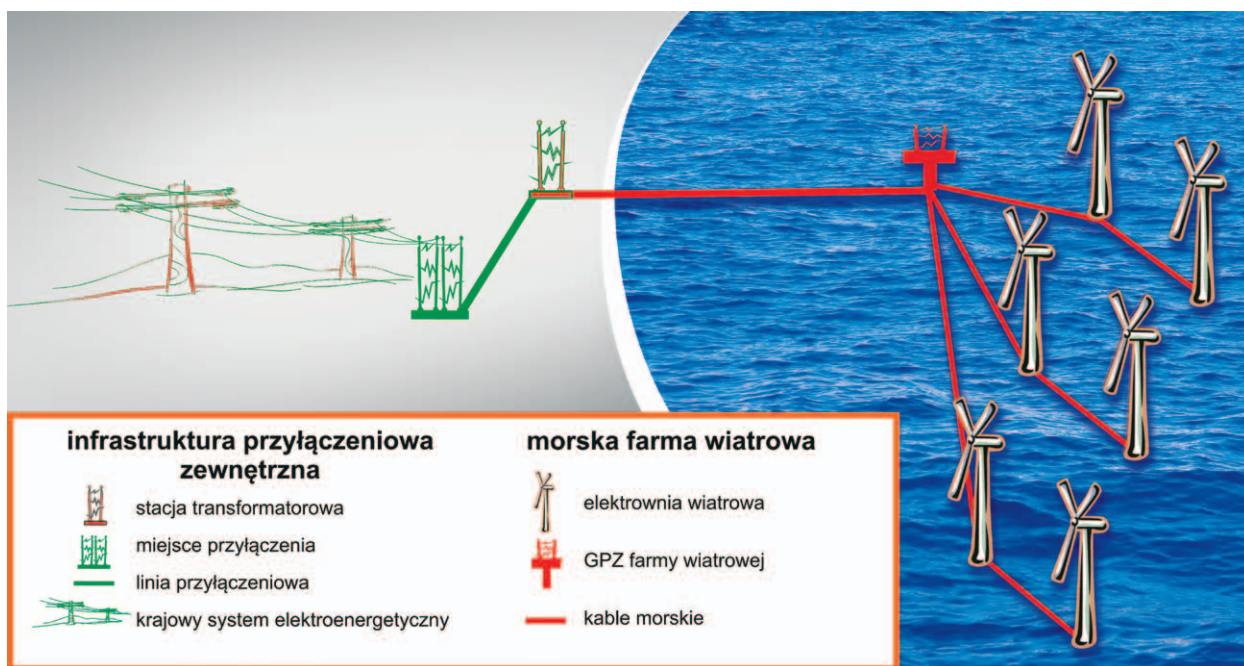
Infrastruktura przyłączeniowa może być traktowana jako wspólne przedsięwzięcie z farmą wiatrową, jeżeli na etapie danego postępowania administracyjnego jest znany zakres i jej planowany przebieg, czyli pod warunkiem że znane są warunki przyłączenia, a jego wykonanie nie jest uzależnione od decyzji inwestycyjnych innych podmiotów. Z takim wariantem mamy do czynienia wówczas, gdy inwestor chce przyłączyć jedną farmę do jednego systemu elektroenergetycznego i gdy dla takiego przedsięwzięcia zostały określone miejsca przyłączenia oraz zakres inwestycji sieciowych.

Należy zauważyć, że niektórzy urzędnicy stoją na stanowisku, że w przypadku prowadzenia procedury w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach niezbędne jest uznanie MFW i infrastruktury przyłączeniowej zewnętrznej za jedno powiązane technologicznie przedsięwzięcie, które musi być objęte wspólną oceną oddziaływania na

środowisko i jedną DSU. Z tym stanowiskiem autorzy polemizują w części IV przewodnika.

Miejsce przyłączenia do polskiego systemu elektroenergetycznego (KSE) oraz sposób przyłączenia farmy do KSE są określane przez właściwego operatora sieci w tzw. warunkach przyłączenia do sieci, wydawanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. nr 89, poz. 625, ze zm.). W warunkach przyłączenia określany jest także zakres inwestycji niezbędnych do przyłączenia danej EW do KSE, takich jak np.: budowa lub rozbudowa stacji transformatorowej, do której MFW będzie przyłączona, lub/i modernizacja lub budowa nowych linii przesyłowych.

Proces technologiczny zachodzący na morskiej farmie wiatrowej polega na tym, że strumień wiatru wytwarza siłę wyporu (siłę nośną) na aerodynamicznie uformowanych łopatach wirnika i wprawia wirnik w ruch obrotowy. Łopaty wirnika zmieniają energię kinetyczną rozprędnego powietrza w energię mechaniczną wirnika. Obracający się wirnik napędza generator, który przetwarza energię mechaniczną wirnika na energię elektryczną niskiego napięcia. Wytworzona energia elektryczna przesyłana jest do transformatora, podnoszącego jej napięcie do wartości wymaganej przez sieć, do której farma wiatrowa jest przyłączona.

Rysunek 5. Schemat morskiej farmy wiatrowej i typowej infrastruktury przyłączeniowej zewnętrznej

PROCES PRZYGOTOWANIA, REALIZACJI, EKSPLOATACJI I LIKWIDACJI MORSKIEJ FARMY WIATROWEJ

Na potrzeby przewodnika poniżej został przedstawiony przykładowy proces przygotowania i realizacji inwestycji polegającej na budowie morskiej farmy wiatrowej.

Należy podkreślić, że poniższy zakres działań jest przykładowy i w indywidualnych przypadkach może się on częściowo lub znacząco różnić, zwłaszcza jeśli chodzi o kolejność wykonywanych czynności.

W tabeli zawarto następujące oznaczenia:

- **A** – działanie po stronie właściwego organu administracji samorządowej lub państwowej
- **I** – działanie po stronie inwestora/dewelopera
- **A/I** – działania leżące po stronie zarówno inwestora/dewelopera, jak i właściwej administracji
- **O** – operator sieci

Tabela 1. Przykładowy proces przygotowania i realizacji inwestycji polegającej na budowie morskiej farmy wiatrowej

Nazwa działania	Czas [kwartały]	Odpowiedzialny
1. Wybór lokalizacji i wstępnych założeń projektu		
1.1. Przygotowanie wstępnych propozycji lokalizacji	1	I
1.2. Analiza uwarunkowań środowiskowych i społecznych przedstawionych lokalizacji i podjęcie decyzji o kontynuacji przygotowania projektu	2	I
2. Procedura uzyskania pozwolenia na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich (PSZW)		
2.1. Przygotowanie dokumentacji do wniosku o PSZW dla farmy wiatrowej	1-2	I
2.2. Procedura uzyskania PSZW	1-2	A
3. Procedura uzyskania DSU dla MFW		
3.1. Wstępne analizy danych o środowisku morskim (screening)	2	I
3.2. Przygotowanie KIP	1	I
3.3. Rozpoczęcie procedury OOŚ, ustalenie zakresu raportu OOŚ	1	I/A
3.4. Wykonanie analiz przyrodniczych (ptaki, ryby, ssaki, bentos), hałasowej i krajobrazowej	4-6	I
3.5. Wykonanie analiz hydrogeologicznych na potrzeby decyzji środowiskowej	4	I
3.6. Przygotowanie raportu OOŚ	2-3	I
3.7. Procedura uzgodnienia DSU dla farmy	2	A
3.8. Procedura transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko	2-4	A
4. Procedura uzyskania umowy przyłączeniowej		
4.1. Przygotowanie i złożenie wniosku o warunki przyłączenia	1-2	I
4.2. Uzgodnienie warunków przyłączenia	2	O
4.3. Podpisanie umowy przyłączeniowej	1	I/O
5. Procedura uzyskania DSU dla przyłącza	3-4	I/A
5.1. Złożenie wniosku o wydanie DSU wraz z KIP	1	I

5.2. Postanowienie o konieczności wykonania OOS i określenie zakresu raportu OOS	1	A
5.3. Wykonanie badań środowiskowych na potrzeby OOS na lądzie i morzu	4	I
5.4. Przygotowanie raportu o oddziaływaniu	1	I
5.5. Uzgodnienie i wydanie DSU	2	A
6. Analiza wietrzności		
6.1. Uzyskanie PSZW dla masztu pomiarowego	2	I/A
6.2. Uzyskanie pozwolenia na budowę platformy pomiarowej	3	I/A
6.3. Budowa platformy pomiarowej	2-3	I
6.4. Pomiary wiatru	4-8	I
6.5. Analiza produktywności na potrzeby studium wykonalności i montażu finansowego	1-2	I
7. Procedura wyłaniania dostawcy urządzeń elektroenergetycznych	2	I
8. Procedura przygotowania projektu i uzyskania decyzji budowlanych		
8.1. Badania geotechniczne	4	I
8.2. Przygotowanie projektu budowlanego dla farmy wiatrowej	4	I
8.3. Przygotowanie projektu budowlanego dla przyłącza morskiego	4	I
8.4. Przygotowanie projektu budowlanego dla przyłącza lądowego	3	I
8.5. Procedura uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę farmy wiatrowej	2	A
9. Procedura uzyskania decyzji o pozwoleniu na układanie i utrzymanie podmorskich kabli	2	I/A
10. Procedura uzgodnienia pozwolenia na układanie kabli w wyłącznej strefie ekonomicznej	2	I/A
11. Procedura uzyskania decyzji lokalizacyjnej dla przyłączy naziemnych (uzgodnienie lokalizacji inwestycji celu publicznego)	3	I/A
12. Procedura uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę przyłączy naziemnych	3	I/A
13. Procedura uzyskania koncesji na wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł	1	I/A
14. Montaż finansowy		
14.1. Przygotowanie wstępnego biznesplanu i studium wykonalności	2	I
14.2. Analiza możliwości uzyskania finansowania zewnętrznego	4	I
14.3. Studium wykonalności	2	I
14.4. Montaż finansowy	4	I
15. Realizacja inwestycji		
15.1. Organizacja zaplecza logistycznego	3-8	I
15.2. Budowa GPZ farmy	2-3	I
15.3. Budowa fundamentów	3-6	I
15.4. Przygotowanie dna pod fundamentowanie i kładzenie kabla	2-4	I
15.5. Montaż elektrowni wiatrowych	1-3	I
15.6. Kładzenie przyłącza morskiego	2-3	I
16. Budowa przyłącza lądowego	2-3	I
17. Proces uruchamiania	1-2	I

KOSZT REALIZACJI MORSKIEJ FARMY WIAТРOWEJ

Na koszty realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie morskiej farmy wiatrowej składają się następujące elementy:

1. koszty przygotowania projektu:

- a) badania środowiskowe obszaru morskiego przeznaczonego pod budowę farmy i przyłącza morskiego,
- b) badania środowiskowe obszaru lądowego przeznaczonego pod budowę infrastruktury przyłączeniowej,
- c) badania uwarunkowań meteorologicznych,
- d) opracowanie wstępnych założeń inżyniersko-technicznych oraz projektu budowlanego,
- e) badanie skutków społecznych realizacji przedsięwzięcia,
- f) koszty uzyskania pozwoleń;

2. koszty zakupu urządzeń:

- a) generatory prądu,
- b) wieże,
- c) fundamenty,
- d) kable przyłączeniowe wewnętrzne,
- e) kable przyłączeniowe zewnętrzne morskie,

f) kable przyłączeniowe zewnętrzne lądowe,

g) GPZ farmy,

h) GPZ na lądzie;

3. koszty budowy i weryfikacji:

- a) przygotowanie portu konstrukcyjnego,
- b) instalacja GPZ farmy,
- c) posadowienie fundamentów,
- d) montaż elektrowni wiatrowych,
- e) kładzenie kabla morskiego łączącego MFW z lądem,
- f) kładzenie kabli łączących GPZ farmy z poszczególnymi elektrowniami,
- g) uruchamianie i weryfikacja.

Najistotniejszymi czynnikami kształtującymi średnie koszty budowy morskiej farmy wiatrowej są:

- 1. odległość farmy wiatrowej od linii brzegowej i długość kabla przyłączeniowego,
- 2. głębokość posadowienia.

Wpływ tych dwóch czynników na koszt średni zainstalowania 1 MW w morskiej farmie wiatrowej prezentuje poniższa tabela⁹.

Tabela 2. Wpływ poszczególnych czynników na koszt średni zainstalowania 1 MW w morskiej farmie wiatrowej

Głębokość [m]	Odległość od brzegu [km]							
	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-100	100-200	> 200
10-20	1	1,022	1,043	1,065	1,086	1,183	1,408	1,598
20-30	1,067	1,090	1,113	1,136	1,159	1,262	1,501	1,705
30-40	1,237	1,264	1,290	1,317	1,344	1,464	1,741	1,977
40-50	1,396	1,427	1,457	1,487	1,517	1,653	1,966	2,232

⁹ - Europe's onshore and offshore wind energy potential, European Environment Agency, EEA Technical Report No 6/2009.

Ponadto wysokość kosztów poszczególnych działań i urządzeń zastosowanych do realizacji przedsięwzięcia będzie uzależniona od:

- a) ostatecznego kształtu i wielkości powierzchni nadającej się do realizacji przedsięwzięcia,
- b) ostatecznej liczby elektrowni wiatrowych, wynikającej z uwarunkowań środowiskowych,
- c) technologii fundamentowania wybranej na podstawie wyników badań geotechnicznych,
- d) rodzaju turbiny wiatrowej wybranego na podstawie wyników wietrzności oraz aktualnych uwarunkowań rynkowych.

Najważniejszym jednak czynnikiem kształtującym ostateczny poziom kosztów realizacji przedsięwzięcia będą aktualne, na dzień poszczególnych działań, ceny rynkowe urządzeń, technologii i usług. Europejski rynek energetyki wiatrowej jest obecnie w początkowym stadium rozwoju. Popyt na usługi i urządzenia związane z bardzo ambitnymi planami inwestycyjnymi, zwłaszcza na rynku brytyjskim i niemieckim, znacząco przewyższa możliwości podaży

w zakresie dostaw urządzeń oraz usług. W sposób oczywisty powoduje to znaczny wzrost ich kosztów, który pomiędzy 2006 a 2009 rokiem wyniósł ponad 85%¹⁰. Jak wskazują jednak reguły rynkowe właściwe dla nowych rynków inwestycyjnych, trend wzrostu cen za usługi i urządzenia odwraca się w momencie dostosowania się podaży do popytu, a także w miarę procesu nauki specyfiki nowego rynku, który sprzyja stałemu spadkowi kosztów inwestycyjnych. Dla sektora energetyki wiatrowej na morzu prognozowany jest spadek cen o 10% w przypadku turbin wiatrowych oraz o 5% w przypadku fundamentów przy każdorazowym podwojeniu mocy zainstalowanej¹¹. Biorąc pod uwagę planowane 50 GW zainstalowanej mocy w morskiej energetyce wiatrowej w Europie w roku 2020¹², należy się spodziewać, że w ciągu najbliższych dziesięciu lat koszty inwestycyjne MFW będą sukcesywnie spadać mniej więcej o 30-40%.

W roku 2011 za koszt referencyjny zainstalowania i przyłączenia MFW, w przeliczeniu na 1 MW, dla projektu zlokalizowanego w odległości 20 km od brzegu i na głębokości do 20 m, można uznać koszt średni w wysokości 2,8 mln euro.

Tabela 3. Średni koszt zainstalowania 1MW, na podstawie projektów zrealizowanych w latach 2009-2011

Projekt	Rok oddania do użytku	Głębokość posadowienia [m]	Odległość od brzegu [km]	Koszt zainstalowania 1 MW (w przybliżeniu) w milionach euro
Avedore Holme 11 MW	2009	0,5 – 2	mniej niż 0,01	2,27
Robin Rigg 180 MW	2009	0 – 12	11	2,73
Rhyl Flats 90 MW	2009	4 – 15	8	2,39
Gunfleet Sands 173 MW	2010	0 – 13	7	1,72
Rodsand II 207 MW	2010	6 – 12	8,8	1,93
Thanet 300 MW	2010	14 – 23	12	3,40
Ormonde 150 MW	2011	17 – 21	9,5	3,78
EnBW Baltic I 48 MW	2011	16 – 19	16	4,17
ŚREDNIA				2,80

¹⁰ - *Cost of and financial support for offshore wind*, Ernst & Young 2009.

¹¹ - *Ibidem*.

¹² - *Delivering offshore Wind Power in Europe*, EWEA 2010.

część II

Etap decyzji lokalizacyjnej

Pierwszym etapem przygotowania projektu inwestycyjnego polegającego na budowie morskiej farmy wiatrowej jest wybór lokalizacji i uzyskanie praw do wykorzystania wybranego obszaru morskiego do realizacji przedsięwzięcia. W polskim porządku prawnym proces wyboru lokalizacji dla przedsię-

wzięć realizowanych na obszarach morskich określa ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz.U. z 2003 r. nr 153, poz. 1502, ze zm.)(UOM).

POZWOLENIA W PROCESIE WYBORU LOKALIZACJI MORSKIEJ FARMY WIATROWEJ

Na polskich obszarach morskich morskie farmy wiatrowe mogą być lokalizowane tylko w obrębie wyłącznej strefy ekonomicznej. Wybór lokalizacji należy do inwestora. Przyśięgając do wyboru lokalizacji pod przyszłą morską farmę wiatrową, inwestor musi kierować się bądź ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego wyłącznej strefy ekonomicznej, bądź – w przypadku braku takiego planu – własną analizą możliwości realizacji inwestycji na danym akwenie.

Decyzją administracyjną, potwierdzającą możliwość wykorzystania danego obszaru morskiego do realizacji i eksploatacji morskiej farmy wiatrowej, **jest pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich (PSZW)**, wydawane na podstawie art. 23 UOM. PSZW wydaje, na wniosek inwestora, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, gdy nie ma planu zagospodarowania obszarów morskich, lub właściwy dyrektor urzędu morskiego, gdy taki plan obowiązuje.

Plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej może przyjąć, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw gospodarki morskiej, rybołówstwa, środowiska, spraw wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej (art. 37a ust. 1 UOM).

Taki plan nie został do tej pory przyjęty, jednak prace nad nim zostały rozpoczęte w roku 2011. Do czasu uchwalenia planu zagospodarowania przy wyborze lokalizacji mają zastosowanie przepisy art. 23 ust. 1 UOM, które stanowią że:

„W przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, o którym mowa w art. 37a, pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich, określonych w art. 22, wydaje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej”.

PSZW jest jedynym pozwoleniem lokalizacyjnym, które należy uzyskać dla MFW. Określa ono granice akwenu, który może być wykorzystany do realizacji i eksploatacji MFW, oraz definiuje wszystkie elementy wchodzące w skład farmy wiatrowej na morzu, które na tym obszarze morskim mogą zostać zlokalizowane (m.in. elektrownie wiatrowe, GPZ, elementy infrastruktury przyłączeniowej wewnętrznej).

W przypadku infrastruktury przyłączeniowej zewnętrznej niezbędne jest uzyskanie jeszcze dwóch dodatkowych pozwoleń lokalizacyjnych, określonych w UOM:

- pozwolenia na układanie i utrzymywanie podmorskich kabli i rurociągów na morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym (art. 26 UOM),
- decyzji zezwalającej na układanie i utrzymywanie podmorskich kabli i rurociągów w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej (art. 27 ust. 1 UOM).

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że ani PSZW, ani pozwolenia na układanie kabli, o których mowa powyżej, nie są decyzjami zezwalającymi na realizację przedsięwzięcia. Takimi pozwoleniami są decyzje o pozwoleniu na budowę, które trzeba uzyskać zarówno w przypadku MFW, jak i infrastruktury przyłączeniowej. Natomiast uzyskanie decyzji na realizację przedsięwzięcia musi być poprzedzone uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

POZWOLENIA NA BADANIA NAUKOWE NA OBSZARACH MORSKICH

Osobną kategorią pozwoleń wymaganych na podstawie UOM, które ewentualnie trzeba będzie uzyskać w procesie przygotowania MFW, są pozwolenia na badania naukowe na polskich morskich wodach wewnętrznych, morzu terytorialnym oraz w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej. Są one jednak wymagane wyłącznie od podmiotów zagranicznych. Ich uzyskiwanie jest uregulowane przez przepisy art. 28 – 32a UOM.

Wniosek o wydanie pozwolenia, zawierający informacje o zamierzonych badaniach i ich program, powinien być przedstawiony nie później niż na trzy miesiące przed przewidywaną datą rozpoczęcia badań (art. 29 ust. 1 UOM).

Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw środowiska, odmawia wydania pozwolenia lub je cofa, jeżeli badania naukowe grożą zanieczyszczeniem środowiska. W tym samym trybie minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może odmówić wydania pozwolenia na prowadzenie takich badań, jeżeli badania te:

- dotyczą bezpośrednio zasobów naturalnych strefy,
- wymagają drążenia dna, użycia środków wybuchowych lub wprowadzenia do środowiska morskiego substancji szkodliwych,
- wymagają budowy lub użytkowania sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń (art. 29 ust. 2 UOM).

Obce państwa oraz obce osoby prawne i fizyczne, a także właściwe organizacje międzynarodowe, przeprowadzające badania naukowe na polskich obszarach morskich, są obowiązane ponadto do:

- zapewnienia udziału polskich przedstawicieli w badaniach, włączając w to ich obecność na pokładach statków badawczych i innych urządzeń,
- informowania ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, na jego wniosek, o wynikach badań,
- umożliwienia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej, na jego wniosek, dostępu do wszelkich danych i próbek uzyskanych w ramach badań,

- niezwłocznego informowania ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej o każdej istotnej zmianie w programie badań,
- niezwłocznego usunięcia urządzeń naukowo-badawczych i wyposażenia po zakończeniu badań, chyba że na ich pozostawienie uzyskano odrębne pozwolenie (art. 30 UOM).

Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej wydaje decyzje o wstrzymaniu badań na polskich obszarach morskich, o których mowa w art. 28 i 29, lub o cofnięciu pozwolenia wydanego na podstawie art. 29, jeżeli badania są prowadzone niezgodnie z przepisami ustawy, przepisami szczególnymi, udzielonym pozwoleniem lub powodują ujemne skutki dla środowiska (art. 32 UOM).

Z zastrzeżeniem art. 31 ust. 2 UOM, polskie osoby prawne i fizyczne mogą prowadzić badania naukowe na polskich obszarach morskich bez pozwolenia. Osoby te są obowiązane do informowania dyrektora właściwego urzędu morskiego o rejonie i sposobie prowadzenia badań na 14 dni przed ich rozpoczęciem oraz o zakończeniu badań (art. 31 ust. 1 UOM).

Jeżeli badania, o których mowa w art. 28 i 29 ust. 1 UOM, dotyczą żywych zasobów morza, pozwolenie wydaje minister właściwy do spraw rybołówstwa. Przepisy art. 30 i 32 UOM stosuje się odpowiednio (art. 32a UOM).

Do połowów prowadzonych w ramach badań naukowych stosuje się przepisy o rybołówstwie morskim (art. 31 ust. 2 UOM).

PROCEDURA W SPRAWIE UZYSKANIA DECYZJI LOKALIZACYJNEJ

Jak wspomniano powyżej, funkcję decyzji lokalizacyjnej dla MFW pełni pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń w polskich obszarach morskich. Pozwolenie to, poza określeniem lokaliza-

cji przedsięwzięcia realizowanego na morzu, daje prawo do korzystania z danego obszaru na potrzeby realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia oraz określa zasady, na jakich korzystanie to jest oparte.

WŁAŚCIWOŚĆ ORGANÓW ADMINISTRACJI

PSZW wydaje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej. Pozwolenie jest wydawane po zaopiniowaniu przez sześciu ministrów: do spraw gospodarki, kultury i dziedzictwa narodowego, rybołówstwa, środowiska, spraw wewnętrznych i Ministra Obrony Narodowej (art. 23 ust. 1 i 2 UOM).

Pozwolenie na układanie i utrzymywanie podmorskich kabli i rurociągów na morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym wydaje dyrektor właściwego urzędu morskigo (art. 26 UOM).

Decyzję zezwalającą na układanie i utrzymywanie podmorskich kabli i rurociągów w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej wydaje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw środowiska (art. 27 ust. 1 UOM).

PRZEBIEG PROCEDURY W SPRAWIE WYDANIA PSZW

Procedurę w sprawie wydania PSZW rozpoczyna złożenie wniosku o wydanie PSZW dla morskiej farmy wiatrowej. Wniosek, wraz z wymaganymi przez UOM załącznikami, należy złożyć w siedmiu egzemplarzach.

Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej jest zobowiązany do niezwłocznego zamieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej ministerstwa ogłoszenia informującego o:

- przedmiocie decyzji, która ma być wydana w sprawie – czyli PSZW,
- lokalizacji określonej za pomocą współrzędnych geograficznych – najlepiej opisanych w systemie WGS 84 DMS,
- powierzchni akwenu przeznaczonego na realizację przedsięwzięcia objętego wnioskiem – najlepiej okre-

ślonej w kilometrach kwadratowych,

- organie właściwym do wydania pozwolenia – jest nim minister do spraw gospodarki morskiej,
- możliwości składania kolejnych wniosków, o których mowa w ust. 1, w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej – na lokalizację objętą granicami pierwotnego wniosku,
- obowiązujących kryteriach oceny wniosków – czyli kryteriach wymienionych w art. 27g UOM,
- najistotniejszym kryterium oceny wniosków – wybranym z kryteriów określonych w art. 27g UOM.

W praktyce należy się spodziewać, że w przypadku złożenia kompletnego wniosku zostanie on opublikowany na stronie http://bip.mi.gov.pl/pl/bip/inne_ogloszenia/pozwole-nia w terminie od 7 do 14 dni. Jednak za termin wszczęcia

procedury w sprawie wydania PSZW uznaje się dzień złożenia kompletnego wniosku.

Jeżeli w terminie 60 dni od dnia publikacji ogłoszenia zostanie złożony co najmniej jeden kolejny kompletny wniosek o wydanie PSZW, dotyczący dokładnie tego samego akwenu, którego dotyczy pierwszy wniosek, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej przeprowadza postępowanie rozstrzygające (art. 27d UOM), mające na celu rozstrzygnięcie któremu z wnioskodawców należy wydać PSZW.

Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, po publikacji obwieszczenia, przekazuje wniosek do zaopiniowania jednocześnie sześciu ministrom: do spraw gospodarki, kultury i dziedzictwa narodowego, rybołówstwa, środowiska, spraw wewnętrznych i Ministra Obrony Narodowej. Na wy-

danie opinii ministrowie mają 90 dni od dnia otrzymania wniosku. Jeżeli w tym okresie nie wydadzą opinii, traktuje się to jako brak zastrzeżeń (art. 23 ust. 2a UOM). Ministrowie mogą zwracać się do wnioskodawcy o dodatkowe wyjaśnienia i uzupełnienia wniosku, ale czas na uzupełnienie wniosku lub złożenie wyjaśnień nie przedłuża terminu 90 dni na wydanie opinii. Nie ma tu zastosowania art. 35 § 5 KPA. Po uzyskaniu wszystkich opinii minister właściwy do spraw gospodarki morskiej wydaje PSZW lub odmawia jego wydania. Wydanie PSZW powinno nastąpić zgodnie z art. 35 KPA, a więc w ciągu 30 dni, chyba że sprawa zostanie uznana za szczególnie skomplikowaną. Wtedy decyzja może zostać wydana w terminie do 60 dni.

POSTĘPOWANIE ROZSTRZYGAJĄCE

Postępowanie rozstrzygające jest przeprowadzane przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, jeżeli w terminie 60 dni od dnia publikacji informacji o złożeniu pierwszego wniosku zostanie złożony co najmniej jeden kolejny kompletny wniosek o wydanie PSZW. Kolejne wnioski muszą dotyczyć tego samego akwenu, który został wskazany w obwieszczeniu. W przypadku gdy w tym terminie zostanie złożony wniosek obejmujący tylko część akwenu określonego w pierwszym wniosku, wniosek taki pozostaje bez rozpatrzenia do czasu zakończenia procedury w sprawie wydania PSZW dla pierwszego wniosku.

Po złożeniu kolejnego wniosku o wydanie PSZW na lokalizację wskazaną w obwieszczeniu minister właściwy do spraw gospodarki morskiej weryfikuje kompletność wniosku pod względem formalnym. Po stwierdzeniu, że wniosek zawiera wszystkie elementy oraz załączniki wymienione w art. 27a ust. 1 i 2, minister przekazuje wniosek do zaopiniowania właściwym ministrom.

Istnieje wątpliwość interpretacyjna, czy w przypadku opiniowania kolejnych wniosków w procedurze rozstrzygającej ministrowie opiniujący mogą wzywać wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku. Jeżeli bowiem art. 27d UOM mówi

o wszczęciu postępowania rozstrzygającego wyłącznie w przypadku złożenia kolejnego kompletnego wniosku, to stwierdzenie niekompletności przez którykolwiek z organów opiniujących powinno skutkować zakończeniem procedury rozstrzygającej i odmową rozpatrzenia kolejnego wniosku.

W przypadku gdy złożone na ten sam obszar wnioski okazują się kompletne, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej informuje wnioskodawców o wszczęciu postępowania rozstrzygającego. Wzywa ich także do przedłożenia w terminie 21 dni informacji i dokumentów pozwalających na ustalenie spełnienia przez wnioskodawców kryteriów, według których wnioski będą oceniane (art. 27g UOM). Kryteria te zostały wymienione w art. 27g. Są to:

- zgodność planowanych przedsięwzięć z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich, o którym mowa w art. 37a UOM, lub w przypadku jego braku możliwość przeznaczenia akwenu na wnioskowane cele z uwzględnieniem opinii, o których mowa w art. 23 ust. 2 UOM (opinie ministrów),
- proponowane przez wnioskodawców okresy obowią-

zywania pozwolenia, w tym daty rozpoczęcia i zakończenia budowy i eksploatacji planowanych przedsięwzięć,

- sposób zabezpieczenia środków finansowych przeznaczonych na wniesienie opłaty, o której mowa w art. 27b ust. 1 pkt 1 UOM,
- sposoby finansowania planowanych przedsięwzięć, z uwzględnieniem środków własnych, kredytów, pożyczek oraz proponowanego dofinansowania realizacji inwestycji ze środków publicznych,
- możliwości stworzenia zaplecza kadrowego, organizacyjnego i logistycznego, pozwalającego na realizację planowanych przedsięwzięć,
- wkład planowanych przedsięwzięć w realizację unijnych i krajowych polityk sektorowych.

Minister właściwy do spraw gospodarki morskiej jest ponadto zobowiązany do określenia:

- najistotniejszych kryteriów oceny wniosków w postępowaniu rozstrzygającym spośród kryteriów, o których mowa w art. 27g,
- liczby punktów za każde kryterium wymienione w art. 27g,
- minimum kwalifikacyjnego.

Ustawa nie definiuje, w którym momencie postępowania minister właściwy do spraw gospodarki morskiej ma określić powyższe zasady rozstrzygania ani na jakiej podstawie. Biorąc jednak pod uwagę brzmienie art. 27c ust. 2, który stanowi, że w treści ogłoszenia o złożeniu pierwszego wniosku należy podać do publicznej informacji kryteria oceny wniosków i najistotniejsze kryterium oceny, należy domniemywać, że musi je określić przed publikacją ogłoszenia, a więc na podstawie pierwszego złożonego wniosku. Art. 27h zapewnia natomiast wszystkim uczestnikom postępowania wgląd w dokumentację postępowania rozstrzygającego, w tym właśnie określającą kryteria i zasady oceny.

Przedmiotem postępowania rozstrzygającego mogą być różne inwestycje zlokalizowane na tym samym terenie – bądź więcej takich inwestycji. Niekoniecznie muszą to być MFW, choć interpretacja art. 27d, zgodnie z którą kolejny

wniosek musi dotyczyć dokładnie tego samego akwenu co pierwszy wniosek, pozwala przyjąć, że jeżeli pierwszy złożony wniosek dotyczy MFW, każdy kolejny mający szansę na wejście w tryb rozstrzygający powinien również odnosić się do inwestycji wielkoobszarowej (a więc raczej też farmy wiatrowej). Gdyby jednak rozszerzyć interpretację na inne wnioski, które będą dotyczyły mniejszych obszarów w pełni zawierających się w granicach akwenu określonego w pierwszym wniosku, przedmiotem porównania w trybie rozstrzygającym mogłyby być np. MFW, platforma wiertnicza poszukująca gazu lub ropy czy stacja badawcza, ponieważ wszystkie te inwestycje teoretycznie mogą być realizowane w wyłącznej strefie ekonomicznej.

Należy zauważyć, że art. 27k ust. 1 UOM nie wyklucza możliwości wydania PSZW więcej niż jednemu wnioskodawcy biorącemu udział w postępowaniu rozstrzygającym. Artykuł ten nakazuje ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej wydanie PSZW temu wnioskodawcy, który uzyskał największą liczbę punktów w postępowaniu (podmiot wyłoniony), nie wyłącza jednocześnie możliwości wydania PSZW innym podmiotom uczestniczącym w postępowaniu ani nie nakazuje wydania im decyzji o odmowie wydania PSZW. Oznacza to, że w przypadku braku kolizji pomiędzy realizacją więcej niż jednego przedsięwzięcia na tym samym obszarze mogą być wydane PSZW dla kilku takich przedsięwzięć. Może to mieć istotne znaczenie przy rozstrzyganiu pomiędzy przedsięwzięciami wskazanymi do realizacji na tym samym obszarze, ale niekolidującymi ze sobą, jak np. farma wiatrowa i stacja badawcza.

Ocena projektu MFW według poszczególnych kryteriów procedury rozstrzygającej

Złożenie wniosku o wydanie PSZW jest najwcześniejszym etapem przygotowania inwestycji. Oznacza to, że wiele założeń dotyczących projektu i jego realizacji ma charakter założeń wstępnych, które mogą ulec znaczącym zmianom. Niektórych parametrów, jak ostateczne technologie, zasięg przedsięwzięcia, koszty, systemy finansowania, nie da się na tym etapie ostatecznie określić. Dlatego też przedmiotem porównania w trybie rozstrzygającym są głównie plany i założenia inwestycyjne, a nie faktyczne dane projektowe. Stwarza to duże pole do nadużyć, gdyż nierzetelni wnioskodawcy mogą przedstawiać na potrzeby trybu rozstrzygającego niemające poparcia w rzeczywistości informacje o projekcie. Należy jednak pamiętać, że podanie nierealnych danych we wniosku o wydanie PSZW, czy też w informacjach uzupełniających, o których mowa w art. 27d ust. 2 pkt 2 UOM, będzie skutkowało wpisaniem ich do pozwolenia, a niewypełnianie zapisów PSZW, zgodnie z art. 23 ust. 6d UOM, może spowodować wygaszenie pozwolenia i nałożenie kary na wnioskodawcę.

Zgodnie z intencją ustawodawcy celem wprowadzenia do ustawy procedury rozstrzygającej było zapewnienie transparentnego systemu weryfikacji wiarygodności wnioskodawców i realności proponowanych przez nich przedsięwzięć, tak aby nie dopuszczać do blokowania obszarów morskich, ich niewłaściwego wykorzystania i gry spekulacyjnej na rynku projektów offshorowych. Dlatego też przy porównywaniu projektów w trybie rozstrzygającym należy położyć nacisk na kryteria oceny wniosków pozwalające jednocześnie zweryfikować, który z projektów może zostać faktycznie przygotowany i zrealizowany, a także przynieść najlepsze efekty gospodarcze i społeczne. Niestety, kryteria zostały sformułowane dość mało precyzyjnie i dają niewielkie podstawy do faktycznej oceny przedsięwzięć inwestycyjnych. Z tego powodu niezwykle istotne będzie nadanie poszczególnym kryteriom odpowiedniej wagi, w sposób umożliwiający ocenę, czy wnioskodawca jest w stanie uzyskać dla swojego projektu pozwolenie na budowę, i to w terminie nie dłuższym niż 8 lat od uzyskania PSZW, oraz czy projekt z pozwoleniem na budowę będzie miał szansę na pełną realizację w ciągu kolejnych 8 lat. Niezwykle istotne jest także ocenienie, czy zreali-

zowany projekt przyniesie korzyści uzasadniające wykorzystanie na jego realizację zasobów obszarów morskich. Spośród wniosków spełniających te podstawowe kryteria komisja oceniająca wnioski i minister właściwy do spraw gospodarki morskiej powinni wybrać ten, który może być zrealizowany w sposób pozwalający na osiągnięcie w jak najszybszym terminie jak największych korzyści z tytułu realizacji polityk sektorowych i korzyści gospodarczych państwa i inwestora.

Oceny porównawczej wniosków i projektów, biorących udział w trybie rozstrzygającym, dokonuje komisja ekspercka, powołana przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej. W jej skład będą prawdopodobnie wchodzić przedstawiciele poszczególnych ministerstw, biorących udział w opiniowaniu wniosków, przedstawiciele administracji morskiej oraz niezależni eksperci.

Poniżej przedstawiono propozycje oceny projektów według poszczególnych kryteriów zawartych w ustawie. Opracowanie zasad oceny zostało poprzedzone dogłębną analizą uwarunkowań technicznych, prawnych, ekonomicznych i gospodarczych przygotowania i realizacji inwestycji na morzu. Należy zastrzec, że choć są to propozycje autorów, to zostały one poddane szerokiej dyskusji z przedstawicielami branży oraz licznymi ekspertami i zostały uznane za dające podstawy do obiektywnej oceny porównawczej, zwłaszcza w odniesieniu do morskich farm wiatrowych.

KRYTERIUM 1

Zgodność planowanych przedsięwzięć z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w art. 37a UOM, lub w przypadku jego braku możliwość przeznaczenia akwenu na wnioskowane cele z uwzględnieniem opinii, o których mowa w art. 23 ust. 2 UOM

Ze względu na brak planu zagospodarowania obszarów morskich zastosowanie może mieć ocena opinii poszczególnych ministrów, wyrażona w trybie art. 23 ust. 2 UOM.

Ustawa nie precyzuje, czy poszczególne ministerstwa mają opiniować wszystkie wnioski biorące udział w postępowaniu rozstrzygającym równocześnie. Praktyka powinna być taka, że pierwszy złożony wniosek jest bezzwłocznie przekazywany do opiniowania. Tryb jego opiniowania nie może być uzależniony od ewentualnego złożenia kolejnych wniosków. Zapewni to większą bezstronność procesu opiniowania i pozwoli na uniknięcie nieuzasadnionego przedłużania procedury wydania PSZW w przypadku, gdy kolejne wnioski na tę samą lokalizację nie wpłyną. Jeżeli kolejne wnioski wpłyną w okresie 60 dni od dnia złożenia pierwszego wniosku, będą one przekazywane na bieżąco do opiniowania, z komentarzem Ministra Infrastruktury, że są to wnioski alternatywne do wniosku pierwszego. Ministerstwa będą miały, zgodnie z konstrukcją wynikającą z art. 23 ust. 2a i art. 27c ust. 2 pkt 5 UOM, co najmniej 30 dni na ewentualne porównanie wniosków przed wydaniem ostatecznej opinii. Należy jednak wziąć pod uwagę, że tryb opiniowania przez ministerstwa wniosku nie obejmuje oceny opiniowanych projektów według kryteriów określonych dla trybu rozstrzygającego. Ministrowie mają natomiast obowiązek dokonać oceny pod kątem potencjalnego ryzyka wystąpienia zagrożeń, o których mowa w art. 23 ust. 3 UOM, w kontekście odrębnych przepisów prawa, o których mowa w art. 23 ust. 4 UOM.

Po zakończeniu opiniowania może wystąpić sytuacja, w której:

- pierwszy wniosek uzyskuje wszystkie pozytywne opinie, nie wpływają inne wnioski, w związku z czym minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może wydać PSZW,
- pierwszy wniosek uzyskuje jedną lub więcej negatywnych opinii, nie wpływają inne wnioski, tak więc minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może odmówić wydania PSZW lub wydać je, uznając, że negatywna opinia nie jest wystarczającym powodem do odmowy wydania pozwolenia,
- pierwszy wniosek uzyskuje wszystkie pozytywne opinie, wpływają kolejne wnioski, które otrzymują negatywne opinie, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może więc wydać decyzje o odmowie wydania PSZW dla wniosków negatywnie zaopiniowanych i wydać PSZW dla wniosku pozytywnie zaopiniowanego; może także, pomimo negatywnych opinii,

kontynuować procedurę rozstrzygającą, uznając, że negatywne opinie nie są wystarczającym powodem do podjęcia decyzji o odmowie wydania PSZW,

- pierwszy wniosek uzyskuje pozytywną opinię, wpływają kolejne wnioski i one również uzyskują pozytywne opinie, tak więc minister właściwy do spraw gospodarki morskiej przeprowadza postępowanie rozstrzygające,
- pierwszy wniosek uzyskuje negatywne opinie, wpływają kolejne wnioski i one także uzyskują negatywne opinie, tak więc minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może odmówić wydania PSZW wszystkim wnioskodawcom, może wydać PSZW jednemu wnioskodawcy i odmówić wydania PSZW pozostałym wnioskodawcom lub przeprowadzić procedurę rozstrzygającą odnoszącą się do wszystkich lub niektórych wniosków, uznając, że w przypadku tych wniosków negatywne opinie są niewystarczającym powodem do odmowy wydania PSZW.

Niezwykle istotne jest to, że w przypadku gdy może dojść do rozstrzygnięcia w trybie postępowania rozstrzygającego, a więc wpływa więcej niż jeden wniosek na tę samą lokalizację, minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, zgodnie z art. 27g pkt 1 UOM, musi uwzględnić przy ocenie wniosków opinie poszczególnych ministrów w sprawie możliwości przeznaczenia danego akwenu na wnioskowane cele. Zasadne wydaje się więc, aby minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, przysyłając do zaopiniowania wnioski o wydanie PSZW, wskazywał, że opinia powinna dotyczyć możliwości przeznaczenia danego akwenu na cele określone we wniosku, i należy ją sporządzić pod kątem obszaru zainteresowania i kompetencji danego ministra. Ponadto przy przekazywaniu do zaopiniowania kolejnych wniosków na tę samą lokalizację minister właściwy do spraw gospodarki morskiej może zwrócić się do ministrów opiniujących o porównanie ocenianych w tym trybie wniosków oraz o określenie w podsumowaniu opinii rankingu ocenianych wniosków z właściwym uzasadnieniem. Pozwoli to ministrowi prowadzącemu postępowanie rozstrzygające na przyznanie punktacji kolejnym wnioskowi, w myśl zasady: pierwsze miejsce w rankingu danego ministra – maksymalna liczba punktów, ostatnie miejsce – brak punktów.

KRYTERIUM 2

Proponowane przez wnioskodawców okresy obowiązywania pozwolenia, w tym daty rozpoczęcia i zakończenia budowy i eksploatacji planowanych przedsięwzięć

Przy dokonywaniu oceny zgodnie z tym kryterium w pierwszej kolejności należy zweryfikować, czy terminy podane w harmonogramie przygotowania i realizacji inwestycji gwarantują wypełnienie wymogów art. 23 ust. 6a-6c UOM. Niespełnienie tego wymogu powinno dyskwalifikować dany projekt.

Porównywanie okresów obowiązywania pozwolenia, w tym daty uruchomienia inwestycji, powinno być powiązane z oceną efektywności celów gospodarczych przedsięwzięcia. Ważne bowiem jest, aby przedsięwzięcie, które uzyska pozwolenie, dawało szansę na osiągnięcie maksymalnych korzyści gospodarczych, liczonych np. w ilości wytworzonej energii, pozyskanego surowca, według stopnia wypełnienia zobowiązań w zakresie redukcji emisji, stworzenia miejsc pracy itp. Porównanie różnych przedsięwzięć w tym zakresie może być niezwykle trudne. Łatwiej byłoby porównać np. dwie farmy wiatrowe o podobnej mocy, dla których złożony został wniosek o wydanie PSZW na okres 30 lat, z których jedna ma zostać uruchomiona w ciągu 4 lat i produkować energię przez kolejnych 26 lat, a druga ma być uruchomiona w ciągu 8 lat i produkować energię 22 lata. W takim przypadku bardziej efektywna w osiągnięciu celów będzie pierwsza farma. Sytuacja jednak może wyglądać zupełnie inaczej, gdy pierwsza farma będzie generowała znacznie mniejszą moc niż druga, bo wtedy, mimo że druga farma zostanie uruchomiona 4 lata później, przez 22 lata eksploatacji wytworzy znacznie więcej energii, a tym samym osiągnie większy efekt. Przy ocenie takich wniosków według niniejszego kryterium należałoby więc stworzyć współczynnik efektywności w funkcji czasu, np. przez podzielenie całkowitej przewidywanej produkcji w trakcie całego okresu eksploatacji przez lata eksploatacji. Projekt, który miałby największy współczynnik, otrzymałby największą liczbę punktów, a projekt z najgorszym współczynnikiem – zero punktów. Tak skonstruowany system oceny mógłby być przydatny także przy ocenie MFW i platformy wydobywczej, gdyż jedno i drugie przedsięwzięcie służy docelowo produkcji energii, ta zaś może

być przeliczona na wspólną jednostkę (toe – tonę oleju ekwiwalentnego). W przypadku porównania przedsięwzięć całkowicie różnych, jak np. MFW i platforma badawcza, to kryterium powinno mieć mniejsze znaczenie.

KRYTERIUM 3

Sposób zapewnienia środków finansowych przeznaczonych na wniesienie opłaty, o której mowa w art. 27b ust. 1 pkt 1

Jest to niezwykle istotne kryterium rozstrzygania, pozwalające na ograniczenie prób wykorzystywania trybu rozstrzygającego do blokowania projektów konkurencji oraz do działalności spekulacyjnej. Odpowiednia forma zapewnienia środków finansowych przeznaczonych na wniesienie opłaty, która w przypadku inwestycji morskich będzie wynosiła od kilkuset tysięcy do kilkunastu milionów złotych, zmniejsza znacząco ryzyko nieuzasadnionego wywoływania trybu rozstrzygającego.

Z punktu widzenia organu prowadzącego postępowanie ważne jest, żeby można było jak najprościej wyegzekwować wniesienie opłaty i uniknąć dochodzenia jej na drodze sądowej. Najwyżej punktowaną formą zabezpieczenia powinna więc być gwarancja bankowa. Ta forma nie tylko wiąże się z koniecznością poddania się przez wnioskodawcę weryfikacji bankowej, lecz także z koniecznością poniesienia dodatkowych, nierzadko znacznych kosztów uzyskania gwarancji. Pozwala także na uzyskanie bezpośredniej płatności z banku dającego gwarancję po wydaniu PSZW dla wnioskodawcy. Na drugim miejscu w rankingu zabezpieczeń należy umieścić weksel, który także zapewnia skuteczną egzekucję wpłaty, wiąże się jednak z koniecznością wszczęcia procedury egzekucyjnej w przypadku niewniesienia opłaty w terminie. Przy wystawieniu weksla nie weryfikuje się ponadto wiarygodności płatniczej wnioskodawcy przez instytucję zewnętrzną. Innymi formami zabezpieczenia mogą być zastaw, hipoteka lub poręczenie, jednak ze względu na konieczność dochodzenia ich na drodze sądowej, są one mniej przydatne i korzystne w omawianym przypadku. Maksymalna liczba punktów powinna więc być przyznana gwarancji bankowej, nieco mniejsza wekslowi i znacznie mniejsza pozostałym formom zabezpieczenia. Brak formy zabezpieczenia powinien skutkować brakiem punktów za to kryterium.

Sposoby finansowania planowanych przedsięwzięć, z uwzględnieniem środków własnych, kredytów, pożyczek oraz proponowanego dofinansowania realizacji inwestycji ze środków publicznych

W założeniu ustawodawcy to kryterium miało pozwolić na ocenę wiarygodności finansowej wnioskodawcy pod kątem możliwości przygotowania inwestycji i jej realizacji. Ponieważ inwestycje morskie są niezwykle kosztowne, ocena wiarygodności finansowej inwestora jest ważnym czynnikiem, który powinien mieć wpływ na decyzję o przyznaniu PSZW. Należy jednak pamiętać, że PSZW jest przyznawane na bardzo wstępnym etapie przygotowania projektu, kiedy nie może być mowy o przedstawieniu ostatecznego montażu finansowego czy jakichkolwiek oświadczeń bankowych na kwoty niezbędne do zrealizowania inwestycji – nierzadko wartej kilka miliardów złotych. Ocenie według tego kryterium będą więc podlegały raczej koncepcje finansowania kolejnych etapów inwestycji, a nie faktyczne, dające się zweryfikować plany finansowe. Dlatego też kryterium to nie może mieć decydującego wpływu przy rozstrzygnięciu o wydaniu PSZW.

Ocena sposobów finansowania powinna dotyczyć przede wszystkim etapu przygotowania przedsięwzięcia do uzyskania pozwolenia na budowę. Ponieważ ustawa nakłada na wnioskodawcę obowiązek uzyskania tego pozwolenia w ciągu 6 do 8 lat, a wiąże się to z koniecznością wykonania m.in. licznych badań i analiz środowiska, badań geologicznych, wykonania projektu, których koszt szacuje się na mniej więcej 4% całkowitych kosztów przygotowania przedsięwzięcia (w przypadku MFW może się więc wahać od 200 do 400 mln zł), inwestor starający się o PSZW powinien wykazać, że może zapewnić taką kwotę w ciągu 6 lat od otrzymania PSZW.

Należy pamiętać, że większość wniosków będzie składana przez spółki celowe, zakładane na potrzeby realizacji danej inwestycji, i w wielu przypadkach mogą one nie mieć nie tylko historii, która dałaby podstawę do oceny wiarygodności finansowej, lecz także większych środków własnych, które pozwalałyby na ocenę wiarygodności na podstawie posiadanych aktywów czy pasywów. W takich przypadkach należy jednak wykazać strukturę właścicielską spółki.

Ocena jej wiarygodności powinna się odnosić do historii oraz potencjału właścicieli. Nie można przy tym abstrahować od sytuacji finansowej całej grupy właścicielskiej. Łatwo bowiem wyobrazić sobie sytuację, w której możliwość uzyskania finansowania zewnętrznego dużej grupy inwestycyjnej jest znacznie mniejsza niż mniejszego inwestora, ponieważ duża grupa inwestycyjna prowadzi wiele innych wielkich inwestycji, obarczonych dużym ryzykiem finansowym. Mniejszy inwestor skupia się natomiast niemal wyłącznie na przygotowaniu do budowy wnioskowanej farmy wiatrowej.

Przy ocenie wiarygodności wnioskodawcy planującego wzniesienie MFW należy także wziąć pod uwagę to, że część projektów może być przygotowywana przez firmy deweloperskie, nastawione na przygotowanie inwestycji do etapu uzyskania kolejnych pozwoleń, a następnie odsprzedaż projektu lub części udziałów inwestorowi strategicznemu. Jest to powszechna praktyka w branży energetycznej, w której inwestorzy strategiczni największych projektów inwestycyjnych są bardziej zainteresowani kupnem gotowych projektów, mogących zwiększyć moc wytwórczą koncernu i zminimalizować ryzyko inwestycyjne, niż przygotowywaniem inwestycji od początku. Koncepcja przygotowania projektu do etapu uzyskania pozwolenia na budowę i jego sprzedaży w całości lub części nie może umniejszać wartości wniosku, zwłaszcza jeśli wnioskodawca wykazuje się zdolnością sfinansowania etapu przygotowawczego inwestycji wartego kilkaset milionów złotych.

Wyżej powinny być oceniane plany finansowania etapu przygotowawczego opierające się na wykorzystaniu środków własnych i mechanizmów kredytowych, poparte wykazaniem wiarygodności kredytowej. Wyższą punktację należy też przyznać wnioskodawcom powiązanym właścicielsko lub biznesowo z branżowymi koncernami energetycznymi, mającymi znaczące źródła wytwórcze, gdyż właśnie takie podmioty mają szansę albo samodzielnej realizacji danej inwestycji, albo pozyskania strategicznego partnera inwestycyjnego. Niższą punktacja powinna być przyznana firmom niedysponującym ani środkami własnymi, pozwalającymi na sfinansowanie przygotowania projektu, ani środkami pozwalającymi na uzyskanie kredytu oraz firmom niezwiązanym właścicielsko lub biznesowo z branżą energetyczną, gdyż mają one znacząco mniejsze szanse na znalezienie wiarygodnych inwestorów strategicznych.

Zasady przyznawania punktów w ramach tego kryterium mogą obejmować przydzielanie kolejnych punktów za zagwarantowanie pokrycia kosztów przygotowania przedsięwzięcia do etapu uzyskania pozwolenia na budowę ze środków własnych lub kredytowych, za posiadanie potencjału umożliwiającego realizację całości inwestycji ze środków własnych, w tym kredytowych, za posiadanie potencjału pozwalającego na pozyskanie na realizację całości inwestycji środków inwestycyjnych od inwestora branżowego.

KRYTERIUM 5

Możliwości stworzenia zaplecza kadrowego, organizacyjnego i logistycznego, pozwalającego na realizację planowanych przedsięwzięć

Realizacja inwestycji na morzu to bez wątpienia jedno z najtrudniejszych wyzwań inwestycyjnych dla każdej branży. Wymaga ogromnych nakładów finansowych, doskonałej organizacji całego procesu przygotowania, a zwłaszcza realizacji inwestycji, wykwalifikowanych i doświadczonych pracowników, umiejętności stworzenia sprawnego zaplecza na lądzie i morzu. W Polsce niewiele jest doświadczeń w tym zakresie, a jeśli chodzi o morską energetykę wiatrową – właściwe w ogóle ich nie ma. Oznacza to, że umiejętność zorganizowania odpowiedniego zaplecza i możliwość pokrycia kosztów jego funkcjonowania jest istotnym kryterium oceny wiarygodności wnioskodawcy.

Istnieją dwie równorzędne strategie tworzenia zaplecza i organizacji procesu realizacji dużych inwestycji, zwłaszcza w energetyce. Pierwsza z nich zakłada budowanie własnych zespołów wykonawczych, powiązanych właścicielsko z wielkimi inwestorami, np. koncernami energetycznymi. Druga przyjmuje korzystanie z wykwalifikowanych i doświadczonych firm zewnętrznych, powiązanych w spójny, całościowy łańcuch dostaw i usług. W przypadku morskich farm wiatrowych, ze względu na najwyższy poziom skomplikowania procesu inwestycyjnego oraz młody wiek branży, przeważa zdecydowanie druga strategia.

Aby zweryfikować wiarygodność wnioskodawcy według tego kryterium, niezbędne jest ocenienie strategii zarządzania całym procesem przygotowania, realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia, spójność i wiarygodność oraz

kompletność zaproponowanych harmonogramów działań. Oczywiście istotne, ale niedecydujące znaczenie może mieć posiadanie doświadczenia w realizacji inwestycji na morzu lub powiązanie właścicielskie lub biznesowe z podmiotami posiadającymi takie doświadczenie.

W odniesieniu do morskich farm wiatrowych kluczowym zagadnieniem determinującym możliwość realizacji inwestycji jest umiejętność skonstruowania na potrzeby inwestycji łańcucha dostaw urządzeń i usług i odpowiedniego zarządzania nim. Ze względu na wciąż słabo rozbudowany rynek urządzeń i usług w tym zakresie oraz konieczność uwzględnienia bardzo zmiennych i nieprzewidywalnych warunków pogodowych, od których zależy możliwość realizacji większości działań na morzu, wiarygodność łańcucha dostaw jest podstawowym czynnikiem brany pod uwagę m.in. przez banki i instytucje finansowe na etapie tworzenia montażu finansowego. Należy jednak pamiętać, że ubieganie się o decyzję lokalizacyjną jest zbyt wczesnym momentem na budowanie, a więc i ocenę łańcucha dostaw. Ocenie może więc podlegać wyłącznie koncepcja takiego łańcucha.

Zgodnie z tym kryterium kolejne punkty mogą być przyznawane za:

- posiadanie zasobów kadrowych, własnych lub powiązanych właścicielsko lub biznesowo, umożliwiających sprawne i efektywne zarządzanie procesem przygotowania i realizacji inwestycji,
- posiadanie kompletnego, spójnego i uwzględniającego zmienność uwarunkowań rynkowych i pogodowych harmonogramu przygotowania i realizacji inwestycji,
- posiadanie doświadczenia w realizacji inwestycji na morzu,
- posiadanie doświadczenia w realizacji inwestycji w energetyce lub innej branży, do której należy wnioskowane przedsięwzięcie,
- posiadanie spójnej z harmonogramem realizacyjnym koncepcji organizacji łańcucha dostaw.

Kryterium 6

Wkład planowanych przedsięwzięć w realizację unijnych i krajowych polityk sektorowych

W odniesieniu do branży energetycznej, w której najprawdopodobniej będzie się mieściła większość inwestycji planowanych do realizacji w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej w najbliższych latach, kluczowymi politykami sektorowymi będą polityka energetyczna i polityka klimatyczna. Dodatkowe znaczenie przy ocenie wniosków o wydanie PSZW może mieć strategia ochrony morskich zasobów przyrodniczych.

Jeśli chodzi o wkład w realizację polityki energetycznej, kluczowymi wskaźnikami będą:

- tworzenie nowych mocy wytwórczych w energetyce elektrycznej, w tym zwłaszcza źródeł nieemisyjnych,
- dywersyfikacja źródeł energii,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- rozwój infrastruktury przesyłowej,
- zwiększanie integracji europejskich rynków energii.

W odniesieniu do polityki klimatycznej kluczowym wskaźnikiem będzie wypełnianie celów pakietu energetyczno-klimatycznego UE, a więc:

- zwiększenie udziału energii z odnawialnych źródeł do poziomu 15% w bilansie energii zużytej w roku 2020,
- zapewnienie redukcji emisji CO₂ do roku 2020 o 20%,
- zwiększenie energooszczędności do roku 2020 o 20%.

W przypadku strategii zachowania i ochrony zasobów przyrodniczych obszarów morskich istotnymi wskaźnikami mogą być:

- niepowodowanie uszczuplenia zasobów przyrodniczych morza lub wręcz przyczynianie się do zwiększenia ich różnorodności oraz bezpieczeństwa,
- brak negatywnych oddziaływań na obszary i gatunki chronione lub wręcz przyczynianie się do poprawy stanu ich ochrony.

Przy ocenie punktowej zgodnie z tym kryterium należałoby więc rozważyć przydzielanie kolejnych punktów za przyczynianie się planowanego przedsięwzięcia do osiągnięcia kolejnych wskaźników. Można także rozważyć zwiększanie liczby punktów za dany wskaźnik w zależności od stopnia jego osiągnięcia. Na przykład przyznać maksymalną liczbę punktów projektowi, który w największym stopniu przyczyni się do tworzenia nowych mocy wytwórczych, wytworzenia energii z odnawialnych źródeł, redukcji emisji CO₂, rozwoju infrastruktury itd., i najmniejszą liczbę punktów projektowi osiągnąjącemu te wskaźniki w najmniejszym stopniu.

Dodatkowe punkty należałoby przyznać tym projektom energetycznym, które przyczynią się do zrealizowania przez Polskę celów określonych w pakiecie energetyczno-klimatycznym UE, a więc do redukcji emisji i zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych przed rokiem 2020.

Zakończenie procedury rozstrzygającej

Podmiotem wyłonionym w postępowaniu rozstrzygającym jest wnioskodawca, który osiągnął minimum kwalifikacyjne oraz uzyskał największą liczbę punktów spośród wszystkich uczestników (art. 27i UOM). Wyniki postępowania rozstrzygającego ogłasza się w siedzibie urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej tego urzędu. W ogłoszeniu wskazuje się wnioskodawców, którzy osiągnęli minimum kwalifikacyjne w kolejności zgodnej z malejącą liczbą uzyskanych punktów (art. 27j UOM).

Po przeprowadzeniu postępowania rozstrzygającego minister właściwy do spraw gospodarki morskiej wydaje PSZW wyłonionemu podmiotowi, nie wcześniej niż 14 dni od dnia ogłoszenia wyników tego postępowania, albo uznaje to postępowanie za nierozstrzygnięte, jeżeli żaden z wnioskodawców nie osiągnął minimum kwalifikacyjnego. Minister może także unieważnić postępowanie rozstrzygające, jeśli zostały rażąco naruszone przepisy prawa lub interesy uczestników konkursu. Od decyzji w sprawie unieważnienia postępowania rozstrzygającego uczestnikowi tego postępowania przysługuje, w terminie 14 dni od dnia doręczenia

decyzji, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej (art. 27m UOM). Po wyczerpaniu trybu odwoławczego uczestnikowi postępowania przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. I jest to jedyny dopuszczony przez ustawę tryb kontroli postępowania rozstrzygającego (art. 27o UOM). Unieważnienie postępowania rozstrzygającego stanowi podstawę wznowienia postępowania w sprawie o wydanie PSZW (art. 27p UOM).

Jeżeli podmiot wyłoniony w postępowaniu rozstrzygającym zrezygnuje z ubiegania się o pozwolenie przed jego

wydaniem lub nie wnieśnie opłaty za wydanie pozwolenia, pozwolenie zostaje wydane uczestnikowi, który uzyskał kolejno największą liczbę punktów (art. 27k UOM).

Całość postępowania rozstrzygającego nie może trwać dłużej niż 4 miesiące. Przy czym, jak wynika z brzmienia art. 27d ust. 2 UOM, minister wszczyna postępowanie rozstrzygające po upływie 60 dni od dnia złożenia pierwszego wniosku, pod warunkiem że w tym terminie wpłynie co najmniej jeden kolejny wniosek. Za termin wszczęcia procedury można więc uznać dzień, w którym minister informuje wnioskodawców o wszczęciu procedury.

OPŁATY ZA WYDANIE POZWOLEŃ

Za wydanie pozwoleń, o których mowa w art. 23, art. 23a i art. 26 UOM, organ wydający pozwolenie pobiera opłatę w wysokości stanowiącej równowartość 300 jednostek obliczeniowych, określonych w art. 55 tejże ustawy. W przypadku morskich farm wiatrowych, które będą lokalizowane tylko w wyłącznej strefie ekonomicznej, pobiera się dodatkową opłatę w wysokości stanowiącej 1% wartości planowanego przedsięwzięcia. Opłatę w wysokości będącej równowartością 300 jednostek obliczeniowych pobiera się przed wydaniem pozwolenia. Dodatkową opłatę pobiera się zaś w następujący sposób:

- 10% pełnej kwoty opłaty w ciągu 90 dni od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu, o którym mowa w art. 23 ust. 1 UOM, stała się ostateczna,
- 30% pełnej kwoty w ciągu 30 dni od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu na budowę przedsięwzięcia stała się ostateczna, a w przypadku gdy decyzja o pozwoleniu na budowę nie jest wymagana – w ciągu 30 dni od dnia, w którym rozpoczęto budowę przedsięwzięcia,
- 30% pełnej kwoty w ciągu 30 dni od dnia, w którym rozpoczęto wykorzystanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń,
- 30% pełnej kwoty po 3 latach od dnia dokonania wpłaty, o której mowa w pkt 3.

Wartość planowanego przedsięwzięcia oblicza się na po-

trzebę ustalenia dodatkowej opłaty, z uwzględnieniem cen rynkowych urządzeń i usług niezbędnych do całkowitej realizacji przedsięwzięcia, aktualnych na dzień składania wniosku o wydanie PSZW.

W celu wyeliminowania zagrożenia niewłaściwego naliczenia opłaty z powodu szacowania wartości MFV na długo przed jej realizacją UOM wprowadza mechanizm weryfikacji wniesionej opłaty po zakończeniu procesu budowlanego. Przed wniesieniem opłaty należnej po rozpoczęciu eksploatacji farmy wiatrowej właściciel PSZW przedstawia ministrowi właściwemu do spraw gospodarki morskiej informację o rzeczywistej wartości zrealizowanego przedsięwzięcia. Na podstawie tych informacji minister ten określa, w drodze decyzji, wysokość dwóch pozostałych opłat, biorąc pod uwagę różnicę pomiędzy faktyczną wartością zrealizowanego przedsięwzięcia a wysokością dwóch pierwszych wniesionych opłat. Opłaty, o których mowa powyżej, nie podlegają zwrotowi. W razie niewniesienia opłat we wskazanych terminach organ właściwy do wydania pozwolenia, w drodze decyzji, odmawia wydania pozwolenia albo stwierdza utratę jego ważności (art. 27b ust. 1c i 1d UOM).

Warto zauważyć, że przepis art. 27b UOM nie dotyczy pozwoleń na układanie i utrzymywanie podmorskich kabli i rurociągów w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej (art. 27 ust. 1 UOM).

TERMIN WAŻNOŚCI POZWOLENIA

PSZW jest wydawane na okres niezbędny do wznoszenia i wykorzystywania sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń, jednak nie dłuższy niż 30 lat (art. 23 ust. 6 UOM), z możliwością przedłużenia o 20 lat (art. 23 ust. 6g UOM). Pozwolenie może jednak zostać decyzją ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej wygaszone, jeżeli:

- w ciągu 6 lat od dnia wydania pozwolenia podmiot, któremu udzielono pozwolenia, nie uzyska pozwolenia na budowę dla całości lub części podzielonego na etapy przedsięwzięcia objętego tym pozwoleniem; jeśli jednak, nie później niż 60 dni przed upływem 6 lat od dnia wydania pozwolenia, podmiot, któremu udzielono pozwolenia, złoży wyjaśnienia na piśmie i dokumenty potwierdzające podjęcie wszystkich czynności wymaganych przez prawo, zmierzających do uzyskania pozwolenia na budowę, termin zostanie przedłużony na czas niezbędny do uzyskania pozwolenia na budowę, jednak nie dłuższy niż 2 lata od dnia, w którym upłynął 6-letni termin od dnia wydania pozwolenia,
- w ciągu 3 lat od dnia, w którym decyzja o pozwoleniu na budowę stała się ostateczna, nie zostanie rozpoczęta budowa MFW albo w ciągu 5 lat od dnia rozpoczęcia budowy nie zostanie podjęte wykorzystywanie MFW.

Ponadto minister może stwierdzić wygaśnięcie PSZW dla całości lub, w przypadku przedsięwzięcia podzielonego na etapy, dla części obszaru objętego pozwoleniem, jeżeli wznoszenie lub wykorzystywanie sztucznej wyspy, konstrukcji i urządzeń jest niezgodne z warunkami określonymi w pozwoleniu. Minister może w takim przypadku nałożyć

na posiadacza pozwolenia karę pieniężną, o której mowa w art. 55 ust. 2 UOM.

W przypadku utraty ważności pozwolenia lub stwierdzenia jego wygaśnięcia minister może nakazać podmiotowi, któremu udzielono pozwolenia, całkowite lub częściowe usunięcie na koszt tego podmiotu konstrukcji, urządzeń i elementów infrastruktury oraz spowodowanych szkód w środowisku, określając warunki i termin wykonania tych czynności. Jeżeli konstrukcje, urządzenia i elementy infrastruktury oraz szkody w środowisku nie zostaną usunięte zgodnie z warunkami i terminami określonymi w decyzji ministra, prace te mogą być wykonane przez właściwego terytorialnie dyrektora urzędu morskiego na koszt podmiotu zobowiązanego decyzją do wykonania wskazanych prac.

PSZW może także zostać przedłużone o 20 lat, jeżeli MFW została wzniesiona i była wykorzystywana zgodnie z wymaganiami określonymi w pozwoleniu. Przedłużenie ważności następuje w drodze decyzji, na wniosek podmiotu, któremu udzielono pozwolenia, złożony nie później niż 120 dni przed upływem terminu ważności pozwolenia. Wniosek o wydłużenie ważności pozwolenia przechodzi taką samą procedurę opiniowania jak wniosek o wydanie PSZW. Za przedłużenie PSZW wnosi się opłatę w wysokości 1% wartości przedsięwzięcia, przy czym opłata jest wnoszona jednorazowo w całości (art. 27b ust. 1a UOM).

Ustawa nie przewiduje okresu, na jaki są wydawane pozwolenia na układanie i utrzymywanie podmorskich kabli i rurociągów. Oznacza to, że wydawane są one bezterminowo.

MOŻLIWOŚĆ PRZENIESIENIA POZWOLENIA NA INNY PODMIOT

Zgodnie z art. 27b ust. 3 UOM prawa wynikające z PSZW nie mogą być przenoszone na inne podmioty.

ZAWARTOŚĆ POZWOLENIA

Jak już wspomniano, PSZW jest w polskim porządku prawnym pierwszym pozwoleniem w procedurze przygotowania i realizacji inwestycji na obszarach morskich. Daje ono podmiotom wymienionym w pozwoleniu prawo korzystania z polskiego obszaru morskiego do celów określonych w pozwoleniu. Podstawą pozwolenia jest więc dokładne określenie obszaru morskiego, którego ono dotyczy, i celów, do jakich ten obszar może być wykorzystywany.

Zgodnie z UOM PSZW określa:

- rodzaj przedsięwzięcia,
- lokalizację przedsięwzięcia wyznaczoną za pomocą

współrzędnych geograficznych,

- charakterystyczne parametry techniczne przedsięwzięcia,
- szczegółowe warunki i wymagania wynikające z przepisów odrębnych, w szczególności dotyczące środowiska i zasobów morskich, interesu gospodarki narodowej, obronności i bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa żeglugi morskiej, bezpiecznego uprawiania rybołówstwa morskiego, bezpieczeństwa lotów powietrznych, podwodnego dziedzictwa archeologicznego, bezpieczeństwa związanego z badaniami i eksploatacją zasobów mineralnych dna morskiego (art. 23 ust. 5 i 3 UOM).

RODZAJ PRZEDSIĘWZIĘCIA

Rodzajem przedsięwzięcia, dla którego zostaje wydane PSZW, jest morska farma wiatrowa, w której skład wchodzi następujące elementy:

- elektrownie wiatrowe, w liczbie maksymalnej określonej na podstawie wniosku, z których każda składać się będzie z:
 - fundamentu osadzonego w dnie morskim,
 - wieży,
 - gondoli z generatorem prądu,
 - rotora,
- kable morskie średniego napięcia, łączące poszczególne elektrownie wiatrowe z morską stacją transformatorową,
- morska platforma pomiarowo-badawcza (o ile taką przewidziano),
- morska stacja transformatorowa (morski GPZ).

realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia, dla którego zostało wydane. Pozwolenie to powinno więc wskazywać także, jakie działania są niezbędne do osiągnięcia celu, na jaki zostało wydane. W przypadku MFW będą to np.:

- przeprowadzenie szczegółowych badań środowiska morskiego oraz opracowanie na podstawie ich wyników projektu budowlanego dla kolejnych etapów realizacji przedsięwzięcia oraz innej dokumentacji wymaganej do uzyskania niezbędnych pozwoleń i decyzji zezwalających na budowę i eksploatację inwestycji,
- realizacja kolejnych etapów budowy morskiej farmy wiatrowej,
- eksploatacja morskiej farmy wiatrowej w celu wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem źródła odnawialnego, jakim jest wiatr.

Należy przy tym pamiętać, że PSZW jest decyzją dającą prawo do korzystania z danego obszaru morskiego w celu

LOKALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘCIA

PSZW określa lokalizację obszaru morskiego, na którym będą prowadzone działania niezbędne do wybudowania i eksploatacji farmy wiatrowej. Współrzędne geograficzne wpisane do PSZW powinny więc opisywać zewnętrzne granice obszaru MFW, z uwzględnieniem zapasu niezbędnego do jej przygotowania i budowy oraz koniecznej strefy buforowej, w której nie będą lokalizowane elektrownie. W PSZW nie powinno się wskazywać konkretnych lokalizacji poszczególnych elementów MFW, chyba że wnioskodawca określi we wniosku takie lokalizacje. Należy jednak pamiętać, że wskazanie miejsc posadowienia elektrowni czy stacji transformatorowej będzie możliwe dopiero w projekcie budowlanym na ostatnim etapie przygotowania przedsięwzięcia, jest bowiem uzależnione od wyników badań środowiskowych, uwarunkowań określonych w decyzji środowiskowej, badań wietrzności, zastosowanych technologii oraz badań geotechnicznych wykonanych na potrzeby projektu budowlanego.

CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY TECHNICZNE

Ponieważ PSZW jest pozwoleniem określającym przede wszystkim lokalizację oraz cel, jaki na niej ma zostać osiągnięty, nie ma konieczności, aby były w nim określone szczegółowe parametry techniczne przedsięwzięcia. Określenie ich w PSZW służy rozszerzeniu opisu rodzaju przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem jego zasięgu, obszaru wymaganego do realizacji przedsięwzięcia oraz skali efektów, jakie ma ono dawać, tak aby istniała możliwość weryfikacji, czy pozwolenie jest właściwie wykorzystywane. Należy pamiętać, że nie jest to pozwolenie wymagające konkretnych parametrów technicznych przedsięwzięcia, gdyż temu służy pozwolenie na budowę. Nie ustala także uwarunkowań środowiskowych realizacji przedsięwzięcia, gdyż temu służy decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach.

W przypadku morskiej farmy wiatrowej takimi charakterystycznymi parametrami technicznymi są:

- maksymalna liczba elektrowni, które mogą być zlokalizowane na danym obszarze, z uwzględnieniem pojemności środowiskowej oraz funkcjonalnej obszaru,
- ogólne parametry farmy wiatrowej, takie jak maksymalna i minimalna moc farmy, z uwzględnieniem wydajności energetycznej obszaru,
- podstawowe parametry techniczne elektrowni, takie jak maksymalna rozpiętość rotora i wysokość wieży (mają wpływ na powierzchnię wymaganą do ich

eksploatacji), rodzaj fundamentów (mają wpływ na wielkość dna morskiego wykorzystywanego do posadowienia elektrowni oraz stopień ingerencji w głębi dna) i minimalne odległości pomiędzy elektrowniami,

- minimalne odległości lokalizacji elektrowni od granic akwenu, którego dotyczy pozwolenie.

Należy jednak podkreślić, że chodzi o parametry charakterystyczne, a nie szczegółowe. W PSZW nie mogą być wpisane konkretne technologie, np. fundamenty monopalowe lub generatory o mocy 5 MW. Ich zastosowanie będzie wynikało z badań i analiz, które będą mogły być wykonane po wydaniu PSZW, na podstawie prawa do korzystania z danego obszaru morskiego w celu przygotowania przedsięwzięcia objętego pozwoleniem, a także z aktualnych uwarunkowań rynkowych, takich jak postęp i dostępność technologii. Niezbędne także jest uwzględnienie podczas wydawania PSZW możliwości zmiany podanych we wniosku parametrów, spowodowanej bardzo dynamicznym rozwojem technologicznym. W ciągu 6 lat które mogą upłynąć od czasu wydania PSZW do wydania pozwolenia na budowę, znane technologie i urządzenia mogą zostać zastąpione nowymi, nieznanymi w chwili składania wniosku. Dlatego też istotne jest wskazywanie ewentualnych wariantów technologicznych, np. w podniesieniu do fundamentów. Należy trzymać się zasady, że PSZW może ograniczać wykorzystanie określonych technologii, jeżeli zostaną one uznane za mogące znacząco szkodzić np. środowisku czy lotnictwu albo żegludze morskiej. Nie powinno się nato-

miast wybierać technologii spośród tych, które nie rodzą takich zagrożeń. Jest to zbyt wczesny etap przygotowania przedsięwzięcia, żeby podejmować takie decyzje.

SZCZEGÓŁOWE WARUNKI I WYMAGANIA WYKORZYSTANIA PRZESTRZENI MORSKIEJ

Ponieważ PSZW ma charakter decyzji zarówno lokalizacyjnej, jak i określającej sposób wykorzystania przestrzeni morskiej, niezbędne jest na etapie rozpatrywania wniosku zweryfikowanie, czy dana lokalizacja przedsięwzięcia tego typu nie rodzi konfliktów z innymi sposobami wykorzystania gospodarczego obszarów morskich. Jeżeli w wyniku analizy wniosku o wydanie PSZW właściwe organy stwierdzą, że MFW może oddziaływać na inne sposoby wykorzystania obszarów morskich lub na środowisko morskie, to w PSZW powinny zostać określone uwarunkowania, jakie należy wziąć pod uwagę na dalszych etapach przygotowania projektu MFW, np.: jakie analizy i badania wykonać, jak ograniczyć ryzyko wskazanych oddziaływań. Należy przy tym pamiętać, że weryfikacja wyników tych analiz oraz zastosowania wskazanych ograniczeń lub wytycznych będzie mogła być wykonana przez właściwe organy na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i pozwolenia na budowę.

W PSZW można określić wytyczne co do sposobu lokalizowania poszczególnych elementów farmy wiatrowej na obszarze objętym pozwoleniem. Nie mogą być to jednak ściśle wskazania lokalizacyjne, a raczej zasady, według których przedsięwzięcie ma być projektowane, wskazujące np.

strefy buforowe od granic obszaru, minimalne odległości pomiędzy elektrowniami, liniowy lub rozproszony rozstaw elektrowni itp. Można też wskazać obszary wyłączone z lokalizacji poszczególnych elementów farmy wiatrowej, np. kabli lub elektrowni.

W PSZW można także określić zasady podziału przedsięwzięcia na etapy, o ile wnioskodawca przewidział we wniosku realizację przedsięwzięcia w więcej niż jednym etapie. Pozwolenie nie powinno jednak narzucać ścisłej lokalizacji i zakresu realizacji poszczególnych etapów, chyba że istnieją ku temu wystarczające przesłanki. Organ wydający pozwolenie może np. nakazać wyłączenie z lokalizacji wyznaczonej na realizację pierwszego etapu wskazanej powierzchni, co do której nie ma pewności, czy przedsięwzięcie nie będzie powodować znaczących oddziaływań. Dopiero po weryfikacji faktycznych oddziaływań możliwa byłaby realizacja inwestycji na takim obszarze.

PSZW powinno także określać warunki likwidacji przedsięwzięcia, jej zakres i czas niezbędny na wykonanie. Należy jednak pamiętać, iż UOM dopuszcza możliwość przedłużenia ważności PSZW, co także powinno znaleźć odzwierciedlenie w tym pozwoleniu.

WNIOSEK O WYDANIE POZWOLENIA

Wniosek o wydanie PSZW jest podstawowym dokumentem, którego celem jest z jednej strony przedstawienie i scharakteryzowanie akwenu morskiego, o który ubiega się wnioskodawca, i opisanie przedsięwzięcia, jakie ma zostać zrealizowane na tym akwenu, a z drugiej strony pozwolenie właściwym organom na stwierdzenie, czy takie przedsięwzięcie może być na wskazanym we wniosku obszarze morskim zrealizowane i eksploatowane. Dlatego

też przygotowanie właściwej dokumentacji aplikacyjnej, na potrzeby procedury w sprawie wydania PSZW, jest niezwykle ważne i będzie miało wpływ na ostateczny kształt całości przedsięwzięcia.

Zakres wniosku o wydanie PSZW jest określony w art. 27a ust. 1 UOM. Wniosek o wydanie PSZW powinien zawierać nazwę, oznaczenie siedziby i adres wnioskodawcy, szcze-

główne określenie przedsięwzięcia wymagającego pozwolenia i jego celu, ze wskazaniem:

- proponowanej lokalizacji określonej za pomocą współrzędnych geograficznych naniesionych na mapę morską, wyznaczających akwen przeznaczony na realizację i eksploatację przedsięwzięcia,
- powierzchni akwenu przeznaczonego na realizację i eksploatację przedsięwzięcia oraz okresu niezbędnego do realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia,

- charakterystycznych parametrów technicznych i wartości zamierzonego przedsięwzięcia, łącznie z przedstawieniem etapów i harmonogramu realizacji przedsięwzięcia oraz z przedstawieniem sposobów przekazywania produktu na ląd,
- oceny skutków ekonomicznych, społecznych i oddziaływania na środowisko.

OKREŚLENIE PRZEDSIĘWZIĘCIA I JEGO CELU

Określając przedsięwzięcie, którego dotyczy wniosek o wydanie PSZW, oraz jego cel, należy pamiętać o charakterze samego pozwolenia. Daje ono wnioskodawcy prawo do korzystania z określonego obszaru morskiego w celu przygotowania, realizacji i eksploatacji danej inwestycji. We wniosku o wydanie PSZW powinno się więc wymienić wszelkie działania, jakie będą wykonywane na danym obszarze w związku z celem, jakim jest budowa morskiej farmy wiatrowej służąca wytwarzaniu energii elektrycznej.

W skład działań mających na celu realizację przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy wiatrowej na morzu, objętych PSZW, będą więc wchodzić:

- przeprowadzenie szczegółowych badań środowiska morskiego oraz opracowanie na podstawie ich wyników projektu budowlanego przedsięwzięcia lub jego kolejnych etapów oraz innej dokumentacji wymaganej do uzyskania niezbędnych pozwoleń i decyzji zezwalających na budowę i eksploatację planowanej inwestycji,
- realizacja kolejnych etapów budowy morskiej farmy wiatrowej, w której skład wchodzi następujące elementy:
 - elektrownie wiatrowe w określonej liczbie, z których każda składać się będzie z:
 - fundamentu osadzonego w dnie morskim,
 - wieży,
 - gondoli z generatorem prądu,

- rotora,
 - kable morskie średniego napięcia, łączące poszczególne elektrownie wiatrowe z morską stacją transformatorową,
 - morska stacja transformatorowa (morski GPZ),
 - morska platforma pomiarowo-badawcza (o ile taką przewidziano),
- eksploatacja morskiej farmy wiatrowej.

Celem realizacji przedsięwzięcia będzie natomiast wytwarzanie energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii, jakim jest siła wiatru. Energia ta będzie przez system podmorskich kabli energetycznych przesyłana do stacji transformatorowej, która przekształci jej napięcie do poziomu odpowiadającego krajowemu lub międzynarodowemu systemowi elektroenergetycznemu. Należy także określić przewidywaną produkcję energii, z zastrzeżeniem, że zarówno ostateczna moc zainstalowana farmy wiatrowej, jak i produkcja całkowita będzie uzależniona od liczby i rodzaju zastosowanych generatorów oraz aktualnych warunków meteorologicznych.

WSKAZANIA LOKALIZACJI

Biorąc pod uwagę charakter samego PSZW oraz specyfikę procesu przygotowania projektu MFW, wskazane jest określenie we wniosku o wydanie PSZW proponowanej lokalizacji przedsięwzięcia przez podanie współrzędnych geograficznych punktów granicznych zewnętrznego obrysu akwenu, który będzie wykorzystany pod budowę i eksploatację danej MFW. Rysunek powinien być wykonany na mapie morskiej, która może być dodatkowym załącznikiem do wniosku. Niewłaściwe jest natomiast nanoszenie granic obszaru na fragment mapy morskiej. Do mapy powinna być dodatkowo załączona tabela przedstawiająca współrzędne geograficzne poszczególnych punktów granicznych lokalizacji, podane w systemie WGS 84 DMS.

Nie należy także wskazywać proponowanych lokalizacji elementów składowych przedsięwzięcia. Lokalizacja poszczególnych elektrowni będzie bowiem mogła być określona dopiero po zakończeniu badań środowiskowych, analizy wietrzności i po badaniach geotechnicznych, a więc dopiero na etapie pozwolenia na budowę. Należy przy tym pamiętać, że w celu właściwego wykonania badań środowiskowych i możliwości oceny różnych wariantów lokalizacyjnych poszczególnych elementów MFW niezbędne jest przeprowadzenie badań i działań przygotowawczych na

znacznie większym obszarze niż tylko ten, który zostanie ostatecznie wykorzystany na eksploatację MFW. Dlatego też we wniosku o wydanie PSZW, a także w samym PSZW, powinno się uwzględnić także te obszary, na których takie badania będą prowadzone i na których mogą zostać zlokalizowane poszczególne elementy MFW we wszystkich rozważanych wariantach. Jest to tym bardziej uzasadnione, że, mimo iż pierwszy etap inwestycji będzie najczęściej planowany na obszarach najbardziej optymalnych (tj. o najmniejszej głębokości, najlepszej wietrzności, mających najlepsze warunki geologiczne), na pozostałych obszarach mogą być planowane kolejne etapy, w przypadku których ryzyko inwestycyjne, pod warunkiem pomyślnego zrealizowania pierwszego etapu, będzie znacząco mniejsze.

We wniosku nie należy przedstawiać konkretnej lokalizacji infrastruktury przyłączeniowej zewnętrznej, gdyż jej przebieg będzie możliwy do określenia po uzyskaniu warunków przyłączenia i wykonaniu badań dna morskiego. Niezbędne jednak jest pokazanie proponowanych wariantów przebiegu tej infrastruktury, z zastrzeżeniem, że w pozwoleniu nie powinna być określana lokalizacja kabla przyłączeniowego. Ten powinien być przedmiotem odrębnego postępowania w trybie art. 26 i 27 UOM.

POWIERZCHNIA AKWENU PRZEZNACZONEGO NA REALIZACJĘ I EKSPLOATACJĘ PRZEDSIĘWZIĘCIA

Z uwagi na powyższe uwarunkowania we wniosku należy określić wielkość powierzchni nie tylko samego obszaru przeznaczonego na poszczególne elementy farmy wiatrowej, lecz także cały obszar niezbędny do prawidłowego przygotowania, realizacji i eksploatacji tej inwestycji. Nale-

ży więc uwzględnić obszary przewidziane pod poszczególne warianty lokalizacyjne EW i zasięg ich oddziaływań, a także GPZ, stację badawczą, infrastrukturę przyłączeniową wewnętrzną.

OKRES NIEZBĘDNY DO REALIZACJI I EKSPLOATACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA

Okres niezbędny do realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia to czas obejmujący wykonanie wszelkich działań od momentu uzyskania PSZW do momentu zakończenia

wykorzystywania przedsięwzięcia i jego likwidacji, liczony w latach.

CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY TECHNICZNE

Opis parametrów technicznych przedsięwzięcia odgrywa bardzo istotną rolę w procesie opiniowania i wydawania PSZW. Po pierwsze, pozwala na określenie skali przedsięwzięcia, a tym samym jego potencjalnych oddziaływań na środowisko morskie oraz innych użytkowników obszarów morskich. Po drugie, pozwala na określenie i zweryfikowanie kosztów realizacji inwestycji, co jest niezbędne do ustalenia wysokości opłaty za wydanie PSZW. Po trzecie, pozwala na ocenę wykonalności przedsięwzięcia, a tym samym na weryfikację wiarygodności wnioskodawcy i pomysłu inwestycyjnego. Należy jednak pamiętać, że jest to najbardziej wstępny etap przygotowania inwestycji, na którym możemy się posługiwać jedynie planami. Te zaś zostaną zweryfikowane dopiero po wykonaniu wielu badań i analiz w procesie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i wykonania projektu budowlanego.

We wniosku należy podać charakterystyczne, a nie szczegółowe parametry techniczne przedsięwzięcia. Takie sformułowanie umożliwia wskazywanie poszczególnych parametrów w ujęciu wariantowym. Przedstawienie wariantów technologicznych ma ogromne znaczenie z dwóch powodów:

- po pierwsze, chroni przed zablokowaniem możliwości dostosowania projektu do postępu technicznego, następującego w trakcie jego przygotowania (na przestrzeni 5-10 lat, które miną od wydania PSZW dla farmy wiatrowej, postęp technologiczny w odniesieniu do turbin wiatrowych, fundamentów, GPZ, okablowania może być znaczący);
- po drugie, ukazanie różnych wariantów przedsięwzięcia jest jednym z kluczowych warunków procedury oceny oddziaływania na środowisko, zwłaszcza oceny oddziaływania na obszary Natura 2000.

Charakterystycznymi parametrami morskich farm wiatrowych są: wysokość elektrowni wiatrowej, średnica wirnika, rodzaje fundamentów, rodzaje GPZ, orientacyjna odległość pomiędzy elektrowniami, długość kabli infrastruktury wewnętrznej, ilość wytwarzanej energii.

Najważniejszymi parametrami, zgodnie z którymi należy opisać planowaną morską farmę wiatrową, są:

- maksymalna liczba elektrowni wiatrowych, jaka może zostać rozmieszczona na wskazanym we wniosku akwenie,
- minimalna i maksymalna planowana moc farmy wiatrowej oraz prognozowana produktywność (szacowana liczba godzin pracy farmy w pełnej mocy lub prognozowana maksymalna i minimalna ilość wytworzonej energii),
- maksymalna i minimalna wysokość wieży oraz maksymalna i minimalna rozpiętość rotora,
- preferowany sposób osadzenia (rodzaje fundamentów).

We wniosku należy także przedstawić koncepcję zagospodarowania obszaru przeznaczonego na inwestycję, a mianowicie najważniejsze zasady lokalizowania poszczególnych elementów przedsięwzięcia, czyli minimalne i maksymalne odległości pomiędzy elektrowniami, sposób ich lokalizowania względem siebie (liniowy, rozproszony, inny).

W tej części wniosku powinny zostać przedstawione tylko najważniejsze informacje, niejako podsumowujące opis bardziej szczegółowy, który powinien zostać przedstawiony w jednym z załączników do wniosku.

Istotne jest, aby wskazane parametry techniczne oraz koncepcja zagospodarowania obszaru MFW nie były oderwane od uwarunkowań wybranej lokalizacji i były adekwatne do takich czynników, jak np. głębokość i rodzaj dna morskiego oraz parametry wietrzności.

SZACOWANA WARTOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA

Podanie wartości przedsięwzięcia służy określeniu wysokości opłaty za wydanie PSZW (art. 27a UOM), która wynosi 0,01% wartości przedsięwzięcia na etapie wydania PSZW. Wycena przedsięwzięcia, którego ostatecznego kształtu nie znamy, jest niezwykle trudna. Dlatego też w znowelizowanej UOM ustawodawca wprowadził przepis zapewniający weryfikację całkowitego kosztu przedsięwzięcia, a tym samym opłaty za wydanie PSZW, po zakończeniu inwestycji. Obliczając wysokość opłaty, należy wziąć pod uwagę ceny rynkowe urządzeń i usług niezbędnych do całkowitej realizacji przedsięwzięcia, na dzień składania wniosku.

Szacowanie wartości przedsięwzięcia powinno obejmować:

- wskazanie wartości referencyjnej, na podstawie wiarygodnych i weryfikowalnych źródeł rynkowych,
- określenie współczynników mających wpływ na zmianę kosztów przedsięwzięcia określonego we wniosku względem danych referencyjnych, np.: odległość od lądu, głębokość, rodzaj zastosowanych turbin,
- przeliczenie wartości przedsięwzięcia, z uwzględnieniem kosztów zrealizowania jego poszczególnych etapów lub części, w uzależnieniu od czynników zewnętrznych, takich jak zmienna głębokość i odległość od lądu na poszczególnych fragmentach wybranej lokalizacji.

PRZEDSTAWIENIE ETAPÓW PRZEDSIĘWZIĘCIA I HARMONOGRAMU REALIZACJI

Jeżeli farma wiatrowa ma być budowana etapami, a tak w większości są realizowane tego typu przedsięwzięcia, niezbędne jest wskazanie we wniosku, jak całość przedsięwzięcia zostanie podzielona. Można zaprezentować rozważane warianty podziału kolejnych prac przygotowawczych i budowlanych i pokazać, jaka liczba elektrowni będzie budowana w pierwszym etapie, a jaka w kolejnych etapach, a także kiedy będą realizowane kolejne etapy i jakie działania będą prowadzone wspólnie dla wszystkich etapów, a jakie oddzielnie. Ponadto można przedstawić rozważane warianty lokalizacji poszczególnych etapów na obszarze objętym wnioskiem.

W tym miejscu wniosku powinien też zostać przedsta-

wiony harmonogram poszczególnych działań – od momentu uzyskania PSZW, przez przygotowanie projektu, uzyskiwanie kolejnych pozwoleń, organizację zaplecza budowlanego, aż po realizację inwestycji i oddanie jej do użytku. Należy pamiętać, że na podstawie informacji zawartych we wniosku można zweryfikować, czy inwestor podejmuje wszystkie niezbędne działania mające na celu uzyskanie pozwolenia na budowę w terminie 6 lat od uzyskania PSZW. Nieuzyskanie pozwolenia na budowę w tym terminie może powodować wygaśnięcie PSZW lub wydłużenie jego ważności o czas niezbędny do uzyskania tego pozwolenia na budowę, nie dłuższy jednak niż 2 lata i tylko w przypadku udowodnienia, że zostały podjęte wszelkie działania, mające na celu uzyskanie tego pozwolenia.

PRZEKAZYWANIE PRODUKTU NA LĄD

W związku z wymogiem wskazania we wniosku sposobu przekazywania produktu (energii) na ląd z jednej strony, a niemożliwością uzyskania warunków przyłączenia do sieci dla MFW, w przypadku której nie zostało wydane PSZW,

z drugiej strony przedstawienie sposobu przekazywania energii wytworzonej przez MFW na ląd musi odzwierciedlać koncepcję wyprowadzania energii do sieci. Należy pokazać rozważane miejsca przyłączenia farmy do KSE

i wyjścia na ląd, planowany rodzaj kabla i stacji transformatorowej. Można także opisać preferowane i alternatywne sposoby wyprowadzania energii na ląd, o ile takie istnieją lub są planowane.

Należy przy tym pamiętać, że infrastruktura przyłączeniowa zewnętrzna (kabel morski od GPZ farmy do miejsca wyprowadzenia na ląd oraz kabel/linia lądowa aż do GPZ

krajowego systemu elektroenergetycznego) będzie przedmiotem odrębnych pozwoleń uzyskiwanych w trybie art. 26 i 27 UOM oraz na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. nr 80, poz. 717, ze zm.), po określeniu przez operatora sieci miejsca i rodzaju przyłączenia w warunkach przyłączenia.

OCENA SKUTKÓW EKONOMICZNYCH, SPOŁECZNYCH I ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 23 ust. 3 UOM odmawia się wydania PSZW, jeżeli jego wydanie pociągnęłoby za sobą zagrożenie dla:

- 1) środowiska i zasobów morskich,
- 2) interesu gospodarki narodowej,
- 3) obronności i bezpieczeństwa państwa,
- 4) bezpieczeństwa żeglugi morskiej,
- 5) bezpiecznego uprawiania rybołówstwa morskiego,
- 6) bezpieczeństwa lotów statków powietrznych,
- 7) podwodnego dziedzictwa archeologicznego lub
- 8) bezpieczeństwa związanego z badaniami, rozpoznawaniem i eksploatacją zasobów mineralnych dna morskiego oraz znajdującego się pod nim wnętrza ziemi.

Ten rozdział wniosku o wydanie PSZW powinien pozwolić organom opiniującym i wydającemu pozwolenia na zwerifikowanie, czy budowa farmy wiatrowej, o której mowa we wniosku, rodzi takie zagrożenia. Art. 23 ust. 4 stanowi, iż wystąpienie wspomnianych zagrożeń ustala się na podstawie przepisów odrębnych. Przygotowując więc ten rozdział wniosku o wydanie PSZW, a także analizując jego treść przed wydaniem pozwolenia, należy odnieść się do zapisów m.in. takich aktów prawnych, jak:

w zakresie bezpieczeństwa środowiska i zasobów morskich:

- ustawa z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz.U. z 2006 r. nr

99, poz. 692, ze zm.)

- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. nr 239, poz. 2019, ze zm.)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz. 150, ze zm.)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie organizacji i sposobu zwalczania zagrożeń i zanieczyszczeń na morzu (Dz.U. nr 239, poz. 2026)
- rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie trybu wydawania zezwoleń na usuwanie do morza urobku z pogłębiania dna oraz na zatapianie w morzu odpadów lub innych substancji (Dz.U. nr 22, poz. 166)

w zakresie zagrożenia dla obronności i bezpieczeństwa państwa:

- ustawa z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizacji zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz.U. nr 122, poz. 1320, ze zm.)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2003 r. w sprawie obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa oraz ich szczególnej ochrony (Dz.U. nr 116, poz. 1090)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz.U. nr 125, poz. 1309)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia

2004 r. w sprawie określenia rodzajów nieruchomości uznawanych za niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz.U. nr 207, poz. 2107)

w zakresie zagrożenia dla bezpieczeństwa żegluga morskiej:

- ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz.U. z 2006 r. nr 99, poz. 69, ze zm.)
- ustawa z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (Dz.U. z 2009 r. nr 217, poz. 1689, ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 29 października 2002 r. w sprawie sposobu oznakowania nawigacyjnego polskich obszarów morskich (Dz.U. z 2003 r. nr 20, poz. 173)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 sierpnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznego uprawiania żegluga przez statki morskie (Dz.U. nr 174, poz. 1452, ze zm.)
- rozporządzenie Ministrów Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu stosowania przez jednostki pływające Marynarki Wojennej, Straży Granicznej i Policji międzynarodowych przepisów o zapobieganiu zderzeniom na morzu (Dz.U. nr 156, poz. 1829)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2003 r. w sprawie określenia minimalnej i maksymalnej szerokości pasa technicznego i ochronnego oraz sposobu wyznaczania ich granic (Dz.U. nr 89, poz. 820, ze zm.)

w zakresie zagrożenia dla bezpiecznego uprawiania rybołówstwa morskiego:

- ustawa z dnia 19 lutego 2004 r. o rybołówstwie (Dz.U. nr 62, poz. 574, ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 marca 2008 r. w sprawie wymiarów i okresów ochronnych organizmów morskich oraz szczegółowych warunków wykonywania rybołówstwa morskiego (Dz.U. nr 43, poz. 260, ze zm.)

w zakresie zagrożenia dla bezpieczeństwa lotów statków powietrznych:

- ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz.U. z 2006 r. nr 100, poz. 696, ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz.U. nr 130, poz. 1192, ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych (Dz.U. nr 130, poz. 1193, ze zm.)

w zakresie zagrożenia dla podwodnego dziedzictwa archeologicznego:

- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162, poz. 1568, ze zm.)

w zakresie zagrożenia dla bezpieczeństwa związanego z badaniami, rozpoznawaniem i eksploatacją zasobów mineralnych dna morskiego oraz znajdującego się pod nim wnętrza ziemi:

- ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2005 r. nr 228, poz. 1947, ze zm.)
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. nr 239, poz. 2019, ze zm.)
- ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz.U. z 2006 r. nr 99, poz. 693, ze zm.)
- ustawa z dnia 18 września 2001 r. – Kodeks morski (Dz.U. z 2009 r. nr 100, poz. 696, ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 29 października 2002 r. w sprawie sposobu oznakowania nawigacyjnego polskich obszarów morskich (Dz.U. z 2003 r. nr 20, poz. 173)

Ocena skutków ekonomicznych

Ten element wniosku ma za zadanie określenie potencjalnego wpływu realizacji przedsięwzięcia na gospodarkę narodową (art. 23 ust. 3 pkt b UOM). Może on także służyć ocenie celowości i efektywności ekonomicznej inwestycji. Należy się tu więc odnieść do wpływu przedsięwzięcia na osiągnięcie celów gospodarczych, takich jak np. redukcja CO₂, udział energii z OZE w bilansie energetycznym kraju, a także do wpływu na rynek pracy, rozwój przemysłu powiązanego z realizacją inwestycji. Warto także wykonać w tym rozdziale analizę innych czynników wymienionych

w zasadach prowadzenia oceny skutków regulacji (OSR), jak:

- skutki dla sektora finansów publicznych,
- wpływ na rynek pracy,
- wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorstw,
- wpływ na sytuację i rozwój regionalny.

Ocena skutków społecznych

Ten rozdział wniosku powinien pozwolić na dokonanie oceny wpływu przedsięwzięcia na innych użytkowników obszarów morskich, tak aby możliwe było określenie wpływu na sektory określone w art. 23 ust. 3 UOM (obronności i bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa żeglugi morskiej, bezpiecznego uprawiania rybołówstwa morskiego, bezpieczeństwa lotów powietrznych, podwodnego dziedzictwa archeologicznego, bezpieczeństwa związane-

go z badaniami i eksploatacją zasobów mineralnych dna morskiego). Wskazane jest scharakteryzowanie i ocenienie możliwości oddziaływania MFW na każdą dziedzinę określoną w ustawie. Należy także wziąć pod uwagę inne akty prawne, regulujące kwestie bezpieczeństwa poszczególnych działów gospodarki oraz sposoby wykorzystania przestrzeni morskiej.

Ocena skutków środowiskowych

Mimo że procedura w sprawie wydania PSZW nie jest powiązana z procedurą oceny oddziaływania na środowisko, to jednak zagadnienia związane z prognozowaniem skali potencjalnych oddziaływań na środowisko stanowią znaczący element wniosku o wydanie PSZW, zwłaszcza załączników do niego. Inwestor, przygotowując wniosek o wydanie PSZW, musi nie tylko opisać środowisko morskie, na które może oddziaływać MFW, lecz także wskazać rodzaje możliwych oddziaływań na środowisko i ocenić ich skalę. W tym rozdziale należy przedstawić wnioski wynikające z opisu potencjalnych oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko morskie. Opis ten powinien zostać przedstawiony w jednym z załączników do wniosku, o czym szerzej w dalszej części przewodnika. Na podstawie wspomnianych wniosków or-

gany biorące udział w procedurze wydawania PSZW, a zwłaszcza minister właściwy do spraw środowiska i minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, muszą bowiem rozstrzygnąć, czy planowane przedsięwzięcie może zagrażać bezpieczeństwu środowiska i zasobów morskich. Organy te mogą także określić w PSZW szczegółowe warunki i wymagania wnoszenia i wykonywania MFW, wynikające z przepisów prawa środowiskowego. Mając jednak na uwadze, że to nie PSZW, lecz decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, którą należy obligatoryjnie uzyskać dla morskich farm wiatrowych jako przedsięwzięć zawsze mogących znacząco oddziaływać na środowisko przed uzyskaniem pozwolenia na budowę (art. 72 UOOŚ oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących

znacząco oddziaływać na środowisko), określa środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia, PSZW nie powinno zbyt ingerować w te uwarunkowania. Tym bardziej że określenie szczegółowych i rzetelnych uwarunkowań środowiskowych realizacji przedsięwzięcia na obszarach morskich nie jest możliwe bez uprzedniego dokładnego zbadania zasobów przyrodniczych tych obszarów. Wykonanie takich badań przed uzyskaniem praw do korzystania z danego akwenu, które nadaje PSZW, jest ze względu na koszty oraz czas niezbędny na ich wykonanie zbyt ryzykowne i nieracjonalne. Tak więc w odniesieniu do zagadnień środowiskowych wniosek o wydanie PSZW powinien zawierać przede wszystkim wnioski wyciągnięte na podstawie analizy istniejących danych o środowisku morskim i wiedzy eksperckiej. Sam opis zasobów morskich, potencjalnych oddziaływań przedsięwzięcia na nie oraz ocena skali oddziaływań powinny zostać przedstawione

w załącznikach do wniosku, scharakteryzowanych w dalszej części przewodnika.

Przy dokonywaniu oceny oddziaływania na środowisko morskie niezbędne jest uwzględnienie ewentualnej kumulacji oddziaływań z innymi istniejącymi i planowanymi inwestycjami. Przy ocenie skumulowanego wpływu należy uwzględnić te przedsięwzięcia planowane, dla których co najmniej złożono wniosek o wydanie PSZW lub wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Aby ocena mogła zostać uznana za kompletną, należy także wykonać screening oddziaływań przedsięwzięcia na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, zgodnie z uznanymi przez Komisję Europejską metodami oceny.

ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU O WYDANIE POZWOLENIA

Sam wniosek o wydanie PSZW jest tylko swoistym podsumowaniem i streszczeniem całej dokumentacji, która powinna zostać opracowana na potrzeby procedury wydania tego pozwolenia. Dokumentacja ta powinna natomiast zostać zawarta w załącznikach do wniosku.

W art. 27a ust. 2 UOM wymieniono dokumenty, które należy załączyć do wniosku o wydanie PSZW. Są to:

- odpis z Krajowego Rejestru Sądowego,
- opis technologii planowanego przedsięwzięcia,
- informacje o środowisku znajdującym się w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia,
- opis potencjalnych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko i jego zasoby naturalne zarówno żywe, jak i mineralne oraz ich ocenę,
- opis środków zmniejszających szkodliwe oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie,
- opis przyjętych założeń i zastosowanych metod prognozy oraz wykorzystanych danych o środowisku morskim, ze wskazaniem trudności powstałych przy gromadzeniu niezbędnych informacji,
- projekt programu monitoringu, w tym monitoringu środowiska i zarządzania procesem inwestycyjnym i eksploatacyjnym,
- opis elementów środowiska objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. nr 151, poz. 1220, ze zm.), znajdujących się w zasięgu przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia.

OPIS TECHNOLOGII PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA

Opis technologii planowanego przedsięwzięcia powinien dość szczegółowo charakteryzować poszczególne tech-

nologie, które planuje się zastosować przy realizacji inwestycji, w każdym z rozważanych wariantów. Powinny zostać

opisane turbiny, fundamenty, kable, stacje transformatorowe, stacja badawcza, inne urządzenia i systemy wchodzące w skład morskiej farmy wiatrowej. Podane parametry farmy powinny uwzględniać uwarunkowania środowiskowe wskazanej lokalizacji, gdyż pozbawione sensu jest wskazywanie jakiegoś wariantu technologicznego, który w warunkach danej lokalizacji jest niewykonalny.

Należy pamiętać, że opis technologii ma służyć ocenie realności przedsięwzięcia, jego efektywności, skali oddziały-

wań oraz wartości. Przedstawiane technologie muszą więc być spójne z informacjami zawartymi we wniosku oraz pasować do uwarunkowań realizacji danego przedsięwzięcia.

Opis technologii powinien być spójny także z opisami sposobów zarządzania przedsięwzięciem, proponowanego monitoringu oraz dokonanej wstępnej prognozy oddziaływania na środowisko, które szczegółowo przedstawione są w kolejnych załącznikach.

ELEMENTY ŚRODOWISKOWE W PROCEDURZE W SPRAWIE WYDANIA PSZW

Jak już wspomniano, elementy środowiskowe stanowią znaczną część dokumentacji aplikacyjnej o wydanie PSZW. Zgodnie z art. 23 ust. 2 UOM PSZW jest wydawane po zapiniowaniu np. przez ministra właściwego do spraw środowiska. Ponadto, zgodnie z art. 23 ust. 3 UOM, odmawia się wydania PSZW, jeżeli jego wydanie pociągnęłoby za sobą zagrożenie np. dla środowiska i zasobów morskich. Kwestie środowiskowe są więc niezwykle istotne w procesie wydawania PSZW.

Niezmiennie ważne jest to, aby nie mylić oceny skutków ekonomicznych, społecznych i oddziaływania na środowisko, o której mowa w art. 27a ust. 1 UOM, z oceną oddziaływania na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199, poz. 1227, ze zm.). Ustawodawca zastosował bowiem podobne określenie do dwóch zupełnie różnych postępowań administracyjnych.

Ocena skutków ekonomicznych, społecznych i oddziaływania na środowisko, wykonywana na potrzeby przygotowania wniosku o wydanie PSZW, ma nieporównywalnie węższy zakres i powinna być oparta przede wszystkim na istniejących danych literaturowych dla danego obszaru, które przedstawiane są we wniosku o wydanie PSZW.

Ocena oddziaływania na środowisko w rozumieniu przepisów UOOŚ będzie natomiast opierała się na bardzo szczegółowych badaniach środowiskowych, których wyniki

powinny być podstawą do wykonania raportu o oddziaływaniu na środowisko. Zakres informacji i analiz przedstawianych w raporcie jest określony w art. 66 UOOŚ. Efektem tej oceny będzie wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia.

Analiza zakresu wniosku o wydanie PSZW wraz z wymaganymi załącznikami pozwala na stwierdzenie, że elementy opisowe (opis środowiska morskiego, oddziaływań na środowisko, środków zmniejszających szkodliwe oddziaływanie, monitoringu), niezbędne do dokonania we wniosku o wydanie PSZW swoistej wstępnej prognozy oddziaływania na środowisko, znajdują się w wymaganych przez ustawodawcę załącznikach do wniosku.

Natomiast ocena skutków ekonomicznych, społecznych i oddziaływania na środowisko zawarta w treści wniosku powinna się opierać na informacjach i analizach znajdujących się w załącznikach i stanowić ich podsumowanie.

INFORMACJE O ŚRODOWISKU ZNAJDUJĄCYM SIĘ W ZASIĘGU ODDZIAŁYWANIA PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA

W tym załączniku powinny zostać opisane te elementy środowiska, na które projektowana farma wiatrowa może oddziaływać (co nie oznacza, że będzie oddziaływać na nie negatywnie czy wręcz im zagrażać).

MFW może wpływać na różne elementy biotyczne i czynniki abiotyczne środowiska znajdującego się w strefie jej oddziaływań.

Elementy biotyczne to:

- bentos,
- ichtiofauna,
- awifauna,
- ssaki morskie,
- nietoperze,
- ludzie,
- formy ochrony przyrody w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody (w tym obszary Natura 2000).

Czynniki abiotyczne to:

- warunki hydrologiczne i hydrochemiczne,
- budowa geologiczna,
- surowce mineralne,
- warunki fizyczno-chemiczne osadów,
- krajobraz.

Dla wykonania opisu oddziaływań na etapie wniosku o wydanie PSZW niezwykle istotne jest zrozumienie przed określeniem metod i źródeł danych specyfiki procesu przygotowania projektu inwestycyjnego MFW. Możliwość badania środowiska morskiego, a więc i szczegółowość jego opisu, jest uwarunkowana kosztami całego procesu przygotowania projektu, ryzykiem inwestycyjnym oraz możliwościami organizacyjnymi na poszczególnych jego etapach.

PSZW jest w polskim porządku prawnym pierwszym pozwoleniem w procedurze przygotowania i realizacji inwestycji na obszarach morskich. Daje ono podmiotom wymienionym w pozwoleniu prawo korzystania z polskiego obszaru morskiego do celów określonych w pozwoleniu. W przypadku farmy wiatrowej badania środowiskowe niezbędne do opisanego środowiska morskiego ze szczególnością pozwalającą na określenie w decyzji środowiskowej warunków środowiskowych realizacji przedsięwzięcia są długotrwałe (min. 12-24 miesiące) i bardzo kosztowne (od kilkunastu do kilkudziesięciu milionów euro za komplet badań dla farmy wiatrowej przeciętnej wielkości). Podjęcie decyzji o wykonaniu badań, bez prawa do korzystania z danego obszaru morskiego w celu ich przeprowadzenia i przygotowania na ich podstawie projektu inwestycyjnego, jest obarczone zbyt dużym ryzykiem. Nie można więc wymagać od inwestorów, żeby je wykonali przed wydaniem PSZW, czy to na potrzeby przygotowania wniosku o wydanie PSZW, czy to na potrzeby uzyskania decyzji środowiskowej. Opis środowiska morskiego we wniosku o wydanie PSZW oraz ocena potencjalnych zagrożeń dla środowiska powinny opierać się na dostępnej wiedzy o środowisku morskim i opiniach eksperckich. Należy przy tym pamiętać, że na tym etapie mówimy bardziej o planie obejmującym przeznaczenie danego akwenu morskiego na rozwój morskiej farmy wiatrowej niż o decyzji zezwalającej na realizację konkretnego projektu MFW, bo taką decyzją jest dopiero pozwolenie na budowę. W takiej sytuacji mamy do czynienia ze swego rodzaju prognozą oddziaływania na środowisko planu, a nie z oceną oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia. Zgodnie natomiast z europejskim i krajowym prawem prognozę oddziaływania planu na środowisko powinien wykonać organ odpowiedzialny za zatwierdzenie danego planu, czyli minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, odpowiadający w imieniu państwa polskiego za zarządzanie obszarami polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej. Gdyby więc właściwe organy wymagały w procesie wydania PSZW przedstawienia wyników badań środowiska morskiego, na podstawie których dokonano oceny skali potencjalnych oddziaływań na środowisko przedsięwzięcia objętego wnioskiem o wydanie PSZW, to obowiązek wykonania tych ba-

dań powinien spoczywać na tych organach.

Samo pozwolenie może natomiast, zgodnie z brzmieniem art. 23 ust. 5, ustalić kierunkowe wymagania co do zakresu i metodyki niezbędnych badań środowiskowych, które należy wykonać przed przygotowaniem projektu i przed wykonaniem oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli np. minister właściwy do spraw środowiska uzna, że powinien narzucić pewne rozwiązania, do których i tak podległy mu organ, czyli regionalny dyrektor ochrony środowiska, może się zastosować w postanowieniu o zakresie raportu o oddziaływaniu. Należy jednak pamiętać, że MFW należą do przedsięwzięć, dla których wykonanie oceny oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne i dla których nie ma konieczności występowania o określenie zakresu raportu o oddziaływaniu. Szerzej te zagadnienia zostaną omówione w następnym rozdziale przewodnika.

Opis środowiska morskiego w przypadku polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej może nie być zadaniem prostym ze względu na słabą eksplorację naukową tych obszarów. Jak jednak wskazują liczne wyniki badań oddziaływań farm wiatrowych na środowisko morskie, przeprowadzonych na istniejących w państwach Unii Europejskiej obiektach, oddziaływania te mogą wyłącznie w skrajnych sytuacjach osiągać skalę „znaczących”. Biorąc pod uwagę raczej niewielką zasobność walorów przyrodniczych, szczególnie wrażliwych na oddziaływania elektrowni wiatrowych, pol-

szych obszarów Morza Bałtyckiego oraz charakterystykę samych oddziaływań tego typu przedsięwzięć, można założyć, że tylko w wyjątkowych sytuacjach mogą zachodzić przesłanki dla niewydania PSZW z powodu zagrożenia wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko morskie. Taka sytuacja mogłaby mieć miejsce w przypadku przedsięwzięć zlokalizowanych na obszarach Natura 2000, utworzonych dla ochrony ptaków lub siedlisk, które wielkoobszarowe farmy wiatrowe mogłyby trwale degradować. Należy przy tym pamiętać, że brzmienie art. 23 ust. 3 pkt 1 nie daje podstaw do zastosowania na etapie wydawania PSZW „zasady przeczności”, wynikającej z art. 6 dyrektywy siedliskowej. W myśl tej zasady, będącej podstawową doktryną przy procedurze oceny oddziaływania na środowisko, należy udowodnić, że przedsięwzięcie nie będzie znacząco oddziaływało na środowisko, aby jego realizacja była dopuszczalna. Podstawą odmowy wydania pozwolenia zgodnie z art. 23 ust. 3 pkt 1 jest natomiast stwierdzenie, iż jego realizacja pociągać będzie za sobą zagrożenie dla środowiska i zasobów morskich. W razie wątpliwości co do faktycznej skali potencjalnych oddziaływań organ wydający PSZW, na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska, powinien wskazać zakres opracowań i badań niezbędnych do wykonania na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko, tak aby ta ocena dała podstawy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, umożliwiającej uzyskanie pozwolenia na budowę.

OPIS POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO MORSKIE I JEGO ZASOBY NATURALNE ZARÓWNO ŻYWE, JAK I MINERALNE ORAZ ICH OCENA

MFW na poszczególnych etapach realizacji projektu (budowa, eksploatacja, likwidacja) będzie w różny sposób oddziaływała na środowisko. Na podstawie informacji o odnotowanych oddziaływaniach istniejących MFW można do nich zaliczyć:

- powstawanie odpadów,
- powstawanie ścieków,
- emisję hałasu,
- emisję promieniowania i pole elektromagnetyczne,

- zanieczyszczenie powietrza,
- wpływ na krajobraz,
- oddziaływania wynikające z posadowienia nowych obiektów, trwale umocowanych do dna morskiego.

Te emisje i uciążliwości mogą wpływać na poszczególne elementy środowiska, np. na:

- warunki hydrologiczne i hydrochemiczne,
- budowę geologiczną,

- surowce mineralne,
- skład chemiczny osadów,
- fitoplankton i zooplankton,
- bentos,
- ichtiofaunę,
- awifaunę,
- ssaki morskie,
- nietoperze,
- formy ochrony przyrody w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody (w tym obszary Natura 2000).

Elementem omawianego załącznika powinno być nie tylko opisanie powyższych oddziaływań, lecz także wstępna ocena ich skali. Należy przy tym pamiętać, że ocena ta nie zastępuje oceny oddziaływania na środowisko w rozumieniu przepisów prawa ochrony środowiska, która będzie niezbędna do wykonania na kolejnym etapie przygotowania projektu, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę. Potencjalne oddziaływania MFW na środowisko zostały szczegółowo opisane w dalszej części przewodnika.

OPIS ŚRODKÓW ZMNIEJSZAJĄCYCH SZKODLIWE ODDZIAŁYWANIE PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO MORSKIE

Jeśli nie można zapobiec negatywnym oddziaływaniom farmy, na etapie przygotowania przedsięwzięcia niezbędne może się okazać wdrożenie środków, które zmniejszają te oddziaływania na etapie realizacji i eksploatacji. W rozdziale tym powinny więc zostać wskazane środki zapobiegające negatywnym oddziaływaniom MFW na elementy środowiska morskiego, opisane w poprzednich załącznikach. Takimi działaniami może być zastosowanie mniej oddziałujących technologii (innych fundamentów lub niższych albo wyższych wież), zwiększenie lub zmniejszenie zasięgu farmy

czy odległości pomiędzy elektrowniami. Mogą to także być harmonogramy robót dostosowane do cykli fenologicznych niektórych gatunków zwierząt lub mniej oddziałujące metody budowlane (np. sposoby fundamentowania). Należy przy tym pamiętać, że szczegółowe wskazanie działań minimalizujących, dostosowane do dokładnie rozpoznanych warunków środowiskowych oraz wybranej ostatecznie technologii, będzie możliwe w raporcie o oddziaływaniu na środowisko i decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

OPIS PRZYJĘTYCH ZAŁOŻEŃ I ZASTOSOWANYCH METOD PROGNOZY ORAZ WYKORZYSTANYCH DANYCH O ŚRODOWISKU MORSKIM, ZE WSKAZANIEM TRUDNOŚCI POWSTAŁYCH PRZY GROMADZENIU NIEZBĘDNYCH INFORMACJI

Rozdział ten powinien zawierać trzy rodzaje informacji:

- opis założeń, jakie przyjęto, sporządzając wniosek o wydanie PSZW,
- opis zastosowanych metod prognozowania,
- opis wykorzystanych we wniosku źródeł danych

o środowisku morskim.

Należy też wskazać ewentualne trudności, jakie napotkano, gromadząc informacje potrzebne do przygotowania wniosku o wydanie PSZW, zwłaszcza w zakresie braku możliwości wykonania szczegółowych badań środowiskowych

oraz słabej dotychczasowej eksploracji naukowej zasobów polskich obszarów morskich w wyłącznej strefie ekonomicznej.

PROJEKT PROGRAMU MONITORINGU, W TYM MONITORINGU ŚRODOWISKA I ZARZĄDZANIA PROCESEM INWESTYCYJNYM I EKSPLOATACYJNYM

Na etapie przygotowania projektu, jego realizacji i eksploatacji będą wykonywane różne rodzaje monitoringów. Mogą to być zarówno badania poszczególnych zasobów środowiska morskiego, jak np.: awifauna, ichtiofauna, ssaki morskie, jak i analizy innych zjawisk i działań mających miejsce na obszarach morskich, jak np. ruch żeglugowy, intensywność połowów itp.

W omawianym załączniku należy wskazać szczegółowo zakresy planowanych działań monitoringowych i badawczych w odniesieniu do wszystkich elementów środowiska morskiego, na które morska farma wiatrowa może oddziaływać. Należy wskazać zakres metody, czas trwania oraz

obszary badań. Propozycje w tym zakresie zostały szczegółowo opisane w dalszej części przewodnika.

Zarządzanie całym procesem przygotowania, budowy, eksploatacji i likwidacji farmy wiatrowej powinno obejmować np. wskazanie przewidywanego harmonogramu przygotowania i realizacji inwestycji, tak aby ułatwić organowi wydającemu PSZW nadzorowanie prawidłowości jego wykorzystania w przyszłości. Ponadto niezbędne jest opisanie zarządzania ryzykiem wystąpienia ewentualnych awarii, metody nadzoru i monitorowania procesów realizacyjnych, eksploatacyjnych, serwisowania itp.

OPIS ELEMENTÓW ŚRODOWISKA OBJĘTYCH OCHRONĄ NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY (DZ.U. Z 2009 R. NR 151, POZ. 1220, ZE ZM.), ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W ZASIĘGU PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA

Za elementy środowiska objęte ochroną należy uznać gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska wymienione we właściwych rozporządzeniach do ustawy o ochronie przyrody. Ponieważ jednak, jak zostało wykazane powyżej, wiedza szczegółowa o występowaniu poszczególnych gatunków roślin i zwierząt na obszarach polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej jest bardzo uboga, należy oprzeć się na dostępnej literaturze oraz zgromadzonej wiedzy eksperckiej. Dobrą metodą może być także odniesienie się do obszarowych form ochrony przyrody, utworzonych dla ochrony określonych gatunków i siedlisk. W tym załączniku można więc wskazać położenie określonego we wniosku obszaru względem obszarów objętych ochroną i określić, które

z tych obszarów znajdują się w strefie potencjalnych oddziaływań przedsięwzięcia, a następnie wymienić i opisać gatunki i siedliska, dla których ochrony zostały one utworzone.

Strefa oddziaływań MFW może być bardzo duża, zwłaszcza jeżeli badamy oddziaływania na ptaki czy ssaki morskie, które mogą być przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000 oddalonych nawet o dziesiątki kilometrów od farmy. W przypadku morskich farm wiatrowych, lokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej, należy zwrócić szczególną uwagę na siedliskowe i ptasie obszary Natura 2000 utworzone na polskich i zagranicznych obszarach

morskich Bałtyku. Każdy z obszarów znajdujących się w strefie potencjalnych oddziaływań powinien zostać opisany, ze wskazaniem najważniejszych cech przyrodniczych, a przede wszystkim przedmiotu ochrony oraz powiązania z innymi obszarami.

część III

Etap oceny oddziaływania na środowisko

OPIS POSTĘPOWANIA W SPRAWIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH DLA MORSKICH FARM WIATROWYCH

PODSTAWA PRAWNA

Ocena oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, w tym morskich farm wiatrowych, regulowana jest przez przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu infor-

macji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199, poz. 1227, ze zm.) (UOOS).

KONIECZNOŚĆ UZYSKANIA DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

Obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla MFW wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. nr 213, poz. 1397) (rozporządzenie OOS).

W § 2 ust. 1 pkt 5 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których wymagane jest sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko, zaliczono m.in. „**instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię**

wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW oraz **lokalizowane na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej**”.

Przepisy powyższego rozporządzenia wskazują jako wymagające (lub mogące wymagać) oceny oddziaływania na środowisko również elementy infrastruktury MFW i przyłącza zewnętrznego MFW, jak np. napowietrzne linie elektroenergetyczne, stacje transformatorowe (§ 2 ust. 1 pkt 6, § 3 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia OOS).

RELACJA POMIĘDZY DECYZJĄ O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH A POZWOLENIEM NA WZNOSZENIE I WYKORZYSTYWANIE SZTUCZNYCH WYSP, KONSTRUKCJI I URZĄDZEŃ W POLSKICH OBSZARACH MORSKICH

Jednym z najważniejszych problemów interpretacyjnych przepisów dotyczących MFW jest rozstrzygnięcie, czy przed uzyskaniem PSZW należy uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach (DSU).

Rozstrzygnięcie tych wątpliwości wymaga przeanalizowania regulacji zawartych w dyrektywie Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i pry-

watne na środowisko naturalne (dyrektywa OOS), a także przepisów UOOS i rozporządzenia OOS.

Zgodnie z dyrektywą OOS, UOOS oraz rozporządzeniem OOS MFW zaliczane są do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Według dyrektywy OOS przedsięwzięcia mogące zawsze

znacząco oddziaływać na środowisko (do których zaliczają się MFW zgodnie z polskimi przepisami) muszą podlegać ocenie wpływu na środowisko **przed wydaniem decyzji właściwej władzy lub władz, na podstawie której wykonawca otrzymuje prawo do wykonania przedsięwzięcia (zezwolenie na inwestycję).**

Zezwoleniem na inwestycję polegającą na budowie MFW jest decyzja o pozwoleniu na budowę, wydawana przez właściwego miejscowo wojewodę.

Natomiast PSZW nie jest zezwoleniem na realizację inwestycji. Pozwolenie to, zgodnie z art. 27b UOM, daje podmiotom w nim wymienionym jedynie prawo do korzystania z polskiego obszaru morskiego do celów określonych w pozwoleniu, a nie prawo do wykonania robót budowlanych (art. 3 i art. 28 ustawy – Prawo budowlane).

Należy też zaznaczyć, że ustawodawca wymienił w art. 72 ust. 1 UOOS rodzaje decyzji administracyjnych, przed których uzyskaniem niezbędne jest uprzednie uzyskanie DSU. Nie ma wśród nich decyzji o PSZW. Pewne wątpliwości interpretacyjne może budzić jednak fakt, że w katalogu decyzji wymagających uprzedniego uzyskania DSU znajduje się decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (decyzja WZIT), której odpowiednikiem może być w przypadku inwestycji na obszarach morskich PSZW.

Pod pewnymi względami zaliczenie przez ustawodawcę decyzji WZIT do decyzji wymagających uprzedniego uzyskania DSU, w odróżnieniu od PSZW, jest uzasadnione wymogiem dyrektywy OOS oraz brzmieniem ustawy – Prawo budowlane i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Decyzja WZIT może być decyzją zezwalającą na wykonanie przedsięwzięcia, dla którego nie jest wymagane pozwolenie na budowę. Zgodnie jednak z brzmieniem art. 29 ustawy – Prawo budowlane, do przedsięwzięć budowlanych niewymagających uzyskania pozwolenia na budowę nie zaliczają się przedsięwzięcia budowane na obszarach morskich, dla których wymagane jest uzyskanie PSZW.

Nieporozumienia powoduje także wymienienie PSZW w art. 96 ust. 2 pkt 5 UOOS. Należy wyjaśnić, że przepis ten znajduje się w rozdziale UOOS, w którym opisano specjalną procedurę oceny oddziaływania przedsięwzięć

na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 – w przypadku **przedsięwzięć innych niż przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko (tzw. III grupa).** Przepis ten nie dotyczy więc MFW, one bowiem, jak powiedziano wyżej, zaliczają się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tzw. I grupa), a dla tego typu przedsięwzięć ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000 przeprowadza się w ramach postępowania w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przepis art. 96 ust. 2 pkt 5 UOOS odnosi się więc do **przedsięwzięć niewymienionych w rozporządzeniu OOS.** Warto dodać, że procedura oceny oparta na tym przepisie będzie mogła zostać zastosowana **do kabla podmorskiego** jako oddzielnego przedsięwzięcia. Wyprowadzenie kabla podmorskiego na ląd będzie się bowiem wiązało z koniecznością przejścia przez obszar Natura 2000 Przybrzeżne Wody Bałtyku.

Niewłaściwe, zdaniem autorów niniejszego przewodnika, interpretacje przepisów, zgodnie z którymi należy uzyskać DSU przed uzyskaniem PSZW, najczęściej wynikają z obawy przed złamaniem zasady przezroczystości, w myśl której należałoby na jak najwcześniejszym etapie zapobiec przygotowaniu i realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco wpływać na środowisko, a zwłaszcza na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. Zgodnie z taką argumentacją przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć planowanych na obszarach morskich przed wydaniem PSZW miałoby zapobiegać ryzyku środowiskowemu na jak najwcześniejszym etapie. Należy jednak wyjaśnić, że w obecnym porządku prawnym nie istnieje zagrożenie wydania PSZW dla przedsięwzięć mogących znacząco zagrażać środowisku i zasobom morskim. Mówi o tym wprost art. 23 ust. 3 pkt 1 UOM: „Odmawia się wydania PSZW, jeżeli jego wydanie pociągałoby za sobą zagrożenie dla środowiska i zasobów morskich”.

Zawartość wniosku pozwala zweryfikować potencjalne zagrożenie dla środowiska związane z realizacją przedsięwzięcia, dla którego ma być wydane PSZW, ponieważ wnioski musi zawierać ocenę skutków oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia (art. 27a ust. 1 pkt 4), a ponadto zgodnie z art. 27a ust. 2 pkt 2-7 UOM należy do niego dołączyć:

- opis technologii planowanego przedsięwzięcia,
- informacje o środowisku znajdującym się w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia,
- opis potencjalnych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie i jego zasoby naturalne zarówno żywe, jak i mineralne oraz ich ocenę,
- opis środków zmniejszających szkodliwe oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie,
- opis przyjętych założeń i zastosowanych metod prognozy oraz wykorzystanych danych o środowisku morskim, ze wskazaniem trudności powstałych przy gromadzeniu niezbędnych informacji,
- projekt programu monitoringu, w tym monitoringu środowiska i zarządzania procesem inwestycyjnym i eksploatacyjnym.

Powyższy zakres informacji (mimo że będą one pochodziły przede wszystkim z dostępnej literatury) jest w opinii autorów przewodnika w zupełności wystarczający, aby kompetentny organ administracji (będzie to minister właściwy do spraw środowiska) mógł ocenić, czy dane przedsięwzięcie rodzi zagrożenia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Co istotne, minister właściwy do spraw środowiska, opierając się na dostarczonych w ten sposób informacjach, będzie mógł zalecić w PSZW wykonanie przez inwestora szeregu badań środowiskowych obszaru inwestycji. Te badania inwestor będzie musiał przeprowadzić, a następnie przeanalizować podczas przygotowywania raportu o oddziaływaniu na środowisko – podstawowego dokumentu w kolejnej czekającej inwestora procedurze administracyjnej, tj. postępowaniu w sprawie DSU.

Przeprowadzenie prawidłowego postępowania w sprawie DSU dla przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich, w przypadku których nie zostało wydane PSZW, może być niemożliwe, gdyż dopiero to pozwolenie, w myśl art. 27b UOM, daje prawo do korzystania z obszaru morskiego. Bez zagwarantowania prawa do korzystania z obszaru morskiego niezwykle trudne i ryzykowne z biznesowego punktu widzenia jest prowadzenie wszelkich badań i działań, mających na celu przygotowanie projektu przedsięwzięcia i zebranie szczegółowych informacji o środowisku morskim, w stopniu szczegółowości wymaganym do wydania DSU.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że:

- w obecnym porządku prawnym przed uzyskaniem PSZW nie jest wymagane uzyskanie DSU,
- brak wymogu oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem PSZW jest zgodny z dyrektywą OOS,
- obecna procedura wydawania PSZW właściwie zabezpiecza przed złamaniem zasady przezorności, gdyż nie umożliwia wydania pozwolenia dla przedsięwzięć mogących znacząco zagrażać środowisku oraz zapewnia możliwość oceny, czy takie zagrożenia mogą występować,
- ewentualne wprowadzenie wymogu uzyskania DSU przed uzyskaniem PSZW mogłoby zablokować proces przygotowania projektów inwestycyjnych polegających na budowie morskich farm wiatrowych, gdyż bez uprzedniego uzyskania praw do korzystania z obszaru morskiego objętego tym pozwoleniem wykonanie wszelkich badań i analiz środowiskowych oraz projektu przedsięwzięcia jest zbyt ryzykowne ze względu na bardzo wysokie koszty tych działań. Należy się w związku z tym stanowczo takim próbom sprzeciwić.

DEFINICJE MORSKIEJ FARMY WIAТРOWEJ I ZEWNĘTRZNEJ INFRASTRUKTURY PRZYŁĄCZENIOWEJ NA POTRZEBY OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Aby rozpocząć rozważania na temat oceny oddziaływania na środowisko MFW i infrastruktury technicznej umożliwiającej przesył wyprodukowanej na farmie energii elektrycznej, należy wcześniej zdefiniować, co przez te pojęcia rozumiemy. Te definicje pojawiły się w rozdziale „Podstawowe informacje o morskich farmach wiatrowych”. W tym miejscu należy więc jedynie przypomnieć, że w skład **morskiej farmy wiatrowej** wchodzi najczęściej:

- elektrownie wiatrowe,
- morska stacja elektroenergetyczna,
- sieć elektroenergetyczna średniego napięcia (SN), łącząca elektrownie z morską stacją elektroenergetyczną (tzw. infrastruktura przyłączeniowa wewnętrzna),
- stacja pomiarowo-badawcza (opcjonalnie),
- zaplecze socjalne (opcjonalnie).

Elektrownie i stacja elektroenergetyczna oraz łącząca je sieć SN **stanowią wspólnie zakład służący wyprodukowaniu energii (przez elektrownie) i przygotowaniu jej do przesyłu (przez podniesienie napięcia na odpowiedni poziom w stacji elektroenergetycznej).**

Natomiast do **przesyłu energii pomiędzy źródłem wytwórczym, jakim jest MFW, a odbiorcą energii, czyli jej użytkownikiem, albo odrębnym systemem elektroenergetycznym** będzie służyła **infrastruktura przyłączeniowa zewnętrzna (IPZ)**, do której będą należały najczęściej:

- kabel podmorski wysokiego napięcia (WN), łączący morską stację elektroenergetyczną z lądem,
- lądowa stacja elektroenergetyczna, do której podłączony będzie kabel podmorski i lądowa linia elektroenergetyczna,
- lądowa linia elektroenergetyczna WN, łącząca lądową

stację elektroenergetyczną z miejscem przyłączenia do sieci,

- stacja elektroenergetyczna, będąca miejscem przyłączenia do sieci.

W przypadku jednak przyłączenia MFW do sieci morskiej infrastruktura przyłączeniowa zewnętrzna może obejmować tylko kabel morski łączący GPZ farmy z kolektorem sieci morskiej lub w szerszym ujęciu także:

- kolejne kolektory i stacje elektroenergetyczne zlokalizowane na morzu oraz kable morskie je łączące,
- kable morskie łączące poszczególne kolektory morskie z kolektorami morskimi,
- linie przesyłowe łączące kolektory lądowe ze stacjami transformatorowymi, będącymi miejscami przyłączenia do krajowych systemów elektroenergetycznych.

W opinii autorów przewodnika **postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla MFW i IPZ powinny być prowadzone, w większości przypadków, oddzielnie**. Poniżej przedstawiono argumentację przemawiającą za tym podejściem.

Jak już wcześniej powiedziano, **MFW i IPZ służą innym celom**. Czym innym jest bowiem produkcja energii elektrycznej, a czym innym jej przesył. W tym miejscu należy przypomnieć, że rozporządzenie OOS mówi, że ocenie podlegają „**instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru** o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW oraz **lokalizowane na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej**”. W ocenie autorów przewodnika nie będzie miał w tym wypadku zastosowania również przepis art. 3 ust. 1 pkt 13 UOOS, mówiący, iż „przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne

podmioty". Ustawodawca nie zdefiniował przy tym pojęcia powiązania technologicznego, co stało się przyczyną odmiennych interpretacji przywołanego wyżej przepisu. Autorzy przewodnika uważają, że o powiązaniach technologicznych można mówić wyłącznie w obrębie:

- a) „zakładu” wytwarzającego energię i przygotowującego ją do przesyłu,
- b) „zakładu” przesyłającego energię do krajowego/zagranicznego/międzynarodowego systemu elektroenergetycznego.

Tak więc jedną DSU należy uzyskać dla elementów składających się na morską farmę wiatrową (elektrownie, morska stacja elektroenergetyczna, sieć elektroenergetyczna je łącząca, ewentualnie stacja pomiarowo-badawcza i zaplecze socjalne), a drugą – dla wszystkich elementów składających się na infrastrukturę przyłączeniową zewnętrzną (kabel podmorski, lądowe linie i stacje elektroenergetyczne).

Podejście, zgodnie z którym należy wymagać uzyskania wspólnej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla MFW i IPZ ze względu na ich powiązanie technologiczne, jest zdaniem autorów przewodnika niewłaściwe i może prowadzić do absurdu, np. konieczności przeprowadzenia wspólnej oceny oddziaływania na środowisko nie tylko dla farmy wiatrowej i zewnętrznej infrastruktury przyłączeniowej, lecz także sieci doprowadzającej energię do odbiorców końcowych (domów, mieszkań, zakładów produkcyjnych itd.). Nie wiadomo bowiem, gdzie jest granica tak rozumianego powiązania technologicznego.

Kolejnym argumentem przemawiającym za oddzieleniem OOS MFW i IPZ jest to, że inwestor MFW, występując z wnioskiem o wydanie DSU dla MFW, **najczęściej nie dysponuje jeszcze warunkami przyłączenia do sieci**. Nie jest więc w stanie określić dokładnych parametrów kabla podmorskiego, a przede wszystkim – jego przebiegu na dnie morza i miejsca lądowania na wybrzeżu, a także lokalizacji infrastruktury lądowej. **Nie może więc wykonać rzetelnej oceny oddziaływania na środowisko dla IPZ.**

IPZ może być też elementem całkowicie innego przedsięwzięcia, polegającego na budowie mię-

dzynarodowej morskiej infrastruktury elektroenergetycznej, służącej integracji systemów elektroenergetycznych państw UE oraz dedykowanej do odbioru i przesyłu energii wytwarzanej przez morskie farmy wiatrowe na Bałtyku. Obecnie trwają prace nad analogicznym przedsięwzięciem, realizowanym wspólnie przez 10 państw i Komisję Europejską na Morzu Północnym.

Również względy **ekonomiczne przeczą budowie IPZ tylko dla jednej farmy** (z czym wiąże się uzyskanie wspólnej DSU). Budowa takiej IPZ będzie nieopłacalna. Różni inwestorzy będą dążyli do realizacji wspólnych przyłączy zewnętrznych. Układanie oddzielnych kabli dla każdej MFW będzie nieracjonalne dla banków udzielających na te inwestycje kredytów.

Budowanie dla każdej MFW oddzielnej infrastruktury elektroenergetycznej zewnętrznej jest nieracjonalne z punktu widzenia wpływu na środowisko. Nieporównywalnie mniejszy będzie wpływ na środowisko jednego kabla, przesyłającego na ląd energię z kilku farm, niż wpływ kabli wybudowanych oddzielnie dla każdej z nich.

Uzyskanie oddzielnych DSU dla MFW i IPZ będzie też zgodne z unijnymi regulacjami w zakresie ochrony środowiska. **Dyrektywa 85/337/EWG** w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne w żadnym **wypadku nie nakazuje, aby dla MFW i IPZ została wydana jedna decyzja środowiskowa** (dyrektywa nie zna pojęcia decyzji środowiskowej). Nakazuje jedynie, aby państwo członkowskie zapewniło przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia przed wydaniem zezwolenia na realizację inwestycji.

W krajach Unii Europejskiej, w których obowiązuje ta sama dyrektywa 85/337/EWG, nie występuje problem oddzielnego lub łącznego przeprowadzania OOS dla MFW i IPZ. Takie postępowania są prowadzone bądź oddzielnie, bądź wspólnie, w zależności od potrzeb i indywidualnych uwarunkowań.

Koronnym argumentem przemawiającym za przeprowadzeniem oddzielnych postępowań w sprawie DSU jest to, że odrębne prowadzenie procedur OOS dla farmy wia-

trowej, dla której nie uzyskano warunków przyłączenia, i dla IPZ **jest zalecane przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w wytycznych dotyczących zasad prowadzenia OOS dla farm wiatrowych¹³, pod warunkiem że w postępowaniu w sprawie DSU prowadzonym oddzielnie dla przyłącza zewnętrznego zostanie oceniony skumulowany wpływ na środowisko tego przyłącza i farmy wiatrowej.**

Wątpliwość niektórych organów budzi to, że kable morskie i lądowe nie są zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, co może rodzić zagrożenie uniknięcia oceny oddziaływania na środowisko dla infrastruktury przyłączeniowej zewnętrznej. Należy jednak podkreślić, że niezbędnym elementem infrastruktury przyłączeniowej zewnętrznej morskiej farmy wiatrowej jest co najmniej jedna stacja transformatorowa o napięciu nie mniejszym niż 110 kV, odbierająca energię z kabla morskiego. Na ogół infrastruktura taka obejmuje kilka stacji, także o napięciu powyżej 220 kV, gdyż MFW ze względu na swoją znaczącą moc mogą być przyłączane do sieci przesyłowych (powyżej 220 kV), a rozważanymi przez operatora systemu elektroenergetycznego punktami przyłączenia MFW są stacje transformatorowe o mocy 400 kV. Stacje te połączone są kablami morskimi, a na odcinku lądowym kablami lądowymi i/lub liniami napowietrznymi. Żaden z tych elementów infrastruktury przesyłowej nie pełni swojej funkcji (przesyłu energii ze źródła wytwórczego do systemu przesyłowo-dystrybucyjnego) samodzielnie, muszą więc być traktowane jako jedno przedsięwzięcie, wymagające wspólnej oceny oddziaływania na środowisko. Stacje transformatorowe o napięciu powyżej 110 kV są natomiast zaliczone do przedsięwzięć z II grupy, a stacje

o napięciu powyżej 220 kV do przedsięwzięć I grupy, nie ma więc możliwości uzyskania pozwolenia na budowę dla infrastruktury przyłączeniowej zewnętrznej morskiej farmy wiatrowej bez wydania DSU. Ponadto, pomimo że kabel morski nie jest zaliczany do I ani II grupy przedsięwzięć, to w przypadku polskich obszarów morskich nie będzie możliwości przeprowadzenia takiego kabla z wyłącznej strefy ekonomicznej, gdzie lokalizowane będą projekty MFW, na ląd bez przejścia przez obszar Natura 2000 Przybrzeżne Wody Bałtyku, rozciągający się wzdłuż całego polskiego wybrzeża na obszarze morza terytorialnego. Przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę właściwy organ będzie więc musiał zweryfikować, czy nie zachodzi podejrzenie wystąpienia znaczących oddziaływań takiego przedsięwzięcia na integralność, spójność i przedmiot ochrony tego obszaru Natura 2000. W przypadku stwierdzenia takiego zagrożenia wymagane byłoby dokonanie oceny oddziaływania na obszary Natura 2000.

Należy także podkreślić, że budowa morskiej farmy wiatrowej i infrastruktury przyłączeniowej dla niej są przedsięwzięciami tak bardzo kosztownymi, że żaden poważny inwestor przystępujący do ich realizacji nie podejmie ryzyka zamierzonego dzielenia przedsięwzięcia, w celu uniknięcia oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do jakiegoś jego elementu. Ryzyko nieważności decyzji środowiskowej, czy pozwolenia na budowę w takim przypadku jest zbyt duże, aby je podejmować. Inwestorzy chcą mieć pewność, że prowadzone przez nich działania i wydawane przez właściwe organy decyzje będą prawidłowe i pozwolą na realizację inwestycji bez ryzyka unieważnienia czy nawet zaskarżania przeprowadzonych procedur.

WŁAŚCIWOŚĆ ORGANÓW ADMINISTRACJI

Właściwość organów administracji w postępowaniu w sprawie DSU została określona w przepisie art. 75 ust. 1 UOOS, który przytoczono poniżej:

„Art. 75. 1. Organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest:

1) regionalny dyrektor ochrony środowiska – w przypadku:

a) będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko:

– dróg,

¹³ - M. Stryjecki, K. Mielniczuk, *Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych*, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, 2011 r.

- linii kolejowych,
 - napowietrznych linii elektroenergetycznych,
 - instalacji do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
 - sztucznych zbiorników wodnych,
- b) przedsięwzięć realizowanych na terenach zamkniętych,
- c) przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich,**
- d) zmiany lasu, niestanowiącego własności Skarbu Państwa, na użytek rolny,
- e) przedsięwzięć polegających na realizacji inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego,
- f) inwestycji w zakresie terminalu,
- g) inwestycji związanych z regionalnymi sieciami szerokopasmowymi,
- h) przedsięwzięć polegających na zmianie lub rozbudowie przedsięwzięć wymienionych w lit. a-g,
- i) przedsięwzięć polegających na realizacji inwestycji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych;
- 2) starosta – w przypadku scalania, wymiany lub podziału gruntów;
- 3) dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych – w przypadku zmiany lasu, stanowiącego własność Skarbu Państwa, na użytek rolny;
- 4) wójt, burmistrz, prezydent miasta – w przypadku pozostałych przedsięwzięć.
- 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c, właściwość miejscową regionalnego dyrektora ochrony środowiska ustala się w odniesieniu do obszaru morskiego wzdłuż wybrzeża na tere-**

nie danego województwa.

3. W przypadku przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, realizowanego przez gminę decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje wójt, burmistrz, prezydent miasta, na którego obszarze właściwości przedsięwzięcie jest realizowane.
4. W przypadku przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, wykraczającego poza obszar jednej gminy decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje wójt, burmistrz, prezydent miasta, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie, w porozumieniu z zainteresowanymi wójtami, burmistrzami, prezydentami miast.
5. W przypadku przedsięwzięcia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wykraczającego poza obszar jednego województwa decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje regionalny dyrektor ochrony środowiska, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie, w porozumieniu z zainteresowanymi regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska.
6. W przypadku przedsięwzięcia realizowanego w części na terenie zamkniętym dla całego przedsięwzięcia decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje regionalny dyrektor ochrony środowiska.

7. W przypadku przedsięwzięcia realizowanego w części na obszarze morskim dla całego przedsięwzięcia decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje regionalny dyrektor ochrony środowiska”.

Jak wynika z analizy powyższego przepisu, postępowanie w sprawie DSU dla MFW poprowadzi właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Jeżeli, zgodnie z zaleceniem autorów niniejszego przewodnika, dla wszystkich elementów wchodzących w skład IPZ zostanie przeprowadzona wspólna OOS, wówczas **organem prowadzącym takie postępowanie będzie**

również RDOŚ. Zgodnie z cytowanym wcześniej przepisem RDOŚ prowadzi postępowanie również w sytuacji, gdy przedsięwzięcie jest realizowane tylko częściowo na obszarze morskim. W omawiany wypadku tak właśnie bę-

dzie – na obszarze morskim będzie układany kabel podmorski, a na lądzie zostaną wykonane linie i stacje elektroenergetyczne.

PRZEBIEG POSTĘPOWANIA W SPRAWIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH DLA MFW

Postępowanie w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (i postępowania z nim powiązane) zostały opisane w przepisach art. 59 – 120 UOOŚ.

Procedura administracyjna w sprawie DSU rozpoczyna się od złożenia przez inwestora wniosku o jej wydanie (art. 73 ust. 1 UOOŚ).

Lista niezbędnych załączników do wniosku została określona w art. 74 ust. 1 UOOŚ. Najważniejszym z nich jest raport o oddziaływaniu na środowisko (raport OOOŚ). Jego złożenie wraz z wnioskiem jest obowiązkowe, jeśli ocenie podlega przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (w tym m.in. MFW).

Wyjątkiem jest sytuacja, gdy:

- wnioskodawca chce uzyskać od organu prowadzącego postępowanie informacje o wymaganym zakresie raportu,
- wnioskodawca przypuszcza, że przedsięwzięcie może być źródłem transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W taki wypadku ustawa przewiduje możliwość dołączenia do wniosku, zamiast raportu OOOŚ, karty informacyjnej przedsięwzięcia (KIP), **wraz z wystąpieniem o ustalenie zakresu raportu, w trybie art. 69 UOOŚ. Takie wystąpienie jest obowiązkowe w przypadku, gdy może zachodzić oddziaływanie transgraniczne.**

Inwestor występujący z wnioskiem o wydanie DSU dla MFW ma na tym etapie przedsięwzięcia zwykle zbyt mało danych, aby móc wykluczyć oddziaływanie transgraniczne.

Zaleca się więc, aby inwestorzy MFW występowali zawsze z wnioskiem o ustalenie zakresu rapor-

tu, w trybie opisanym w tym rozdziale. Taki sposób postępowania jest korzystny również z innego powodu – pozwala na uzyskanie informacji o wymaganym przez organy administracji zakresie raportu, m.in. rodzajach badań przyrodniczych dla projektu.

Organ prowadzący postępowanie ma w tej sytuacji obowiązek wydania postanowienia określającego zakres raportu OOOŚ w ciągu 30 dni od daty wszczęcia postępowania (art. 70 ust. 4 UOOŚ).

Zgodnie z art. 68 UOOŚ organ, określając zakres raportu OOOŚ, uwzględni stan współczesnej wiedzy i metod badań oraz istniejące możliwości techniczne i dostępność danych.

Organ, określając zakres raportu OOOŚ, może – kierując się usytuowaniem, charakterem i skalą oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- 1) odstąpić od wymagań co do zawartości raportu, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 4, 13, 15 i 16 UOOŚ,
- 2) wskazać:
 - a) rodzaje wariantów alternatywnych wymagających zbadania,
 - b) rodzaje oddziaływań oraz elementy środowiska wymagające szczegółowej analizy,
 - c) zakres i metody badań.

Określając zakres raportu OOOŚ, organ wydaje jednocześnie postanowienie o zawieszeniu postępowania w sprawie DSU do czasu przedłożenia przez wnioskodawcę tego raportu (art. 69 ust. 4 UOOŚ).

Po uzyskaniu postanowienia określającego zakres raportu OOŚ inwestor może przystąpić do wykonania niezbędnych badań środowiskowych. Okres badań też będzie zależny od ich zakresu, określonego przez RDOŚ, ale również od warunków meteorologicznych oraz dostępności specjalistycznego sprzętu do badań. Badania powinny być realizowane w cyklu 1 roku, ale trzeba wziąć pod uwagę zmienność warunków pogodowych oraz ograniczoną dostępność specjalistycznego sprzętu, co prawdopodobnie spowoduje wydłużenie tych prac do 2 lat.

Po wykonaniu niezbędnych badań możliwe będzie sporządzenie raportu OOŚ. Jego zakres musi być zgodny z przepisami art. 66 UOOŚ lub z zapisami postanowienia wydanego w opisanym wyżej trybie art. 69 UOOŚ.

Należy podkreślić, że zgodnie z polskimi przepisami dla przedsięwzięć mogących (zawsze lub potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko elementem ocenianym w raporcie jest również wpływ przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 (art. 66 UOOŚ).

Wykonany raport OOŚ przedkładany jest organowi prowadzącemu postępowanie (RDOŚ). RDOŚ analizuje ten dokument, ma też obowiązek zasięgnąć opinii właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej na temat warunków realizacji przedsięwzięcia, jak również, zgodnie z art. 79 ust. 1 UOOŚ, zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, czyli przeprowadzić tzw. konsultacje społeczne.

Sposób przeprowadzenia konsultacji społecznych został określony przez przepisy art. 33 – 38 UOOŚ. Zgodnie z nimi społeczeństwo ma 21 dni na zapoznanie się z dokumentacją projektu oraz ewentualne zgłoszenie uwag i wniosków do projektu.

Po dokonaniu opisanych powyżej czynności organ prowadzący postępowanie może wydać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. W tej decyzji, zgodnie z art. 82, określa się:

- rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia,
- warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony

cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich,

- wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do wydania m.in. pozwolenia budowlanego,
- wymogi w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych, w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczanych do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- wymogi w zakresie ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których przeprowadzono postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W przypadku gdy z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba:

- wykonania kompensacji przyrodniczej – organ stwierdza w decyzji konieczność wykonania tej kompensacji,
- zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko – organ nakłada obowiązki tych działań.

W przypadku, o którym mowa w art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, organ stwierdza konieczność utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

Organ w decyzji środowiskowej przedstawia również stanowisko w sprawie konieczności przeprowadzenia tzw. ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Organ może też nałożyć na wnioskodawcę w decyzji środowiskowej obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej, określając jej zakres i termin przedstawienia.

POSTĘPOWANIE W SPRAWIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH DLA PRZYŁĄCZA ZEWNĘTRZNEGO

Należy zauważyć, że ani przepisy polskie, ani przepisy dyrektywy OOS (85/337/EWG) **nie zaliczają kabli podmorskich do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko**. Natomiast inne elementy przyłącza zewnętrznego, takie jak napowietrzne linie elektroenergetyczne czy stacje elektroenergetyczne, mogą podlegać OOS.

Zgodnie z rozporządzeniem OOS obligatoryjnej ocenie oddziaływania na środowisko podlegają wskazane w § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia OOS stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym nie mniej niż 220 kV, o długości nie mniejszej niż 15 km (jest to więc tzw. I grupa, podobnie jak MFW). **W takim wypadku, właściwym dla większości przedsięwzięć przyłączeniowych MFW ze względu na wchodzące w ich skład stacje transformatorowe wysokiego napięcia, przebieg postępowania będzie taki sam jak w wypadku MFW, który opisano powyżej.**

Natomiast ocenie fakultatywnej (o której przeprowadzeniu decyduje organ administracji prowadzący postępowanie w procedurze tzw. screeningu – art. 63–64 UOOS) podlegają wskazane w § 3 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia OOS stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 6. **W takim wypadku postępowanie w sprawie DSU będzie miało nieco inny przebieg, który został opisany w niniejszym rozdziale.**

Sposób prowadzenia oceny będzie więc zależeł od poziomu napięcia, na jakim zostanie wyprowadzona moc z morskiej farmy wiatrowej.

Zaleca się, aby organy administracji prowadziły wspólne postępowania w sprawie DSU dla wszystkich elementów wchodzących w skład przyłącza zewnętrznego MFW (kabel podmorski, lądowe linie i stacje elektroenergetyczne). W innym wypadku nie będzie

bowiem podstawy prawnej do wszczęcia postępowania w sprawie DSU dla kabla podmorskiego. Raport OOS sporządzony dla przyłącza zewnętrznego musi zawierać analizę oddziaływania skumulowanego tego przyłącza i MFW.

Postępowanie w sprawie DSU dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zostały opisane w przepisach art. 59 – 120 UOOS.

Procedura administracyjna w sprawie DSU rozpoczyna się od złożenia przez inwestora wniosku o wydanie tej decyzji (art. 73 ust. 1 UOOS).

Lista niezbędnych załączników do wniosku została określona w art. 74 ust. 1 UOOS. W wypadku postępowania dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko do wniosku nie dołącza się raportu OOS, lecz kartę informacyjną przedsięwzięcia.

Organ prowadzący postępowanie, na podstawie danych o przedsięwzięciu przedstawionych w KIP oraz po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska (chyba że to właśnie RDOŚ prowadzi postępowanie) oraz właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wydaje postanowienie dotyczące konieczności (lub braku konieczności) przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W postanowieniu o konieczności OOS ustalany jest jednocześnie zakres raportu.

Organ ma obowiązek wydania postanowienia dotyczącego konieczności przeprowadzenia OOS i określającego zakres raportu w ciągu 30 dni od daty wszczęcia postępowania.

W wypadku gdy wydane zostało postanowienie o braku konieczności OOS, następnym krokiem jest wydanie DSU. Natomiast jeśli wydane zostało postanowienie o konieczności przeprowadzenia OOS, to organ wydaje jednocześnie postanowienie o zawieszeniu postępowania w sprawie DSU do czasu przedłożenia przez wnioskodawcę raportu OOS.

Wykonany raport OOS jest przedkładany do organu prowadzącego postępowanie. Organ analizuje ten dokument, ma też obowiązek zasięgnąć opinii właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej na temat warunków realizacji przedsięwzięcia, a także, zgodnie z art. 79 ust. 1 UOOS, zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, czyli przeprowadzić tzw. konsultacje społeczne.

Sposób przeprowadzenia konsultacji społecznych został

określony przez przepisy art. 33-38 UOOS. Zgodnie z nimi społeczeństwo ma 21 dni na zapoznanie się z dokumentacją projektu oraz ewentualne zgłoszenie uwag i wniosków do projektu.

Po dokonaniu opisanych powyżej czynności organ prowadzący postępowanie może wydać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach.

PONOWNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Ponowna ocena oddziaływania na środowisko to postępowanie regulowane przez przepisy art. 88-95 UOOS.

Ponowna OOS dla MFW lub IPZ może być przeprowadzona:

- na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia, złożony do organu właściwego do wydania pozwolenia na budowę,
- jeżeli organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę stwierdzi, że we wniosku o wydanie tego pozwolenia zostały dokonane zmiany w stosunku do wymagań określonych w DSU,
- jeśli została zalecona w DSU, na podstawie art. 82 ust. 1 pkt 4 UOOS.

Ponowna ocena oddziaływania na środowisko może być przeprowadzona tylko w ramach postępowań zmierzających do wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust.

1 pkt 1, 10, 14 i 18 UOOS, do których należy m.in. pozwolenie na budowę.

Tak więc powyższa procedura może zostać przeprowadzona przed budową MFW – taka inwestycja wymaga bowiem uzyskania pozwolenia na budowę.

Ponowna OOS będzie miała zastosowanie najczęściej wówczas, gdy w projekcie budowlanym MFW lub IPZ zostaną dokonane zmiany w stosunku do wymagań określonych w DSU.

Postępowanie w sprawie ponownej OOS dla MFW lub IPZ prowadzi RDOŚ we współpracy z organem wydającym pozwolenie na budowę. Wykonywany jest raport OOS, są prowadzone konsultacje społeczne, a efektem procedury jest wydanie przez RDOŚ **postanowienia o uzgodnieniu warunków realizacji przedsięwzięcia.**

OCENA ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA NA INTEGRALNOŚĆ, SPÓJNOŚĆ I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 (DLA PRZEDSIĘWZIĘĆ INNYCH NIŻ MOGĄCE ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO)

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko (a więc również MFW) na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 odbywa się zawsze w ramach postępowania

w sprawie DSU. Taka ocena albo zawarta jest w tekście raportu OOS, albo jest załącznikiem do niego.

Jak wspomniano wyżej, sam kabel podmorski nie nale-

ży do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Nie oznacza to jednak, że dzieląc infrastrukturę przyłączeniową zewnętrzną na części, można uniknąć dla niego OOS. Zgodnie z zaleceniami autorów niniejszego przewodnika należy przeprowadzić wspólną OOS i użyć wspólną DSU dla wszystkich elementów IPZ, tj. kabla podmorskiego oraz lądowych stacji i linii elektroenergetycznych. Próba podzielenia takiego przedsięwzięcia na części (oddzielnie GPZ, oddzielnie kable, oddzielnie linie napowietrzne) może bowiem zostać uznana za podział przedsięwzięcia powiązanego technologicznie, co jest niezgodne z obowiązującym prawem.

Gdyby jednak z jakichś przyczyn taka wspólna OOS dla IPZ nie została przeprowadzona, wówczas możliwe jest zastosowanie opisanej w przepisach art. 96-103 UOOS procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

Należy bowiem zauważyć, że na morskich wodach wewnętrznych wzdłuż większości obszaru polskiego wybrzeża ustanowione zostały obszary Natura 2000. Kabel podmorski, który będzie przechodził przez taki obszar, powinien podlegać procedurze oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 prowadzi RDOŚ we współpracy z organem wydającym pozwolenie na budowę farmy. Wykonywany jest raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, są prowadzone konsultacje społeczne, a efektem procedury jest **wydanie przez RDOŚ postanowienia o uzgodnieniu warunków realizacji przedsięwzięcia**.

POSTĘPOWANIE TRANSGRANICZNE

Dodatkową procedurą, powiązaną z postępowaniem w sprawie DSU, jest **postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko** (postępowanie transgraniczne). Zostało ono uregulowane w art. 104-120 UOOS. Można przypuszczać, że będzie miało zastosowanie do znacznej części projektów MFW, zwłaszcza tych zlokalizowanych w pobliżu morskich wyłącznych stref ekonomicznych innych krajów (gdzie mogą nastąpić transgraniczne oddziaływania akustyczne, wizualne i inne).

Zgodnie z art. 108 UOOS organ prowadzący postępowanie, w przypadku stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko na skutek realizacji planowanego przedsięwzięcia:

- wydaje postanowienie o przeprowadzeniu postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko, w którym ustala zakres dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia postępowania oraz obowiązek sporządzenia tej dokumentacji przez wnioskodawcę w języku państwa, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie (postanowienie jest wydawane w ciągu 14 dni od otrzymania wniosku o wydanie decyzji środowiskowej),

- niezwłocznie informuje Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ) o możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia i przekazuje mu kartę informacyjną przedsięwzięcia,
- przekazuje Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska dokumentację przedsięwzięcia w zakresie określonym w ustawie.

Następnie, zgodnie z art. 109 UOOS, GDOŚ powiadamia państwo, na którego terytorium przedsięwzięcie to może oddziaływać (tzw. państwo narażone), informując o decyzji, która ma być dla tego przedsięwzięcia wydana, i o organie właściwym do jej wydania oraz załączając KIP. W powiadomieniu tym GDOŚ proponuje termin udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy państwo narażone jest zainteresowane uczestnictwem w postępowaniu transgranicznym.

Jeżeli państwo narażone powiadomi, że jest zainteresowane uczestnictwem w postępowaniu transgranicznym, wówczas GDOŚ:

- w porozumieniu z organem administracji przeprowa-

dzającym OOS uzgadnia z tym państwem terminy etapów postępowania, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia możliwości udziału w postępowaniu właściwych organów oraz społeczeństwa tego państwa,

- przekazuje temu państwu określoną w ustawie dokumentację przedsięwzięcia (w tym raport OOS).

Zgodnie z art. 110 UOOS organ odpowiedzialny za wydanie DSU prowadzi, za pośrednictwem GDOŚ, konsultacje z państwem narażonym. Konsultacje dotyczą środków eliminowania lub ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko. Prowadzenie konsultacji może też przejąć w całości GDOŚ.

Państwo narażone może składać uwagi i wnioski podczas całego postępowania w sprawie DSU.

Zgodnie z art. 111 UOOS:

- uwagi i wnioski dotyczące KIP, złożone przez państwo narażone, rozpatruje się przy wydawaniu postanowień, o których mowa w art. 63 ust. 1 UOOS (tj. postanowienia stwierdzającego potrzebę przeprowadzenia OOS i określającego zakres raportu – dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko) i art. 69 ust. 3 UOOS (tj. postanowienia określającego zakres raportu – dla przedsięwzięć mogących potencjalnie zawsze oddziaływać na środowisko),
- uwagi i wnioski złożone przez państwo narażone, w tym wyniki konsultacji, o których mowa w art. 110 UOOS, rozpatruje się i uwzględnia przy wydawaniu DSU.

Bardzo istotny jest przepis art. 111 ust. 3 UOOS, mówiący o tym, że wydanie DSU nie powinno nastąpić przed zakończeniem postępowania transgranicznego.

TERMIN NA WYDANIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

UOOS nie określa terminu na wydanie DSU, wskazuje natomiast terminy na dokonanie takich czynności, jak:

- wydanie opinii na temat konieczności przeprowadzenia OOS i/lub określenia zakresu raportu (14 dni),
- wydanie postanowienia o konieczności OOS i określającego zakres raportu (30 dni),
- uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia (30 dni),
- okres konsultacji społecznych (21 dni).

Trzeba zauważyć, że część tych terminów może się na siebie nakładać. Ponadto do terminów wskazanych w UOOS należy doliczyć czas na przesyłanie opinii/uzgodnień, publikacje obwieszczeń itp.

Z doświadczenia autorów niniejszego przewodnika wynika, że minimalny czas na wydanie DSU dla lądowej farmy wiatrowej to mniej więcej 4 miesiące od złożenia wniosku,

pod warunkiem że inwestor dysponuje już w tym czasie kompletem raportów z badań przyrodniczych (w szczególności z jednorocznych monitoringów ornitologicznych i chiropterologicznych), oraz że organy administracji nie żądają uzupełnień dokumentacji.

W przypadku projektu MFW konieczne będzie wykonanie licznych, specyficznych badań, których zakres zostanie wskazany w postanowieniu określającym zakres raportu OOS. Wykonanie całości badań potrwa około 2 lat, licząc od daty uzyskania postanowienia o zakresie OOS (ze względu na ograniczoną dostępność specjalistycznego sprzętu i warunki meteorologiczne). Można więc z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że minimalny czas, który upłynie od momentu złożenia wniosku o wydanie DSU do jej uzyskania, to 2,5 roku

TERMIN WAŻNOŚCI DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

Zgodnie z art. 72 ust. 3 UOOS decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 UOOS (tj. min. pozwolenia na budowę i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu). Złożenie wniosku powinno nastąpić w terminie 4 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna.

Jednocześnie w art. 72 ust. 4 zastrzeżono, że złożenie wniosku może nastąpić w terminie 6 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna, o ile strona, która złożyła wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, lub podmiot,

na który została przeniesiona ta decyzja, otrzymali, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 3 (tj. 4 lat), od organu, który wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, stanowisko, że realizacja planowanego przedsięwzięcia przebiega etapowo oraz że nie zmieniły się warunki określone w tej decyzji. Zajęcie stanowiska następuje w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie.

Podsumowując, decyzja środowiskowa będzie ważna 4 lata, jeśli natomiast udowodni się, że przedsięwzięcie przebiega etapowo, wówczas jej ważność przedłuży się do 6 lat. Do tego czasu należy złożyć wniosek o pozwolenie na budowę.

MOŻLIWOŚCI PRZENIESIENIA DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH NA INNY PODMIOT

Zgodnie z art. 72a UOOS organ właściwy do wydania DSU jest obowiązany, za zgodą strony, na rzecz której decyzja została wydana, do przeniesienia tej decyzji na rzecz innego podmiotu, jeżeli przyjmuje on warunki zawarte w tej

decyzji. Stronami w postępowaniu o przeniesienie DSU są podmioty, między którymi ma być dokonane przeniesienie decyzji.

WNIOSEK O WYDANIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

TREŚĆ WNIOSKU W SPRAWIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

Zgodnie z art. 73 ust. 1 UOOS postępowanie w sprawie wydania DSU wszczyna się na wniosek podmiotu planującego podjęcie realizacji przedsięwzięcia.

Wniosek o wydanie DSU dla MFW musi spełniać wymogi formalne, określone w KPA oraz UOOS.

Zgodnie z art. 63 § 2 i 3 KPA podanie (wniosek) powinno

zawierać co najmniej wskazanie osoby, od której pochodzi, jej adres i żądanie oraz czynić zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach szczególnych, a także powinno być podpisane.

ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU W SPRAWIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

Zgodnie z art. 74 ust. 1 UOOŚ do wniosku o wydanie DSU należy dołączyć raport OOOŚ, a jeśli wnioskodawca wystąpił o ustalenie zakresu raportu w trybie art. 69 – również KIP. Opracowania te należy załączyć w 3 egzemplarzach w formie wydruków oraz 3 egzemplarzach w formie elektronicznej (płyta CD/DVD).

Obszary morskie RP nie mają map ewidencyjnych ani planu zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym do wniosku, spośród załączników wymienionych w art. 74 UOOŚ, należy dołączyć jedynie raport OOOŚ lub KIP.

Gdyby inwestor przedkładał wniosek o wydanie DSU dla IPZ, a więc obejmujący również lądową infrastrukturę przyłączeniową, należałoby do niego dołączyć:

- poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz

obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie,

- dla przedsięwzięć, dla których organem prowadzącym postępowanie jest RDOŚ – wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony, albo informację o jego braku;
- wypis z rejestru gruntów obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie (wypis ten przedkładany jest wraz z raportem OOOŚ, a więc albo jednocześnie z wnioskiem o wydanie DSU, albo w późniejszym terminie).

Do wniosku należy również dołączyć dowód wniesienia na konto organu prowadzącego postępowanie opłaty skarbowej.

WNIOSEK O USTALENIE ZAKRESU RAPORTU O ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO (SCOPING)

Najważniejszym załącznikiem do wniosku o wydanie DSU dla MFW jest raport o oddziaływaniu na środowisko. Jego złożenie wraz z wnioskiem jest obowiązkowe, jeśli ocenie podlega przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy:

- wnioskodawca chce uzyskać od organu prowadzącego postępowanie informacje o wymaganym zakresie raportu,
- wnioskodawca przypuszcza, że przedsięwzięcie może być źródłem transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W wypadku przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (czyli m.in. MFW) jest możliwość dołączenia do wniosku, zamiast raportu, karty informacyjnej przedsięwzięcia wraz z wystąpieniem o ustalenie

zakresu raportu, w trybie art. 69 UOOŚ. **Takie wystąpienie jest obowiązkowe w przypadku, gdy może zachodzić oddziaływanie transgraniczne.**

Inwestor występujący z wnioskiem o wydanie DSU dla MFW ma na tym etapie przedsięwzięcia zwykle zbyt mało danych, aby wykluczyć oddziaływanie transgraniczne. **Zaleca się więc, aby inwestorzy MFW zawsze występowali z wnioskiem o ustalenie zakresu raportu.**

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 68 ust. 1 UOOŚ: „Organ, określając zakres raportu, uwzględnia stan współczesnej wiedzy i metod badań oraz istniejące możliwości techniczne i dostępność danych”. Nie powinno się więc zalecać przeprowadzania na potrzeby raportu badań, co do których wartości nie ma zgody wśród naukowców z danej dziedziny, lub też badań, które mają się opierać na trudno

dostępnych lub trudnych do weryfikacji danych.

Zaleca się, aby organy administracji prowadzące postępowania w sprawie DSU dla MFW szerzej wykorzystywały możliwości, jakie daje przepis art. 68 ust. 2 UOOŚ. Na jego podstawie można nie tylko odstąpić od wymagań co do zawartości raportu OOS, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 4, 13, 15 i 16 (o ile jest to uzasadnione), lecz także wskazać:

a) rodzaje wariantów alternatywnych wymagających zbadania,

b) rodzaje oddziaływań oraz elementy środowiska wymagające szczegółowej analizy,

c) zakres i metody badań.

Precyzyjne wskazanie wymienionych elementów w postanowieniach określających zakres raportu OOS będzie stanowiło duże ułatwienie dla wszystkich podmiotów uczestniczących w OOS dla MFW.

SPOSÓB ZAWIADOMIENIA STRON POSTĘPOWANIA W SPRAWIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

Na etapie, na którym składany jest wniosek o wydanie DSU dla MFW, trudno jest ustalić krąg stron postępowania. Wydaje się, że ich liczba przekroczy 20.

Przy powyższym założeniu do zawiadamiania stron postępowania w sprawie DSU dla MFW winien być zastosowany art. 49 KPA, zgodnie z którym strony mogą być zawiadamiane o decyzjach i innych czynnościach organów administracji publicznej przez obwieszczenie lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości sposób publicznego ogłaszania, jeżeli przepis szczególny tak stanowi; w tych przypadkach zawiadomienie bądź doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia. Przepisem szczególnym, który pozwala na zastosowanie tego trybu, jest art. 74 ust. 3 UOOŚ. Tryb art. 49 KPA ma zastosowanie nie tylko w przypadku udziału znacznej liczby osób w postępowaniu administracyjnym,

lecz także wówczas, gdy z góry nie można ustalić kręgu podmiotów, które powinny uczestniczyć w postępowaniu lub w niektórych jego czynnościach¹⁴.

Organ administracji prowadzący postępowanie może jednak uznać, że stronami w postępowaniu w sprawie DSU dla MFW są jedynie Skarb Państwa i wnioskodawca. W takim wypadku strony powinny być zawiadamiane indywidualnie o kolejnych czynnościach postępowania.

Wspomniany problem z pewnością nie wystąpi przy prowadzeniu oddzielnego postępowania w sprawie DSU dla IPZ. Stronami będą tu z pewnością podmioty, przez których działki będzie przebiegała lądowa infrastruktura przyłączeniowa, a potencjalnie również podmioty, na których działki inwestycja może wywierać wpływ.

14 - . Adamiak, J. Borkowski, KPA. Komentarz, wyd. 10, Warszawa 2009, s. 276.

KARTA INFORMACYJNA PRZEDSIĘWZIĘCIA W POSTĘPOWANIU W SPRAWIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH DLA MORSKIEJ FARMY WIATROWEJ

CEL SPORZĄDZENIA KARTY INFORMACYJNEJ PRZEDSIĘWZIĘCIA W POSTĘPOWANIU W SPRAWIE DECYZJI O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

Morskie farmy wiatrowe należą do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu OOS jest obligatoryjne. KIP sporządzana jest jedynie wtedy, gdy inwestor, przedkładając wniosek o wydanie DSU, występuje jednocześnie o ustalenie zakresu raportu. Sytuację tę opisano we wcześniejszej części przewodnika.

Sporządzenie KIP będzie konieczne w wypadku prowadzenia oddzielnego postępowania w sprawie DSU dla IPZ, jeśli jej elementy (np. linia czy stacja elektroenergetyczna) będą należały do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko lub gdy wnioskodawca wystąpi o ustalenie zakresu raportu.

ZAKRES KARTY INFORMACYJNEJ PRZEDSIĘWZIĘCIA

Zakres karty informacyjnej został wskazany w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i obejmuje w szczególności dane o:

- a) rodzaju, skali i usytuowaniu przedsięwzięcia,
- b) powierzchni zajmowanej nieruchomości, a także obiektu budowlanego oraz dotychczasowym sposobie ich wykorzystywania i pokryciu nieruchomości szatą roślinną,
- c) rodzaju technologii,
- d) ewentualnych wariantach przedsięwzięcia,
- e) przewidywanej ilości wykorzystywanej wody, surowców, materiałów, paliw oraz energii,
- f) rozwiązaniach chroniących środowisko,
- g) rodzajach i przewidywanej ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko,

h) możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,

i) obszarach podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, znajdujących się w zasięgu znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia.

Powyższy zakres KIP będzie wystarczający, jeśli zostanie ona wykorzystana na potrzeby określenia zakresu raportu dla MFW.

Jeżeli zaś inwestor będzie prowadził oddzielne postępowanie dla IPZ, której elementy (linie lub stacje elektroenergetyczne) będą należały do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wówczas KIP będzie służyła jako baza danych o projekcie, na podstawie której zostanie wydane postanowienie o konieczności (lub o braku konieczności) OOS. Przy sporządzeniu KIP należy w tym wypadku pamiętać, że organ właściwy do wydania DSU, wydając postanowienie o konieczności OOS, ma obowiązek wziąć pod uwagę łącznie uwarunkowania wymienione w art. 63 UOOŚ, tj.:

1) rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia, z uwzględnieniem:

- a) skali przedsięwzięcia i wielkości zajmowanego terenu oraz ich wzajemnych proporcji,
- b) powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć znajdujących się na obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie,
- c) wykorzystywania zasobów naturalnych,
- d) emisji i występowania innych uciążliwości,
- e) ryzyka wystąpienia poważnej awarii, z uwzględnieniem używanych substancji i stosowanych technologii;

2) usytuowanie przedsięwzięcia, z uwzględnieniem możliwego zagrożenia dla środowiska, w szczególności przy istniejącym użytkowaniu terenu, zdolności samooczyszczania się środowiska i odnawiania się zasobów naturalnych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz uwarunkowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – uwzględniające:

- a) obszary wodno-błotne oraz inne obszary o płytkim zaleganiu wód podziemnych,
- b) obszary wybrzeży,
- c) obszary górskie lub leśne,
- d) obszary objęte ochroną, w tym strefy ochronne ujęć wód i obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,
- e) obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin

i zwierząt lub ich siedlisk, lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000 oraz pozostałe formy ochrony przyrody,

- f) obszary, na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone,
- g) obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne,
- h) gęstość zaludnienia,
- i) obszary przylegające do jezior,
- j) uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowskiej;

3) rodzaj i skalę możliwego oddziaływania rozważanego w odniesieniu do uwarunkowań wymienionych w pkt 1 i 2, wynikające z:

- a) zasięgu oddziaływania – obszaru geograficznego i liczby ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać,
- b) transgranicznego charakteru oddziaływania przedsięwzięcia na poszczególne elementy przyrodnicze,
- c) wielkości i złożoności oddziaływania, z uwzględnieniem obciążenia istniejącej infrastruktury technicznej,
- d) prawdopodobieństwa oddziaływania,
- e) czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania.

W takiej sytuacji konieczne będzie dostarczenie w KIP również informacji o wyżej wymienionych uwarunkowaniach.

SZCZEGÓŁOWY OPIS KARTY INFORMACYJNEJ PRZEDSIĘWZIĘCIA

1. RODZAJ, SKALA I USYTUOWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA

W tym punkcie powinny się znaleźć:

- przewidywana liczba elektrowni wiatrowych i ich wy-

sokość (należy podać te dane w kilku rozważanych wariantach lub w wariantcie maksymalnym),

- przedział głębokości, na jakich zostaną posadowione elektrownie,
- opis infrastruktury towarzyszącej (należy podać prze-

widywane na etapie KIP dane o platformie badawczej, stacji elektroenergetycznej, sieci elektroenergetycznej (SN), a także podstawowe dane o przewidywanej IPZ,

- wskazanie województwa, powiatu, gminy, na których wysokości będzie zlokalizowana MFW,
- mapa z zaznaczonymi granicami obszaru przeznaczonego na lokalizację MFW,
- przewidywany harmonogram realizacji przedsięwzięcia (w miarę możliwości z opisem poszczególnych jego etapów).

Należy zauważyć, że w polskich warunkach niezwykle trudne będzie podanie na etapie KIP dokładnych parametrów IPZ. Przedstawienie przebiegu, rodzaju i miejsca lądowania kabla podmorskiego, a także lokalizacji linii, stacji elektroenergetycznych oraz miejsca podłączenia na lądzie będzie możliwe dopiero po uzyskaniu przez inwestora warunków przyłączenia do sieci, a więc na znacznie późniejszym etapie inwestycji. W związku z tym zaleca się, aby w KIP dla MFW opisywano IPZ jedynie ogólnie lub wariantowo, bez podawania ostatecznych parametrów (zgodnie z zaleceniem autorów przewodnika IPZ nie powinna być elementem wniosku o wydanie DSU dla MFW, lecz przedmiotem oddzielnego postępowania).

2. POWIERZCHNIA ZAJMOWANEJ NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBIEKTU BUDOWLANEGO ORAZ DOTYCHCZASOWY SPOSÓB ICH WYKORZYSTYWANIA I POKRYCIE NIERUCHOMOŚCI SZATĄ ROŚLINNĄ

W tym punkcie powinny się znaleźć:

- określenie przybliżonej powierzchni obszaru całej farmy wiatrowej,
- opis dotychczasowego sposobu użytkowania obszaru projektowanej farmy (transport morski i powietrzny, wykorzystanie przez siły zbrojne, rybołówstwo, badania obiektów historycznych, eksploatacja surowców mineralnych, turystyka, podmorskie rurociągi i linie elektroenergetyczne, inne),
- ogólna charakterystyka roślinności dna morskiego na terenie projektowanej MFW,
- przeznaczenie obszaru projektowanej MFW w planie

zagospodarowania przestrzennego morza (taki plan obecnie nie obowiązuje).

3. RODZAJ TECHNOLOGII

W tym punkcie powinny zostać opisane podstawowe dane techniczne poszczególnych elementów MFW (turbiny, wieże, fundamenty, linie elektroenergetyczne SN i morska stacja elektroenergetyczna) – maksymalna i minimalna wysokość wieży, maksymalna i minimalna średnica rotora, maksymalna moc urządzeń, z uwzględnieniem marginesu możliwych zmian i rozpatrywanych wariantów technologicznych. Powinny być także przedstawione przewidywane technologie, które zostaną zastosowane w IPZ (w miarę dostępności tych danych).

4. EWENTUALNE WARIANTY PRZEDSIĘWZIĘCIA

W tym punkcie KIP powinny zostać wskazane rozpatrywane przez inwestora racjonalne (tj. możliwe do wykonania pod względem ekonomicznym) warianty MFW. Mogą to być warianty lokalizacyjne, technologiczne lub inne. Wskazane w KIP warianty powinny zostać następnie opisane i ocenione pod kątem potencjalnego wpływu na środowisko w raporcie OOS.

W KIP powinny być też opisane rozpatrywane warianty IPZ (w miarę dostępności tych danych i z założeniem, że nie mogą to być informacje wiążące i że dla IPZ będzie prowadzone oddzielne postępowanie OOS).

5. PRZEWIDYWANA ILOŚĆ WYKORZYSTYWANEJ WODY, SUROWCÓW, MATERIAŁÓW, PALIW ORAZ ENERGII

W tym punkcie wskazane jest określenie:

- przewidywanej ilości materiałów, surowców, paliw i energii, które zostaną zużyte na etapie budowy farmy,
- przybliżonej ilości energii wykorzystywanej przez MFW w procesie eksploatacji, co sprowadza się do zużycia minimalnych ilości energii elektrycznej do procesu sterowania w okresach bezwietrznych, kiedy EW nie generują prądu.

6. ROZWIĄZANIA CHRONIĄCE ŚRODOWISKO

W tym punkcie należy opisać zastosowane oraz zaplanowane rozwiązania chroniące środowisko na etapie przygotowania projektu oraz takie rozwiązania, które będą zastosowane na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji. Wymienić należy nie tylko rozwiązania techniczne, jak np. sposób instalowania fundamentów o niższej emisji hałasu, lecz także wykonane i planowane analizy pozwalające na zoptymalizowanie projektu pod kątem jego oddziaływań środowiskowych, np.: monitoring ornitologiczny, monitoring ssaków morskich, czy też analizy siedlisk dennych. Zakres analiz środowiskowych dla MFW wskazano w innej części niniejszego przewodnika.

7. RODZAJE I PRZEWIDYWANE ILOŚCI WPROWADZANYCH DO ŚRODOWISKA SUBSTANCJI LUB ENERGII PRZY ZASTOSOWANIU ROZWIĄZAŃ CHRONIĄCYCH ŚRODOWISKO

Należy tutaj wykazać przewidywane rodzaje i ilości emisji powodowanych przez inwestycję (po zastosowaniu rozwiązań opisanych w punkcie 6 KIP). Należy wziąć pod uwagę emisje na etapach planowania, budowy, eksploatacji i likwidacji farmy. Typowe emisje wytwarzane przez MFW to:

- odpady,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych (w sytuacjach awaryjnych),
- hałas,
- emisja pola i promieniowania elektromagnetycznego,
- zanieczyszczenia powietrza (tylko podczas budowy i likwidacji),
- oddziaływania wynikające z posadowienia nowych obiektów w dnie morskim.

Przepis art. 135 ust. 1 POŚ wprowadza możliwość utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla niektórych przedsięwzięć, jeśli powodowana przez nie emisja uniemożliwia dotrzymanie standardów jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu. Wśród przedsięwzięć, dla których możliwe jest utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania, nie ma elektrowni wiatrowych, są jednak

elementy ich infrastruktury towarzyszącej – linie i stacje elektroenergetyczne. Są to obiekty, w przypadku których przepis art. 135 POŚ przewiduje możliwość utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Inwestor powinien więc umieścić w KIP informację, czy przewiduje konieczność utworzenia takiego obszaru dla linii elektroenergetycznej lub GPZ farmy. Nie będzie to jednak najprawdopodobniej dotyczyło projektów MFW, lecz IPZ, trudno bowiem wyobrazić sobie przekraczanie przez MFW standardów jakości środowiska na morzu.

8. MOŻLIWOŚĆ TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W przypadku MFW oddziaływanie transgraniczne może dotyczyć przedsięwzięć położonych w takiej odległości od granic polskich obszarów morskich, że zasięg oddziaływania MFW będzie tę granicę przekraczał.

Może to być np. oddziaływanie na migrujące ptaki, ryby, ssaki morskie czy nietoperze.

Jeśli inwestor przewiduje możliwość wystąpienia oddziaływania transgranicznego, powinien o tym poinformować w KIP.

9. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY, ZNAJDUJĄCE SIĘ W ZASIĘGU ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA

W tym punkcie powinno się wymienić obszary chronione (w rozumieniu UOP), które znajdują się w przewidywanym zasięgu znaczącego oddziaływania. Powinny być wzięte pod uwagę zarówno obszary chronione na morzu, jak i obszary chronione na lądzie, w miejscach lokalizacji infrastruktury towarzyszącej MFW. Trzeba pamiętać o tym, że obszarowe formy ochrony przyrody to: parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Inwestor powinien określić przybliżone odległości MFW od tych obszarów. Każdy obszar powinien zostać krótko opisany, ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotu ochrony, na który może po-

tencjalnie oddziaływać MFW.

Należy zwrócić uwagę, że w tym punkcie KIP jest mowa o „znaczącym oddziaływaniu”. Jednak określenie, czy dane

oddziaływanie MFW będzie znaczące czy nie, możliwe będzie dopiero po wykonaniu szczegółowych analiz, które złożą się na OOŚ. Na etapie KIP możemy mówić jedynie o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu.

RAPORT O ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO DLA MORSKIEJ FARMY WIATROWEJ

CEL SPORZĄDZENIA RAPORTU OOŚ

Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest dokumentem stanowiącym podstawę do określenia stopnia wszystkich oddziaływań planowanej inwestycji na poszczególne elementy środowiska.

Raport powinien przedstawiać wszystkie wykonane analizy oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko i ich wyniki wskazujące na możliwość występowania oddziaływań znaczących.

Raport musi więc być swoistym podsumowaniem całości wykonanych działań, mających na celu określenie możliwości występowania poszczególnych oddziaływań oraz ich

stopnia, na wszystkich etapach planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji inwestycji w różnych wariantach, rozpatrywanych na kolejnych etapach przygotowania projektu.

W raporcie powinny być opisane metody wykonywania poszczególnych analiz oraz kryteria, zgodnie z którymi były wyciągane wnioski.

W raporcie powinny być także jasno sformułowane wnioski wynikające z dokonanej oceny oraz zalecenia w zakresie działań minimalizujących poszczególne oddziaływania, a także określenie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia.

ZAKRES RAPORTU

Raport jest rozbudowanym dokumentem, którego zakres określono w art. 66 UOoŚ. **Zgodnie z tym przepisem powinien zawierać następujące elementy:**

1. opis planowanego przedsięwzięcia, a w szczególności:
 - 1.1. charakterystykę całego przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w fazie budowy i eksploatacji lub użytkowania,
 - 1.2. główne cechy charakterystyczne procesów produkcyjnych,
 - 1.3. przewidywane rodzaje i ilości zanieczyszczeń, wynikające z funkcjonowania planowanego przed-

sięwzięcia;

2. opis elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym elementów środowiska objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
3. opis istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
4. opis przewidywanych skutków dla środowiska w przypadku niepodejmowania przedsięwzięcia;

5. opis analizowanych wariantów, w tym:

5.1. wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego,

5.2. wariantu najkorzystniejszego dla środowiska

wraz z uzasadnieniem ich wyboru;

6. określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko;

7. uzasadnienie proponowanego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko, w szczególności na:

7.1. ludzi, rośliny, zwierzęta, grzyby i siedliska przyrodnicze, wodę i powietrze,

7.2. powierzchnię ziemi, z uwzględnieniem ruchów masowych ziemi, klimat i krajobraz,

7.3. dobra materialne,

7.4. zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków,

7.5. wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w pkt 7.1 – 7.4;

8. opis metod prognozowania zastosowanych przez wnioskodawcę oraz opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko, wynikające z:

8.1. istnienia przedsięwzięcia,

8.2. wykorzystywania zasobów środowiska,

8.3. emisji;

9. opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;

10. dla dróg będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko:

10.1. określenie założeń do:

10.1.1. ratowniczych badań zidentyfikowanych zabytków znajdujących się na obszarze planowanego przedsięwzięcia, odkrywanych w trakcie robót budowlanych,

10.1.2. programu zabezpieczenia istniejących zabytków przed negatywnym oddziaływaniem planowanego przedsięwzięcia oraz ochrony krajobrazu kulturowego,

10.2. analizę i ocenę możliwych zagrożeń i szkód dla zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności zabytków archeologicznych, w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia;

11. jeżeli planowane przedsięwzięcie jest związane z użyciem instalacji, porównanie proponowanej technologii z technologią spełniającą wymagania, o których mowa w art. 143 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;

12. wskazanie, czy dla planowanego przedsięwzięcia jest konieczne ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania w rozumieniu przepisów POŚ, oraz określenie granic takiego obszaru, ograniczeń w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących obiektów budowlanych i sposobów korzystania z nich; nie dotyczy to przedsięwzięć polegających na budowie drogi krajowej;

13. przedstawienie zagadnień w formie graficznej;

14. przedstawienie zagadnień w formie kartograficznej w skali odpowiadającej przedmiotowi i szczególności analizowanych w raporcie zagadnień oraz umożliwiającej kompleksowe przedstawienie przeprowadzonych analiz oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;

15. analizę możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem;

16. przedstawienie propozycji monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na etapie jego

budowy i eksploatacji lub użytkowania, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;

17. wskazanie trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano, opracowując raport;
18. streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie, w odniesieniu do każdego elementu raportu;
19. nazwisko osoby lub osób sporządzających raport;
20. źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu;
21. zgodnie z art. 66 ust. 2 UOOS informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 4-8, powinny uwzględniać przewidywane oddziaływanie analizowanych wariantów na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność i spójność tego obszaru;
22. zgodnie z art. 66 ust. 3 UOOS w razie stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1-16, powinny uwzględniać określenie oddziaływa-

nia planowanego przedsięwzięcia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

23. zgodnie z art. 66 ust. 4 UOOS, jeżeli dla planowanego przedsięwzięcia jest konieczne ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, do raportu powinna być załączona poświadczona przez właściwy organ kopia mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym jest konieczne utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania; nie dotyczy to przedsięwzięć polegających na budowie drogi krajowej;
24. zgodnie z art. 66 ust. 5 UOOS, jeżeli planowane przedsięwzięcie jest związane z użyciem instalacji objętej obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać porównanie proponowanej techniki z najlepszymi dostępnymi technikami;
25. zgodnie z art. 66 ust. 6 UOOS raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien uwzględniać oddziaływanie przedsięwzięcia na etapach jego realizacji, eksploatacji lub użytkowania oraz likwidacji.

Opis zawartości raportu OOS dla MFW

Przepis art. 66 UOOS określa zakres raportu OOS znacznie bardziej szczegółowo niż przepis art. 5 ust. 3 dyrektywy OOS. Mimo to nie należy traktować tego przepisu jako gotowego spisu treści, zawiera on bowiem szereg niejasności i powtórzeń. W dalszej części rozdziału wskazano zalecany sposób wypełnienia wymagań, jakie stawia art. 66 UOOS. Odniesiono się przy tym do specyficznego rodzaju przedsięwzięcia, jakim jest MFW.

1. Opis planowanego przedsięwzięcia, a w szczególności:

1.1. charakterystyka całego przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w fazie budowy i eksploatacji lub użytkowania

Charakterystyka przedsięwzięcia powinna zawierać opis jego wszystkich elementów (również za pomocą danych

liczbowych).

W wypadku raportu odnoszącego się do MFW oprócz elektrowni będą to wewnętrzne kable elektroenergetyczne SN łączące elektrownie ze stacją transformatorową, kable telekomunikacyjne, ewentualnie platforma badawcza czy zaplecze socjalne. Powinny się w nim znaleźć również dostępne na tym etapie informacje o IPZ (z zastrzeżeniem, że IPZ będzie przedmiotem oddzielnego postępowania OOS).

Konieczne jest wskazanie podstawowych parametrów technicznych wszystkich elementów infrastruktury.

Wszelkie dane liczbowe przedstawione w raporcie OOS służą ocenie faktycznego wpływu przedsięwzięcia na środowisko i mogą zostać przeniesione do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a tym samym zdeterminować

ostateczny kształt projektu budowlanego. Muszą więc one z jednej strony precyzyjnie określać parametry przedsięwzięcia, a z drugiej – muszą także uwzględniać margines ewentualnych możliwych zmian na etapie przygotowania projektu budowlanego, niewykraczających poza zakres uwarunkowań określonych w DSU.

Podstawowe parametry elektrowni wiatrowych, które powinny zostać określone w raporcie, a następnie wpisane do DSU, to:

- minimalna i maksymalna wysokość wieży,
- minimalna i maksymalna średnica rotora,
- maksymalna moc akustyczna poszczególnych elektrowni (określona na podstawie wyników analizy akustycznej).

DSU nie powinna natomiast zawierać nazwy handlowej turbiny. Decyzja administracyjna nie może wskazywać nazw handlowych produktów czy nazw producenta, powinna określać jedynie parametry techniczne i środowiskowe uwarunkowania, których należy dotrzymać, przy zapewnieniu możliwości wyboru pomiędzy różnymi modelami urządzeń. Dobór turbiny spełniającej wymagania DSU powinno się pozostawić inwestorowi.

Zaleca się ponadto określenie:

- geograficznego położenia przedsięwzięcia za pomocą współrzędnych geograficznych oraz województwa, powiatu, gminy, ewentualnie miejscowości, na których wysokości położona będzie MFW,
- lokalizacji wszystkich projektowanych elementów farmy za pomocą współrzędnych geograficznych oraz mapy morskiej,
- przewidywanego okresu i czasu trwania budowy, eksploatacji i ewentualnej likwidacji farmy,
- wszystkich działań składających się na budowę, eksploatację i likwidację MFW, realizowanych zarówno na morzu, jak i lądzie,
- zagadnień związanych z lądowym i morskim transportem materiałów budowlanych i elementów elektrowni,
- rodzajów i ilości materiałów i zasobów (woda, energia,

materiały budowlane, paliwo itd.) przewidywanych do zużycia na etapie budowy farmy wiatrowej,

- sposobu użytkowania obszaru MFW przed rozpoczęciem inwestycji oraz zmian, jakie w nim nastąpią w trakcie budowy i eksploatacji farmy wiatrowej,
- wielkości terenu zajętego przez poszczególne elementy MFW, a także wielkości terenu zajętego czasowo w trakcie jej budowy na morzu i lądzie,
- informacji dotyczących zgodności warunków użytkowania terenu inwestycji z planem zagospodarowania przestrzennego morza lub informacji o braku planu (obecnie nie ma takiego planu),
- przedsięwzięć, których oddziaływania mogą kumulować się z oddziaływaniami projektowanej MFW.

Zagadnieniem budzącym liczne wątpliwości jest kwestia stopnia szczegółowości, w jakim należy wskazać w raporcie (a w konsekwencji również w DSU) lokalizację poszczególnych elementów MFW.

W wypadku urządzeń MFW zlokalizowanych na morzu nie ma możliwości podania działek. Jednak jest to możliwe w odniesieniu do lądowej infrastruktury towarzyszącej farmy. W przypadku elementów morskich farmy należy opisywać lokalizację za pomocą współrzędnych geograficznych, z uwzględnieniem marginesu zmian, które mogą nastąpić na etapie szczegółowych badań geotechnicznych wykonywanych na potrzeby przygotowania projektu budowlanego.

Należy stwierdzić, że ani polskie, ani unijne przepisy nie wymagają wskazania lokalizacji inwestycji przez podanie numerów działek ewidencyjnych, co ma szczególne znaczenie w odniesieniu do infrastruktury przyłączeniowej w jej części lądowej. W art. 66 ust. 1 pkt 1 UOŚ mowa jest jedynie o zamieszczeniu w raporcie „opisu planowanego przedsięwzięcia”. Art. 5 ust. 3 tiret pierwsze dyrektywy OŚ mówi natomiast, iż wykonawca musi dostarczyć „opis przedsięwzięcia zawierający informacje o miejscu, projekcie i wielkości przedsięwzięcia” („a description of the project comprising information on the site, design and size of the project”).

W lipcu 2010 r. na stronie internetowej GDOŚ <http://www.gdos.gov.pl>

gdos.gov.pl/prawo-i-interpretacje/wyjasnienia-i-interpretacje/interpretacje-do-ustawy-z-dnia-3-pazdziernika-2008 pojawila sie nastepujaca interpretacja, dotyczaca tego zagadnienia:

„Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach rozstrzyga kwestię co do możliwości realizacji konkretnego planowanego przedsięwzięcia z punktu widzenia przepisów o ochronie środowiska, dlatego jej rozstrzygnięcie powinno określać położenie przedsięwzięcia. Mając jednak na względzie, że przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199, poz. 1227, ze zm.) nie stawiają wymogu zamieszczania w decyzji numerów ewidencyjnych działek, na których jest realizowane przedsięwzięcie, nie ma przeszkód, aby w decyzji w inny sposób określić położenie przedsięwzięcia, np. poprzez podanie miejscowości i nazwy ulicy. Należy przy tym mieć na względzie, że lokalizacja przedsięwzięcia powinna być określona jednoznacznie – z jak największą dokładnością, jak również że mogą wystąpić sytuacje, gdy jednoznaczne opisanie usytuowania przedsięwzięcia będzie możliwe tylko poprzez podanie numerów działek”.

Do raportu należy załączyć również mapę morską określającą położenie MFW.

1.2. główne cechy charakterystyczne procesów produkcyjnych

W wypadku farm wiatrowych proces produkcji opiera się na zamianie energii wiatru na energię elektryczną. Należy więc opisać zwięźle proces produkowania energii przez turbinę, a także sposób dostarczenia wyprodukowanej energii do krajowego systemu elektroenergetycznego. Nie oznacza to jednak szczegółowego opisu IPZ, który powinien znaleźć się w raporcie OOS wykonanym oddzielnie dla tej infrastruktury.

1.3. przewidywane rodzaje i ilości zanieczyszczeń, wynikające z funkcjonowania planowanego przedsięwzięcia

Należy opisać przewidywane rodzaje i ilości zanieczyszczeń, jakie powstaną w trakcie budowy, eksploatacji i likwidacji MFW.

Do typowych zanieczyszczeń, które mogą się pojawić na etapie **budowy farmy wiatrowej**, należy zaliczyć:

- odpady budowlane,
- zanieczyszczenie wód morskich (w sytuacjach awaryjnych, np. wycieku z maszyn budowlanych, oraz w wyniku erozji dna i wzburzania osadów dennych),
- hałas i zanieczyszczenia powietrza wytwarzane przez maszyny i urządzenia budowlane oraz środki transportu (lądowe i morskie).

Do typowych zanieczyszczeń na etapie **eksploatacji farmy wiatrowej** należy zaliczyć:

- ścieki z pomieszczenia socjalnego na platformie stacji badawczej lub stacji transformatorowej (jeśli taki jest przewidziany) i ścieki ze stacji transformatorowej zanieczyszczone substancjami ropopochodnymi,
- odpady z eksploatacji i remontów, w tym substancje ropopochodne i płyny eksploatacyjne pochodzące z urządzeń serwisu elektrowni i transformatorów,
- zanieczyszczenia powietrza emitowane przez pojazdy lądowe, śmigłowce i statki serwisujące MFW,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych (w sytuacjach awaryjnych),
- hałas wytwarzany przez elektrownie,
- emisję pola i promieniowania elektromagnetycznego.

Przewidywany czas eksploatacji farmy wiatrowej to 20-30 lat. Po tym czasie może nastąpić jej likwidacja (np. wskutek postępu technicznego, który sprawi, że będą wykorzystywane inne źródła energii). Bardziej prawdopodobny jest jednak scenariusz **przebudowy farmy**, np. montowanie na istniejących już wieżach turbin nowszych generacji, umożliwiających większą produkcję energii.

Należy pamiętać, że konieczność likwidacji farmy lub pojedynczych elektrowni może nastąpić wcześniej, np. wskutek katastrofy budowlanej.

Do typowych zanieczyszczeń, które mogą się pojawić na etapie **likwidacji farmy wiatrowej** (lub pojedynczych elektrowni), należy zaliczyć:

- zanieczyszczenie wód morskich (w wyniku erozji dna i wzburzania osadów oraz w sytuacjach awaryjnych, np. wycieku z maszyn budowlanych),
- odpady z demontażu elementów farmy (elektrowni, fundamentów, infrastruktury kablowej, stacji transformatorowej itd.),
- zanieczyszczenia powietrza ze środków transportu oraz maszyn i urządzeń budowlanych (lądowych i morskich).

2. Opis elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym elementów środowiska objętych ochroną na podstawie UOP

W raporcie OOS powinny zostać opisane jedynie te elementy przyrodnicze środowiska, na które faktycznie może oddziaływać farma wiatrowa (również podczas budowy i likwidacji).

MFW są zwykle projektowane na bardzo rozległych obszarach morza, obejmują zazwyczaj powyżej 100 km². Na etapie przygotowania inwestycji, przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, należy wykonać analizy przedrealizacyjne środowiska biotycznego i abiotycznego, które pozwolą na opracowanie szczegółowej charakterystyki obszaru morskiego w rejonie inwestycji i w jego sąsiedztwie oraz na ocenę potencjalnych oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko. Elementy przyrodnicze środowiska, badane na tym etapie inwestycji, należy opisać w tym rozdziale raportu.

Analizy przedrealizacyjne powinny obejmować składniki środowiska biotycznego, takie jak:

- bentos,
- ichtiofauna,
- awifauna,
- ssaki morskie,
- nietoperze,
- ludzie,

- formy ochrony przyrody, w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody (w tym obszary Natura 2000).

Analizy przedrealizacyjne w tym zakresie powinny obejmować identyfikację gatunków oraz liczbę osobników poszczególnych gatunków w rejonie prowadzonych badań, a także siedliska i szlaki migracyjne. Szczegółowe analizy migracji ptaków powinny być obowiązkowe w zasadzie tylko w przypadku projektów zlokalizowanych w odległości do 25 km od brzegu morskiego lub/i obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Wskazane jest również przeanalizowanie tras migracji ptaków pomiędzy państwami, przebiegających nad obszarem morskim, np. między Szwecją a Polską. Pozwoli to na w miarę wiarygodną ocenę ryzyka kolizji ptaków z elektrowniami wiatrowymi oraz tzw. efektu bariery.

Badania powinny także obejmować abiotyczne składniki środowiska, jak:

- warunki hydrologiczne i hydrochemiczne,
- budowę geologiczną,
- surowce mineralne,
- warunki fizyczno-chemiczne osadów,
- krajobraz.

Analizy przedrealizacyjne środowiska abiotycznego powinny obejmować:

- batymetrię i geomorfologię,
- charakterystykę osadów dennych (strukturę osadów, topografię dna morskiego, przemieszczanie się osadów),
- charakterystykę struktury geologicznej obszaru,
- właściwości gruntu,
- pomiary wiatru (prędkość i przeważające kierunki),
- warunki hydrograficzne (prądy wodne, wysokość fal),
- uwarunkowania formowania się pokrywy lodowej,
- dotychczasowe sposoby wykorzystywania przestrzeni morskiej przez innych użytkowników.

W przypadku gdy planowana farma będzie widoczna z brzegu morskiego, należy opracować jej wizualizację.

Niezbędne jest również opisanie form ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 UOP, które znajdują się w zasięgu potencjalnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia. Należą do nich:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- zwierzęta, rośliny i grzyby objęte ochroną gatunkową.

Oprócz form ochrony przyrody w rozumieniu ustawy powinno się również opisać takie elementy środowiska, jak np. korytarze ekologiczne.

Przedinwestycyjna inwentaryzacja przyrodnicza powinna zostać wykonana przez doświadczonych ekspertów, z zastosowaniem odpowiednich metod i urządzeń badawczych.

3. Opis istniejących w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Podczas realizacji projektu MFW można natknąć się na różnego rodzaju obiekty zabytkowe, zarówno na obszarach morskich (np. wraki statków), jak i na lądzie. W raporcie należy opisać wszystkie zabytki znajdujące się w zasięgu oddziaływania MFW.

4. Opis przewidywanych skutków dla środowiska w przypadku niepodjęcia przedsięwzięcia

W tym punkcie należy opisać skutki dla środowiska w przypadku niepodjęcia przedsięwzięcia (czyli tzw. wariantu zerowego).

W wypadku zrezygnowania z budowy MFW uniknie się uciążliwości dla środowiska, wynikających z realizacji, eksploatacji i likwidacji tej inwestycji.

Zalecane jest, aby w tym punkcie, oprócz opisu uciążliwości, których się uniknęło, wskazać również utracone korzyści dla środowiska. Biorąc pod uwagę wymogi dyrektywy 2009/28/WE o wspieraniu wykorzystania energii z OZE, nakazujące uwzględnienie przy ocenie projektów polegających na wykorzystaniu odnawialnych źródeł ich wpływu na redukcję emisji oraz realizowanie zasady zrównoważonego rozwoju, należy stwierdzić, że zrezygnowanie z budowy MFW będzie rodziło także skutki w postaci nieosiągnięcia redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz innych zanieczyszczeń generowanych przez energetykę konwencjonalną.

5. Opis analizowanych wariantów, w tym:

5.1. wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego wariantu alternatywnego,

5.2. wariantu najkorzystniejszego dla środowiska

wraz z uzasadnieniem ich wyboru

W raporcie OOŚ należy wskazać **co najmniej dwa rozpatrywane przez inwestora warianty MFW:**

- wariant wybrany przez inwestora do realizacji,
- racjonalny wariant alternatywny.

Wariant MFW wybrany do realizacji jest najczęściej omawiany szczegółowo w ramach opisu planowanego przedsięwzięcia, wymaganego przez art. 66 ust. 1 pkt 1 UOoŚ. Jeśli więc w raporcie OOŚ takie omówienie już się znajduje, to jego dokładne powtarzanie nie jest celowe.

Za **racjonalny wariant alternatywny** przedsięwzięcia należy uznać taki wariant, który jest **możliwy do wykonania z ekonomicznego punktu widzenia** i wypełnia założony przez wnioskodawcę cel, a więc w wypadku MFW – produkcję energii elektrycznej z wykorzystaniem odnawialnego źródła, jakim jest siła wiatru. Obowiązujące przepisy nie nakładają ograniczeń, jeśli chodzi o uznanie wariantu bądź wariantów zaprezentowanych w raporcie OOS za racjonalne warianty alternatywne. Może być to wariant lokalizacyjny (inne lokalizacje lub inna liczba elektrowni), technologiczny (np. zastosowanie innego typu turbin i fundamentów), czy nawet czasowy (budowa farmy przez cały rok lub tylko poza sezonem wegetacyjnym, wyłączenie turbin w pewnych okresach). **W wypadku MFW bardzo istotna będzie również analiza wariantów dostarczenia energii na ląd (rozważane lokalizacje kabla WN), z zastrzeżeniem, że właściwa OOS dla IPZ zostanie wykonana w ramach oddzielnego postępowania.**

W wypadku farm wiatrowych najczęstszą (lecz nie jedyną) praktyką jest wskazanie racjonalnego alternatywnego wariantu lokalizacyjnego, który polega na budowie większej liczby elektrowni wiatrowych niż w wariantcie wybranym do realizacji. Wynika to ze sposobu przygotowania inwestycji wiatrowych. Inwestor najczęściej wybiera w pierwszej kolejności stosunkowo duży teren, na którym z ekonomicznego punktu widzenia możliwa jest realizacja MFW. **Jest to pierwszy alternatywny wariant przedsięwzięcia.** Następnie na obszarze wskazanym w pierwszym wariantcie przeprowadzane są liczne analizy i badania, które powodują zmniejszenie pierwotnie planowanego obszaru farmy z przyczyn:

- środowiskowych (np. po wykonaniu monitoringu przedinwestycyjnego ornitolog sugeruje rezygnację z kilku turbin zlokalizowanych w korytarzu migracyjnym ptaków lub ich przesunięcie),
- społecznych (np. powstaje konflikt z rybakami, więc inwestor rezygnuje z części EW, aby ten konflikt zakończyć),
- prawnych (niezgodność lokalizacji z przepisami szczególnymi, np. dotyczącymi eksploatacji kopalni),
- ekonomicznych (np. warunki wietrzności okazują się mniej korzystne niż pierwotnie zakładano),

- technicznych (np. badania geotechniczne wskazują na części dna morskiego, na których nie można posadzić EW).

Powstają więc kolejne racjonalne warianty alternatywne, będące w istocie okrojonymi z różnych przyczyn wersjami wariantu pierwszego.

W ten sposób metodą kolejnych przybliżeń inwestor dochodzi do wariantu, który wybiera do realizacji.

Prawidłowe będzie więc wskazanie w raporcie jako racjonalnego wariantu alternatywnego albo wariantu pierwszego, albo jednego (lub kilku) z wariantów „pośrednich”.

Przywołany przepis UOOS nakazuje dodatkowo pokazanie, który z rozpatrywanych wariantów jest **najkorzystniejszy dla środowiska**. Należy zauważyć, że w wypadku dokonania wyboru ostatecznego wariantu MFW za pomocą opisanej wyżej metody kolejnych przybliżeń to właśnie wariant wybrany do realizacji okazuje się najkorzystniejszy dla środowiska spośród wariantów rozpatrywanych.

Względy środowiskowe nie są jedynymi, które decydują o wyborze wariantu przez inwestora. Bierze on pod uwagę względy finansowe, społeczne, techniczne, prawne itp. **Trzeba wyraźnie podkreślić, że wariant wybrany do realizacji nie musi być wariantem najkorzystniejszym dla środowiska.** Musi być jedynie zgodny z przepisami w tym zakresie. Jeśli tak jest, organy administracji uczestniczące w postępowaniu nie mogą kwestionować wyboru wariantu dokonanego przez inwestora.

6. Określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów, w tym również w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, a także możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Analizy oddziaływania na poszczególne elementy środowiska powinny zostać przeprowadzone w odniesieniu do wariantu wybranego przez inwe-

stora do realizacji oraz do opisanego w raporcie racjonalnego wariantu alternatywnego (lub wariantów, jeśli rozpatrywano ich więcej).

Opis charakterystycznych oddziaływań MFW na środowisko został przedstawiony w innej części przewodnika. Należy jednak pamiętać, że oddziaływania każdej MFW mogą być inne, a ich rodzaj i skala będą zależały od szeregu czynników, które muszą być wzięte pod uwagę przez ekspertów wykonujących poszczególne analizy i piszących raport OOS.

7. Uzasadnienie proponowanego przez wnioskodawcę wariantu, ze wskazaniem jego oddziaływania na środowisko, w szczególności na:

- 7.1. ludzi, rośliny, zwierzęta, grzyby i siedliska przyrodnicze, wodę i powietrze,**
- 7.2. powierzchnię ziemi, z uwzględnieniem ruchów masowych ziemi, klimat i krajobraz,**
- 7.3. dobra materialne,**
- 7.4. zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków,**
- 7.5. wzajemne oddziaływanie między elementami, o których mowa w pkt. 7.1 – 7.4**

Autorzy raportu OOS muszą w nim uzasadnić, dlaczego inwestor dokonał takiego, a nie innego wyboru wariantu zaplanowanego do realizacji, wskazując jednocześnie jego oddziaływanie na ww. elementy środowiska.

Należy opisać wszystkie oddziaływania projektowanej MFW w wariantcie wybranym do realizacji, po zastosowaniu zaleconych w raporcie środków zapobiegawczych i łagodzących.

Należy wziąć pod uwagę oddziaływania na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji farmy.

8. Opis metod prognozowania zastosowanych przez wnioskodawcę oraz opis przewidywa-

nych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko, wynikające z:

- 8.1. istnienia przedsięwzięcia,**
- 8.2. wykorzystywania zasobów środowiska,**
- 8.3. emisji**

Raport OOS przygotowywany jest przed realizacją inwestycji, w związku z czym jego autorzy dokonują w nim pewnej prognozy oddziaływań na środowisko. **Konieczne jest opisanie metod, jakimi się posługują.**

W raporcie OOS należy też wskazać, które z opisanych w nim oddziaływań MFW na środowisko autorzy uznają za znaczące. Najczęściej wśród potencjalnych znaczących oddziaływań farm wiatrowych wymienia się hałas, wpływ na krajobraz oraz wpływ na ptaki i nietoperze. Powinno to jednak zawsze być przedmiotem indywidualnej analizy w odniesieniu do danej farmy.

Nie należy również pomijać pozytywnych znaczących oddziaływań MFW na środowisko, wynikających z uniknięcia emisji zanieczyszczeń pochodzących z konwencjonalnych źródeł energii.

9. Opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W raporcie OOS należy przedstawić wszystkie działania zapobiegawcze, ograniczające lub kompensujące negatywny wpływ farmy na środowisko.

Powinny to być działania podjęte zarówno na etapie przygotowań projektu, jak i na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji farmy.

Najczęściej takie działania bywają już opisane w innych

częściach raportu OOS (opis przedsięwzięcia, opis oddziaływań wariantów przedsięwzięcia na środowisko). W takiej sytuacji w tym punkcie należy dokonać jedynie podsumowania informacji podanych wcześniej.

Przykładowe rodzaje działań zapobiegawczych lub ograniczających wpływ na środowisko to:

- wykonanie na etapie projektowania specjalistycznej analizy oddziaływania akustycznego inwestycji,
- wykonanie na etapie projektowania specjalistycznej analizy pola i promieniowania elektromagnetycznego,
- wykonanie na etapie projektowania inwentaryzacji przyrodniczych terenu inwestycji,
- oparta na wielu kryteriach analiza opcji inwestycji, która poprzedziła wybór wariantu przeznaczonego do realizacji,
- właściwy nadzór i organizacja robót budowlanych, co powinno zapobiec zanieczyszczeniu środowiska morskiego przez substancje ropopochodne z maszyn i urządzeń budowlanych oraz środków transportu,
- postępowanie z odpadami, które powstaną na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji, zgodne z przepisami ustawy o odpadach, w szczególności gromadzenie poszczególnych rodzajów odpadów w przystosowanych do tego celu kontenerach, przekazywanie odpadów do transportu, odzysku lub unieszkodliwiania jedynie wyspecjalizowanym firmom, posiadającym odpowiednie pozwolenia,
- rezygnacja z zastosowania turbiny o gorszych parametrach i wybór nowocześniejszej, bardziej przyjaznej dla środowiska,
- odpowiednie usytuowanie elektrowni, minimalizujące ich potencjalny wpływ na przyrodę, w szczególności na siedliska bentosowe, ryby, ptaki i ssaki,
- znaczne oddalenie inwestycji od obszarów chronionych i niewkraczanie na obszary cenne przyrodniczo,
- malowanie konstrukcji matowymi farbami w jasnych kolorach, w celu eliminacji zjawiska refleksów świetlnych, zwiększenia widoczności i prawdopodobieństwa dostrzeżenia pracującej turbiny przez przelatu-

jące ptaki,

- zastosowanie oznakowania przeszkodowego, tj. odpowiednie malowanie końcówek śmigieł oraz lamp umieszczonych w najwyższym miejscu gondoli, oraz zainstalowanie odpowiedniej sygnalizacji dla statków.

Należy jednak podkreślić, że doboru propozycji właściwych działań minimalizujących musi dokonać ekspert wykonujący ocenę oddziaływania na środowisko, a ich ostateczną listę określi organ wydający DSU.

10. Dla dróg będących przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko:

10.1. określenie założeń do:

10.1.1. ratowniczych badań zidentyfikowanych zabytków znajdujących się na obszarze planowanego przedsięwzięcia, odkrywanych w trakcie robót budowlanych,

10.1.2. programu zabezpieczenia istniejących zabytków przed negatywnym oddziaływaniem planowanego przedsięwzięcia oraz ochrony krajobrazu kulturowego,

10.2. analiza i ocena możliwych zagrożeń i szkód dla zabytków chronionych na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności zabytków archeologicznych, w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia

Ten punkt najczęściej nie dotyczy farm wiatrowych, powinien więc być pominięty w raporcie OOS.

11. Jeżeli planowane przedsięwzięcie jest związane z użyciem instalacji, porównanie proponowanej technologii z technologią spełniającą wymagania, o których mowa w art. 143 POŚ

Zgodnie z art. 143 POŚ technologia stosowana w nowo

uruchamianych lub zmienianych w sposób istotny instalacjach i urządzeniach powinna spełniać wymagania, przy których określaniu uwzględnia się w szczególności:

- stosowanie substancji o małym potencjale zagrożenia,
- efektywne wytwarzanie oraz wykorzystanie energii,
- zapewnienie racjonalnego zużycia wody i innych surowców oraz materiałów i paliw,
- stosowanie technologii bezodpadowych i małoodpadowych oraz możliwość odzysku powstających odpadów,
- rodzaj, zasięg oraz wielkość emisji,
- wykorzystywanie porównywalnych procesów i metod, które zostały skutecznie zastosowane w skali przemysłowej,
- postęp naukowo-techniczny.

W raporcie OOS należy porównać zastosowane w farmie wiatrowej technologie z wymienionymi wyżej uwarunkowaniami.

12. Wskazanie, czy dla planowanego przedsięwzięcia jest konieczne ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania w rozumieniu przepisów POŚ oraz określenie granic takiego obszaru, ograniczeń w zakresie przeznaczenia terenu, wymagań technicznych dotyczących obiektów budowlanych i sposobów korzystania z nich; nie dotyczy to przedsięwzięć polegających na budowie drogi krajowej

Przepisy dotyczące obszarów ograniczonego użytkowania zostały zawarte w art. 135 i 136 POŚ. Zgodnie z nimi, jeżeli z postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, z analizy porealizacyjnej albo z przeglądu ekologicznego wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, to dla oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, trasy komunikacyjnej, lotniska, **linii i stacji elektroenergetycznej** oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej tworzy się obszar

ograniczonego użytkowania.

Elektrownie wiatrowe nie zostały wymienione w katalogu przedsięwzięć, w przypadku których jest możliwe utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Wymienia się tam natomiast linie i stacje elektroenergetyczne, a więc elementy farmy.

Należy w związku z tym rozważyć, czy poza terenem, na którym przebiegają linie elektroenergetyczne, oraz poza terenem stacji elektroenergetycznej (GPZ) będą dotrzymane standardy jakości środowiska (czyli nie zostaną przekroczone dopuszczalne prawem wartości oddziaływań). Jeśli pomimo zastosowania działań zapobiegawczych i ograniczających oddziaływanie tych elementów farmy na środowisko takie przekroczenia będą występować, autorzy raportu OOS powinni zaproponować utworzenie dla linii lub GPZ obszaru ograniczonego użytkowania. **Dotyczy to jednak przede wszystkim lądowej infrastruktury elektroenergetycznej, będącej częścią IPZ.**

Jeżeli dla planowanego przedsięwzięcia jest konieczne ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, do raportu OOS powinna być załączona kopia mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic tego obszaru, poświadczona przez właściwy organ.

13. Przedstawienie zagadnień w formie graficznej

Istotnym elementem raportu OOS powinny być elementy graficzne. Korzystne (jednak nie obowiązkowe) będzie wykonanie wizualizacji projektowanej MFW w ramach analizy jej wpływu na krajobraz, jeśli przewiduje się, że będzie ona widoczna z wybrzeża. Materiałem podnoszącym wartość raportu OOS jest też dokumentacja fotograficzna z analiz przyrodniczych.

14. Przedstawienie zagadnień w formie kartograficznej w skali odpowiadającej przedmiotowi i szczegółowości analizowanych w raporcie zagadnień oraz umożliwiającej kompleksowe przedstawienie przeprowadzonych analiz oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

W raporcie OOŚ dotyczącym farm wiatrowych (lub w załącznikach do niego) zaleca się przedstawienie następujących zagadnień w formie map:

- lokalizacji MFW,
- przewidywanej lokalizacji IPZ,
- analizowanych wariantów alternatywnych (lokalizacyjnych),
- transektów i punktów obserwacyjnych ptaków i nietoperzy,
- lokalizacji inwestycji względem obszarów objętych formami ochrony przyrody w rozumieniu UOP,
- głównych kierunków przelotu ptaków, nietoperzy, przemieszczania się i bytowania ryb i ssaków,
- analizowanej farmy i farm, których oddziaływania na środowisko mogą się kumulować,
- siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy siedliskowej na terenie farmy oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie, na które farma może oddziaływać,
- poświadczonej przez właściwy organ kopii mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym konieczne jest utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania (jeśli w raporcie stwierdzono konieczność utworzenia takiego obszaru dla stacji transformatorowej lub linii elektroenergetycznej).

15. Analiza możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem

W punkcie tym należy przeanalizować możliwości wystąpienia konfliktów społecznych w odniesieniu do wariantu wybranego do realizacji oraz w odniesieniu do przeanalizowanych w raporcie wariantów alternatywnych. Ewentualne (istniejące lub potencjalne) konflikty należy zasygnalizować w raporcie OOŚ.

Polska procedura oceny oddziaływania na środowisko umiejscowiła konsultacje społeczne przedsięwzięcia dopiero w momencie, kiedy jest już przygotowany i przedłożony raport. Zwykle więc nie jest możliwe przedstawienie w raporcie OOŚ wyników konsultacji społecznych, te bowiem, zgodnie z prawem, dopiero zostaną przeprowadzone.

Właściwe i zalecane jest jednak przeprowadzenie przez inwestora konsultacji projektu czy akcji edukacyjnej jeszcze przed rozpoczęciem procedury OOŚ (i poza tą procedurą), zgodnie z zasadami opisanymi w rozdziale poświęconym dobrym praktykom w zakresie dialogu społecznego. Takie działania są niewątpliwie korzystne dla projektu i przyczyniają się zwykle do większej jego akceptacji przez społeczeństwo. Nie są jednak wymagane prawem. Jeśli inwestor przeprowadził takie działania, powinno się je opisać w raporcie OOŚ.

Konflikty społeczne związane z budową i eksploatacją MFW powinny być badane z uwzględnieniem innych użytkowników i innych sposobów zagospodarowania obszarów morskich, zwłaszcza zaś transportu morskiego, rybołówstwa, turystyki, ruchu statków powietrznych, badania i wydobycia zasobów dna morskiego.

16. Przedstawienie propozycji monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na etapie jego budowy i eksploatacji lub użytkowania, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W wypadku MFW niezbędne będzie przeprowadzenie inwentaryzacji ptaków, ryb, ssaków morskich, siedlisk dennych, fitofauny i fitoflory (nazywanej powszechnie „monitoringiem”), zarówno przed realizacją inwestycji, jak i po jej zakończeniu.

Zakresy i wskazane metody badań monitoringowych, zarówno na etapie przed-, jak i porealizacyjnym, opisuje odrębny rozdział niniejszego przewodnika.

17. Wskazanie trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano, opracowując raport OOŚ

W tym punkcie raportu OOŚ można wskazać np. braki lub nieścisłości w przepisach prawnych, które utrudniały jego prawidłowe opracowanie (np. brak planów ochronnych obszarów Natura 2000, brak planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000).

Należy też opisać parametry, które mogły mieć wpływ na wyniki obliczeń (np. w trakcie analizy akustycznej przedsięwzięcia).

18. Streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w raporcie OOŚ, w odniesieniu do każdego elementu

Streszczenie w języku niespecjalistycznym to podstawowy dokument, z jakim zapoznaje się społeczeństwo w trakcie konsultacji społecznych. W związku z tym dokument ten powinien przedstawiać w przystępny, nietechniczny sposób wszystkie najważniejsze informacje, zawarte w poszczególnych rozdziałach raportu OOŚ. Streszczenie powinno zawierać też elementy graficzne, ułatwiające zrozumienie projektu przez osoby nieznające się na ochronie środowiska czy zagadnieniach technicznych (np. mapę z lokalizacją farmy).

19. Nazwisko osoby lub osób sporządzających raport OOŚ

20. Źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu OOŚ

część **IV**

Charakterystyka potencjalnych oddziaływań morskich farm wiatrowych na środowisko

W rozdziale tym opisano, na podstawie dostępnej literatury, potencjalne oddziaływania na środowisko związane z realizacją projektu morskiej farmy wiatrowej na różnych etapach inwestycji, a mianowicie:

- planowania – podczas wykonywania analiz przedrealizacyjnych,
- budowy,
- eksploatacji oraz
- ewentualnej likwidacji farmy.

Pojawienie się poszczególnych oddziaływań oraz ich skala to kwestia indywidualna dla każdego projektu, uzależniona

od jego charakterystyki, w szczególności wielkości, lokalizacji, zasobów środowiska w rejonie inwestycji oraz wybranych technologii i metod prowadzenia prac. Nie wszystkie wskazane oddziaływania będą występować w każdym projekcie, dlatego też zestawienie to należy traktować wyłącznie jako pewną wskazówkę, a nie gotowy wkład do raportu o oddziaływaniu.

Potencjalne oddziaływania, które zostały przedstawione w niniejszym rozdziale, zostały sklasyfikowane jako potencjalnie negatywne („-”) lub potencjalnie pozytywne („+”). Zestawienie możliwych oddziaływań wykonano na podstawie dostępnej literatury, której szczegółowy spis znajduje się na końcu przewodnika.

ETAP PLANOWANIA

Negatywne oddziaływanie na środowisko na etapie planowania inwestycji związane jest przede wszystkim z poruszeniem się po obszarze morskim jednostek pływających, niezbędnych do wykonania badań i pomiarów przedrealizacyjnych środowiska biotycznego i abiotycznego na potrzeby procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz przygotowania projektu budowlanego. Skala tych oddziaływań nie wydaje się jednak znacząca, a wszelkie zaburzenia w środowisku mają charakter lokalny i krótkotrwały.

Potencjalne oddziaływania:

- emisja hałasu, którego źródłem są jednostki pływające – negatywne oddziaływanie na organizmy wrażliwe na hałas,
- emisja hałasu, którego źródłem są samoloty, z których prowadzone są obserwacje (np. ptaków),
- /+ zaburzenie osadów dna morskiego podczas pobierania próbek czy zakotwiczania statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, ograniczeniem przezroczystości wody, ale również pojawieniem się nowych gatunków w rejonie inwestycji, przyciągniętych nowymi źródłami pożywienia uwolnionego z osadów,
- wyciek różnego rodzaju substancji z jednostek pły-

wających do wody podczas ich normalnej eksploatacji lub w wyniku awarii czy zderzenia, który może stanowić zagrożenie dla ptaków znajdujących się w rejonie inwestycji lub przyczynić się do pogorszenia jakości wód przybrzeżnych (w przypadku gdy wyciek dotrze do brzegu),

- wytwarzanie odpadów przez osoby znajdujące się na statkach biorących udział w badaniach,
- zaburzenie krajobrazu.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe, o niewielkiej skali, o zasięgu lokalnym,
- działanie to może stanowić większe zagrożenie w przypadku awarii lub kolizji statków.

ETAP REALIZACJI

BUDOWA (KONSTRUKCJA) I TRANSPORT PODZESPOŁÓW

Konstrukcja różnego rodzaju elementów oraz budowa podzespołów na tym etapie będzie się odbywać w zakładach produkcyjnych zlokalizowanych na lądzie. Prawdopodobnie będą to zakłady już istniejące, które muszą prowadzić i prowadzą swoją działalność zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska, dlatego też skala

negatywnego oddziaływania na tym etapie nie wydaje się znacząca. Produkcja powinna się odbywać zgodnie z obowiązującymi normami środowiskowymi (dotyczącymi np. emisji zanieczyszczeń do atmosfery czy wód, składowania odpadów itp.), a ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko ograniczy się raczej do miejsca produkcji.

Produkcja elementów/podzespołów (fundamentów, wież, gondoli, łopat wirnika, generatorów prądu itp.)

Potencjalne oddziaływania:

- wzrost wykorzystania zasobów środowiska naturalnego na potrzeby produkcji (wzrost zapotrzebowania na energię, surowce i materiały konstrukcyjne),
- emisja hałasu,
- emisja zanieczyszczeń do atmosfery,
- odpady poprodukcyjne,
- + dodatkowe miejsca pracy (zarówno na etapie produkcji, jak i późniejszego montażu i instalacji).

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe, o małej lub średniej skali, o zasięgu lokalnym,
- powstanie nowych miejsc pracy może być znaczące dla danego regionu.

Transport wyprodukowanych elementów/podzespołów z miejsca produkcji do portu (transport na lądzie)

Potencjalne oddziaływania:

- zintensyfikowany ruch drogowy/kolejowy, mogący powodować zwiększenie oddziaływań na zwierzęta, takie jak płazy i ssaki, w wyniku kolizji,
- emisja hałasu,
- emisja zanieczyszczeń do atmosfery.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe, o niewielkiej lub średniej skali, o zasięgu lokalnym – jednak w wyjątkowych sytuacjach, takich jak np. masowy przejazd przez tereny migracji płazów w okresie ich migrowania, może być znaczące; w takich przypadkach należy przeprowadzić analizę tego czynnika na etapie sporządzania raportu OOS.

Potencjalne oddziaływania:

- wpływ na krajobraz,
- + źródło dodatkowych przychodów dla portów.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe, o małej skali i zasięgu lokalnym – składowanie/magazynowanie odbywać się będzie w miejscach do tego przeznaczonych/zaprojektowanych na terenach przemysłowych, dostosowanych do takiego rodzaju działalności.

Przemieszczanie się jednostek instalacyjnych/montażowych (jak np. platformy samopodnoszące się – „jack-up”, platformy wiertnicze itp.) z portu do miejsca inwestycji

Potencjalne oddziaływania:

- zaburzenie dotychczasowego ruchu morskiego na danym obszarze,
- emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- emisja hałasu,
- wyciek różnego rodzaju substancji z jednostek pływających do wody podczas ich normalnej eksploatacji lub w wyniku awarii czy zderzenia, który może stanowić zagrożenie dla ptaków znajdujących się w rejonie inwestycji lub przyczynić się do pogorszenia jakości wód przybrzeżnych (w przypadku gdy wyciek dotrze do brzegu),
- wytwarzanie odpadów przez osoby znajdujące się na statkach,
- /+ zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczeniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, ograniczeniem przezroczystości wody (wywołanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp., ale również pojawieniem się nowych gatunków w rejonie inwestycji, przyciągniętych nowymi źródłami pożywienia uwolnionego z osadów,
- zaburzenie krajobrazu.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe, o charakterze lokalnym, związane z normalnym wykorzystywaniem jednostek pływających,
- działanie to może stanowić większe zagrożenie w przypadku awarii lub kolizji statków (zaleca się podpisanie stosownych porozumień z odpowiednimi jednostkami w państwach sąsiadujących, które mogą być zagrożone, w zakresie szybkiego reagowania w razie poważnych kolizji czy awarii).

Na wstępnym etapie przygotowania inwestycji (nawet na etapie wyboru lokalizacji) zaleca się przeprowadzenie dokładnych analiz dotychczasowego oraz prognozowanego ruchu morskiego na danym obszarze (np. tras żeglugi statków) oraz sposobów wykorzystania obszaru morskiego przez innych użytkowników. W przypadku gdy kolizje tras statków instalacyjnych/montażowych oraz innych użytkowników przestrzeni morskiej są nieuniknione, konieczne jest właściwe zaplanowanie harmonogramu prac, tak aby w jak największym stopniu wyeliminować kolizje jednostek pływających; należy to zrobić z uwzględnieniem np. okresów intensywnych połowów.

Trasy przepływu jednostek pływających powinny być wyznaczone w taki sposób, by omijały siedliska ptaków. Harmonogram przepływów powinien uwzględniać okresy szczególnej wrażliwości gatunków narażonych na niebezpieczeństwo.

Przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac należy poinformować wszystkie zainteresowane strony (lokalne społeczności oraz zainteresowane grupy zawodowe, np. rybaków) o terminie rozpoczęcia prac i obszarze, na którym będą one prowadzone. W okresie prowadzenia prac obszar powinien być odpowiednio zabezpieczony, np. przez właściwe oświetlenie miejsca inwestycji (należy przy tym pamiętać o przeanalizowaniu potencjalnego wpływu oświetlenia na ptaki i nietoperze), oraz cały czas monitorowany (również przy użyciu radarów) w celu ograniczenia w jak największym stopniu zagrożenia kolizji z innymi użytkownikami przestrzeni morskiej. Zaleca się również korzystanie ze statku kontrolującego bezpieczeństwo ruchu morskiego (traffic-security vessel), który będzie monitorował obszar inwestycji na etapie budowy.

W celu opracowania zasad szybkiego reagowania na wypadek awarii czy kolizji zaleca się podpisanie stosownych porozumień w tym zakresie z odpowiednimi jednostkami w państwach sąsiadujących. Gwarantuje to szybkie podjęcie działań na wypadek zaistnienia tego typu zdarzeń.

Przed rozpoczęciem transportu zaleca się przeprowadzenie odpowiednich prac przygotowawczych, w szczególności w zakresie harmonogramu i opracowania tras żeglugowych, które zostały opisane w poprzednim punkcie.

Transport statkami elementów/podzespołów na miejsce inwestycji

Potencjalne oddziaływania:

- zaburzenie dotychczasowego ruchu morskiego na danym obszarze,
- emisja hałasu,
- emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- wyciek różnego rodzaju substancji z jednostek pływających do wody podczas ich normalnej eksploatacji lub w wyniku awarii czy zderzenia, który może stanowić zagrożenie dla ptaków znajdujących się w rejonie inwestycji lub przyczynić się do pogorszenia jakości wód przybrzeżnych (w przypadku gdy wyciek dotrze do brzegu),
- wytwarzanie odpadów przez osoby znajdujące się na statkach,
- /+ zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczaniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, zaburzeniem przezroczystości wody (wywołanym unoszeniem się drobnych ziaren piasku w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp., ale również pojawieniem się nowych gatunków w rejonie inwestycji, przyciągniętych nowymi źródłami pożywienia uwolnionego z osadów,
- zaburzenie krajobrazu.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe, o charakterze lokalnym, związane z normalnym wykorzystywaniem jednostek pływających,
- oddziaływanie to może stanowić większe zagrożenie w przypadku awarii lub kolizji statków (zaleca się podpisanie stosownych porozumień z odpowiednimi jednostkami w państwach sąsiadujących, które mogą być zagrożone, w zakresie szybkiego reagowania w razie poważnych kolizji czy awarii).

Przed rozpoczęciem transportu zaleca się przeprowadzenie odpowiednich prac przygotowawczych, w szczególności w zakresie harmonogramu i opracowania tras żeglugowych, które zostały opisane w poprzednim punkcie.

MONTAŻ/INSTALACJA TURBIN NA MORZU

Jednostki instalacyjne znajdujące się na morzu

Potencjalne oddziaływania:

- oddziaływanie na funkcjonowanie dotychczasowych użytkowników danego obszaru morskiego (np. rybaków, statków, jachtów i innych) – dostęp do danego obszaru będzie dla nich na tym etapie ograniczony,
- /+ zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczaniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, zaburzeniem przezroczystości wody (wywołanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp., ale również pojawieniem się nowych gatunków w rejonie inwestycji, przyciągniętych nowymi źródłami pożywienia uwolnionego z osadów,
- unikanie przez niektóre gatunki ryb i ssaków morskich rejonu inwestycji,
- + pojawienie się nowych gatunków w rejonie inwe-

stycji (nowe źródła pożywienia uwolnionego z poruszonych osadów dennych),

- emisja hałasu,
- emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- wyciek różnego rodzaju substancji z jednostek pływających do wody podczas ich normalnej eksploatacji lub w wyniku awarii czy zderzenia, który może stanowić zagrożenie m.in. dla ptaków znajdujących się w rejonie inwestycji lub przyczynić się do pogorszenia jakości wód przybrzeżnych (w przypadku gdy wyciek dotrze do brzegu).

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe, na ogół o charakterze lokalnym – prawdopodobnie w większości przypadków gatunki, które w trakcie budowy farmy wyemigrowały z rejonu inwestycji, zasiedlą go ponownie.

Przygotowanie dna morskiego pod fundamenty

Potencjalne oddziaływania:

- przypadkowe uwolnienie się do wody substancji chemicznych wykorzystywanych na tym etapie prac,
- /+ zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczaniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, zaburzeniem przezroczystości wody (wywołanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp., ale również pojawieniem się nowych gatunków w rejonie inwestycji, przyciągniętych nowymi źródłami pożywienia uwolnionego z osadów,
- składowanie nadmiaru osadów dennych pod wodą – składowane osady dno mogą się przyczynić do

pogorszenia jakości wody, a także do zmiany morfologii dna morskiego, co w rezultacie może prowadzić do zaburzenia falowania; składowanie nadmiaru osadów dennych pod wodą może również doprowadzić do zmiany dostępności poszczególnych składników odżywczych dla organizmów morskich zamieszkujących rejon inwestycji, a w rezultacie do długotrwałych zmian składu gatunkowego w danym miejscu.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie to można uznać za krótkotrwałe, o charakterze lokalnym, pod warunkiem że nie doprowadzi do zaburzeń toksycznych organizmów morskich występujących w rejonie inwestycji.

Budowa/instalacja fundamentów

Oddziaływanie na etapie budowy/instalacji fundamentów jest uzależnione od wybranej technologii fundamentowania, czym w tym wypadku mogą być:

- betonowe fundamenty grawitacyjne – zwykle wymagają przeprowadzenia prac przygotowawczych – wyrównania dna, usunięcia warstwy mułu i ułożenia warstwy zabezpieczającej przed wymywaniem (np. kamieni, żwiru),
- stalowe fundamenty grawitacyjne – lżejsza konstrukcja w porównaniu z betonowymi, a w konsekwencji łatwiejszy transport; dostarczone na miejsce inwestycji są dociążane wybranym materiałem, np. oliwinem; wymagają przeprowadzenia prac przygotowawczych – wyrównania dna, usunięcia warstwy mułu i ułożenia warstwy zabezpieczającej przed wymywaniem (np. kamieni, żwiru); dla wód o głębokości 4-10 m średnica fundamentu wynosi około 15 m,
- monopale – stalowe pale o średnicy 1,5-4,5 m; nie wymagają przeprowadzania prac przygotowawczych dna, ale nie nadają się do osadzania na nierównym dnie, np. gdy na dnie są obecne głazy,
- tripody,
- quatropody,
- fundamenty kratownicowe,

a także od właściwości dna morskiego w danej lokalizacji.

Potencjalne oddziaływania na tym etapie:

- emisja hałasu podwodnego (w szczególności podczas wbijania monopali) i jej bezpośrednie oddziaływanie na ssaki morskie i ryby w okresach ich szczególnej wrażliwości; emisja hałasu podwodnego może wpływać np. na zmianę zachowania ssaków morskich, doprowadzić do uszkodzenia ich tkanek, a nawet w skrajnych przypadkach do śmierci,
- /+ zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczeniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, ograniczeniem przezroczystości wody

(wywołanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp., ale również pojawieniem się nowych gatunków w rejonie inwestycji, przyciągniętych nowymi źródłami pożywienia uwolnionego z osadów,

- oddziaływanie na obiekty cenne z punktu widzenia archeologicznego, znajdujące się na dnie morskim (np. wraki statków).

Skala oddziaływania:

Skala oddziaływania jest uzależniona od kilku czynników, przede wszystkim wybranych technologii fundamentowania, charakterystyki dna morskiego w danej lokalizacji oraz wielkości populacji poszczególnych gatunków w danej lokalizacji i ich wrażliwości na zaburzenia środowiska naturalnego.

Skala oddziaływania emitowanego hałasu podwodnego jest uzależniona od jego częstotliwości i poziomu głośności, długości emisji oraz wrażliwości poszczególnych gatunków na hałas. W przypadku gdy istnieje duże zagrożenie wynikające z emisji hałasu, należy zaplanować działania ograniczające, takie jak np. zastosowanie tzw. kurtyn bąbelkowych/kurtyn powietrznych (bubble curtains), oraz opracować harmonogram prac w taki sposób, by w jak największym stopniu uniknąć ich prowadzenia w okresach szczególnie wrażliwych, np. podczas tarła. Dodatkowo można zalecić stałą obserwację rejonu inwestycji pod kątem obecności ssaków morskich oraz zainstalowanie specjalnych urządzeń do wykrywania ich obecności. Pozwolą one na szybkie podejmowanie środków mających na celu ograniczenie emisji hałasu, w sytuacji gdy zagrożone gatunki znajdują się w pobliżu. Można także wykonywać okresowe wypłaszanie ssaków z terenu budowy na czas wykonywania najbardziej konfliktogennych czynności.

W celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na obiekty cenne archeologicznie na etapie planowania inwestycji należy uzyskać od właściwych organów jak najwięcej informacji na temat miejsc, w których zatopiono wraki statków lub w których mogą się znajdować inne tego typu obiekty.

Instalacja elementów/podzespołów elektrowni wiatrowych (wież, gondoli, wirnika)

Potencjalne oddziaływania:

- emisja hałasu,
- emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- wytwarzanie odpadów komunalnych przez osoby zajmujące się instalacją/montażem,
- wytwarzanie odpadów (elementy poinstalacyjne),
- zaburzenie krajobrazu – elektrownie wiatrowe jako nowe elementy w krajobrazie,
- pogorszenie jakości wody.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe – wyemitowane zanieczyszczenia powinny szybko ulec rozproszeniu, przez co nie przyczynią się do pogorszenia stanu środowiska w rejonie inwestycji.

Składowanie odpadów z jednostek pływających na lądzie

Potencjalne oddziaływania:

- w przypadku niewłaściwego składowania odpadów istnieje zagrożenie pogorszenia jakości wód podziemnych oraz zaburzenia krajobrazu.

Skala oddziaływania:

- skala oddziaływania nie wydaje się znacząca ze względu na to, że składowanie odpadów na lądzie powinno się odbywać zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ruch helikopterów dowożących pracowników na miejsce pracy

Potencjalne oddziaływania:

- emisja hałasu, zagrożenie szczególnie dla ptaków (pojawienie się helikoptera może spowodować zaburzenia w dotychczasowych zachowaniach ptaków).

UKŁADANIE KABLI (POMIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI ELEKTROWNIAMI ORAZ KABLA WYPROWADZAJĄCEGO ENERGIĘ NA LĄD)

Układanie kabla (wkopywanie kabla w dno morskie lub układanie kabla na dnie)

Potencjalne oddziaływania:

- /+ zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczeniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, ograniczeniem przezroczystości wody (wywołanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp., ale również pojawieniem się nowych gatunków w rejonie inwestycji, przyciągniętych nowymi źródłami pożywienia uwolnionego z osadów,
- wzrost śmiertelności organizmów bentosowych wskutek zaburzenia struktury osadu dna morskiego,
- obniżenie jakości wody (wzrost ilości cząstek stałych).

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe – jednak w przypadku tak dużej inwestycji należy zaplanować działania ograniczające negatywne oddziaływania w tym zakresie.

Obecność jednostek pływających, zajmujących się układaniem kabla

Potencjalne oddziaływania:

- oddziaływanie na funkcjonowanie dotychczasowych użytkowników danego obszaru morskiego (np. rybaków, statków, jachtów i innych),
- /+ zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczeniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, ograniczeniem przezroczystości wody (wywołanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp., ale również pojawieniem się nowych gatunków w rejonie inwestycji, przyciągniętych nowymi źródłami pożywienia uwolnionego z osadów,
- oddalenie się niektórych gatunków organizmów z rejonu inwestycji,

- + pojawienie się nowych gatunków w rejonie inwestycji (nowe źródła pożywienia uwolnionego z poruszonych osadów dennych),
- emisja hałasu,
- emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- wyciek różnego rodzaju substancji z jednostek pływających do wody podczas ich normalnej eksploatacji lub w wyniku awarii czy zderzenia, który może stanowić zagrożenie m.in. dla ptaków znajdujących się w rejonie inwestycji lub przyczynić się do pogorszenia jakości wód przybrzeżnych (w przypadku gdy wyciek dotrze do brzegu),
- wytwarzanie odpadów komunalnych przez osoby znajdujące się na statkach,

- wytwarzanie odpadów (elementy poinstalacyjne).
- konieczne przestrzeganie procedur dotyczących postępowania z odpadami.

Skala oddziaływania:

- nie wydaje się, żeby skala oddziaływania była znacząca i przyczyniała się do długotrwałego pogorszenia stanu środowiska,

BUDOWA INFRASTRUKTURY TOWARZYSZĄCEJ

Przemieszczanie się instalacyjnych jednostek pływających z portu na miejsce inwestycji

Potencjalne oddziaływania:

- zaburzenie dotychczasowego ruchu morskiego na danym obszarze,
- emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- emisja hałasu,
- wyciek różnego rodzaju substancji z jednostek pływających do wody podczas ich normalnej eksploatacji lub w wyniku awarii czy zderzenia, który może stanowić zagrożenie m.in. dla ptaków znajdujących się w rejonie inwestycji lub przyczynić się do pogorszenia jakości wód przybrzeżnych (w przypadku gdy wyciek dotrze do brzegu),
- wytwarzanie odpadów przez osoby znajdujące się na statkach,

- /+ zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczaniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, ograniczeniem przezroczystości wody (wywołanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp., ale również pojawieniem się nowych gatunków w rejonie inwestycji, przyciągniętych nowymi źródłami pożywienia uwolnionego z osadów,
- zaburzenie krajobrazu.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe.

Działania konstrukcyjne prowadzone na miejscu inwestycji

Potencjalne oddziaływania:

- emisja hałasu,
- emisja pyłów do powietrza,
- wytwarzanie odpadów komunalnych przez osoby zajmujące się instalacją/montażem,
- wytwarzanie odpadów (elementy poinstalacyjne),

- zaburzenie krajobrazu – elektrownie wiatrowe jako nowe elementy w krajobrazie,
- pogorszenie jakości wody.

Skala oddziaływania:

- skala oddziaływania nie wydaje się znacząca, pod warunkiem że przestrzegane są procedury postępowania z odpadami.

ETAP EKSPLOATACJI

Elektrownie wiatrowe

OBECNOŚĆ ELEKTROWNI WIAТРOWYCH NA OBSZARZE MORSKIM

Potencjalne oddziaływania:

- przeszkoda dla pozostałych użytkowników przestrzeni morskiej, np. rybaków, statków wycieczkowych,
- ryzyko kolizji pozostałych użytkowników przestrzeni morskiej z elektrowniami wiatrowymi – zagrożenie zanieczyszczeniami wydostającymi się ze statków na skutek kolizji,
- wpływ na falowanie – możliwe zaburzenia rozchodzenia się fal oraz osłabienie energii fal docierających do wybrzeża,
- zmiany procesów geologicznych dna morskiego (lokalna erozja – podmywanie fundamentów lub nadmierne gromadzenie się osadów w sąsiedztwie fundamentów), które mogą prowadzić do zmian również w strefie przybrzeżnej,
- emisja hałasu (zarówno nad wodą, jak i pod nią) i jej wpływ na organizmy żyjące w danym rejonie,
- zaburzenie krajobrazu – wpływ na atrakcyjność turystyczną regionu,
- przeszkoda dla lotnictwa cywilnego/wojskowego (szczególnie w warunkach złej widoczności),
- zakłócenia w przesyłaniu sygnałów pasm mikrofalowych (wykorzystywanych np. w telefonii komórkowej), w przypadku gdy elektrownie zlokalizowane są na trasie takiego przesyłu,
- oddziaływanie na populacje ptaków (kolizje, efekt bariery, oddziaływanie na siedliska ptaków),
- oddziaływanie na nietoperze (kolizje, efekt bariery),
- zmiany w składzie gatunkowym organizmów bento-

sowych (gatunki typowe dla dna miękkiego – muły, piaski – zostaną zastąpione gatunkami poroślowymi),

- + nowe elementy znajdujące się pod wodą (fundamenty) mogą przyciągać niektóre gatunki ryb i stanowić dla nich np. schronienie przed zagrażającymi im drapieżnikami – istnieje możliwość wzrostu populacji niektórych gatunków ryb w sąsiedztwie inwestycji,
- /+ zmiany uwarunkowań w zakresie pokrywy lodowej mogą pociągnąć za sobą zmiany w sukcesji organizmów bentosowych w płytkich wodach (< 5 m głębokości) i dostępności siedlisk dla ptaków morskich i fok,
- zmiany składu substratowego osadów dna morskiego na skutek wprowadzenia do środowiska nowych utwardzonych elementów (elementów fundamentów, materiałów zabezpieczających przed wymywaniem itp.),
- + efekt sztucznej rafy – pojawienie się nowych gatunków organizmów w rejonie inwestycji.

Potencjalne oddziaływania na ptaki:

- zakłócenie w miejscach żerowania zlokalizowanych w sąsiedztwie elektrowni,
- kolizje ptaków z turbinami,
- wymuszenie zmian trasy przelotów ptaków na danym obszarze, co może prowadzić do wzrostu zapotrzebowania energetycznego ptaków (ze względu np. na konieczność wydłużenia trasy przelotu),
- przyciąganie uwagi ptaków, a tym samym zwiększenie zagrożenia kolizjami,
- zmiany w zasobach pożywienia, pociągające za sobą zmiany wielkości populacji ptaków drapieżnych.

OBRACAJĄCE SIĘ ŁOPATY WIRNIKA

Potencjalne oddziaływania:

- zaburzenie działania radarów,
- zaburzenia przesyłu sygnałów radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych,
- +/- wpływ na krajobraz – ewentualny spadek lub wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru morskiego,
- kolizje ptaków z turbinami – zmiany wielkości populacji, tras migracji ptaków,
- emisja hałasu i wibracji zarówno nad powierzchnią wody, jak i pod nią – oddziaływanie na organizmy morskie.

PRODUKCJA ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Potencjalne oddziaływania:

- + bezemisyjna produkcja energii elektrycznej.

RUTYNOWE DZIAŁANIA KONTROLNE/SERWISOWE

Potencjalne oddziaływania:

- zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczaniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, ograniczeniem przezroczystości wody (wywołanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp.,
- obniżenie jakości wody na skutek jej zanieczyszczenia różnego rodzaju olejami i płynami, które są wymieniane podczas działań serwisowych,
- emisja hałasu przez helikoptery.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe, o charakterze lokalnym.

NAGŁE NAPRAWY

Potencjalne oddziaływania:

- zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczaniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, ograniczeniem przezroczystości wody (wywołanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp.,
- obniżenie jakości wody na skutek jej zanieczyszczenia różnego rodzaju olejami i płynami.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie krótkotrwałe, o charakterze lokalnym.

SKŁADOWANIE MATERIAŁÓW USZCZELNIAJĄCYCH (ZAPOBIEGAJĄCYCH WYCIEKANIU OLEJÓW ITP.)

Potencjalne oddziaływania:

- materiały mogą stanowić źródło zanieczyszczeń.

Znaczenie oddziaływania:

- oddziaływanie na środowisko zależy od wybranej metody składowania,
- w przypadku potencjalnego wycieku ilość substancji byłaby na tyle mała, że mielibyśmy do czynienia z oddziaływaniem krótkotrwałym.

Infrastruktura towarzysząca na morzu i lądzie

Potencjalne oddziaływania:

- oddziaływanie napowietrznej linii elektroenergetycz-

nej i dodatkowej infrastruktury przyłączeniowej (np. stacji transformujących) zlokalizowanych na lądzie na krajobraz, ptaki, nietoperze,

- emisja pola elektromagnetycznego (zarówno na lądzie, jak i na morzu) i jej wpływ na organizmy morskie oraz ludzi; pole elektromagnetyczne wytwarzane przez kable podmorskie może odstraszać niektóre gatunki wrażliwych na ten czynnik ryb i tym samym przyczyniać się do zmiany tras ich wędrówek,
- tzw. wyładowania koronowe – wyładowanie elektryczne spowodowane przez jonizację płynu lub gazu otaczającego przewodnik, które pojawia się, kiedy gradient potencjału przekracza pewną wartość, ale warunki są niewystarczające do przebicia lub powstania łuku,
- potencjalny wpływ ciepła emitowanego przez kable podwodne na wzrost temperatury panującej na poziomie dna morskiego,
- możliwe zakłócenia systemów nawigacyjnych niektórych statków przez podwodne kable elektroenergetyczne (zjawisko to jest już jednak bardzo dobrze poznane i można mu zapobiec, instalując obok maksymalnie dwa dodatkowe kable).

Jednostki serwisujące i dodatkowe budynki

Potencjalne oddziaływania:

- emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego,
- wytwarzanie odpadów (np. oleje).

Skala oddziaływania:

- skalę tego typu oddziaływań można uznać za nieistotną.

ETAP LIKWIDACJI

Fizyczne usunięcie elementów inwestycji z rejonu inwestycji

Metoda deinstalacji elementów farmy wiatrowej powinna być dobierana dla każdego projektu indywidualnie, m.in. ze względu na zróżnicowane przestrzennie dno morskie.

Potencjalne oddziaływania:

- krótkotrwałe zaburzenie środowiska życia organizmów żyjących w rejonie inwestycji (na skutek działania platform typu „jack-up” oraz zakotwiczania statków),
- dodatkowy sprzęt w rejonie inwestycji jako przeszkoda dla innych użytkowników danego obszaru morskiego,
- emisja hałasu.

Skala oddziaływania:

- oddziaływanie o charakterze lokalnym, na małej powierzchni,
- prawdopodobna szybka rekolonizacja.

Składowanie usuniętych elementów farmy

Elementy, które zawierają oleje, powinny być w całości usunięte z rejonu inwestycji. Jeśli chodzi o kable, należy rozważyć, czy ze względu na oddziaływania na środowisko lepiej będzie usunąć je z rejonu inwestycji, czy zostawić.

Harmonogram prowadzonych prac w tym zakresie powinien uwzględniać okresy szczególnej wrażliwości organizmów znajdujących się w rejonie farmy.

Obecność jednostek pływających biorących udział w likwidacji farmy

Potencjalne oddziaływania:

- zaburzenie dotychczasowego ruchu morskiego na danym obszarze,
- emisja zanieczyszczeń do powietrza,
- emisja hałasu,
- wyciek różnego rodzaju substancji z jednostek pływających do wody podczas ich normalnej eksploatacji lub w wyniku awarii czy zderzenia, który może stanowić zagrożenie m.in. dla ptaków znajdujących się w rejonie inwestycji lub przyczynić się do pogorszenia jakości wód przybrzeżnych (w przypadku gdy wyciek dotrze do brzegu),
- wytwarzanie odpadów przez osoby znajdujące się na statkach,
- zaburzenie osadów dna morskiego związane z zakotwiczaniem statków, które może skutkować uwolnieniem substancji szkodliwych do środowiska wodnego, ograniczeniem przezroczystości wody (spowodowanym unoszeniem się zawiesiny w toni wodnej), pogorszeniem się jakości wody itp.,
- zaburzenie krajobrazu.

część **V**

Zakres analiz środowiskowych dla morskich farm wiatrowych

Niniejszy rozdział przedstawia szeroki zakres badań środowiskowych, których przeprowadzenie w trakcie przygotowania projektu morskiej farmy wiatrowej może okazać się konieczne, zwłaszcza na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko oraz wykonania projektu budowlanego (analizy przedrealizacyjne), a także po zrealizowaniu i uruchomieniu inwestycji (analizy porealizacyjne). Opisuje także różne metody poszczególnych badań, jakie są zalecane w niektórych państwach europejskich przez przewodniki i wytyczne branżowe i eksperckie. Nie wszystkie wskazane metody mogą jednak skutecznie zostać przeniesione na polskie obszary morskie. Środowisko Morza Bałtyckiego jest bowiem znacząco inne niż środowisko Morza Północnego, dla którego było pisanych najwięcej przewodników metodycznych w tym zakresie. Ze względu na bardzo małe doświadczenia w badaniu środowiska mor-

skiego, zwłaszcza w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej, dopiero w najbliższych latach należy się spodziewać wypracowania metod badania poszczególnych elementów środowiska morskiego, które będą w pełni akceptowalne przez krajowe wiodące ośrodki naukowe.

Aby uniknąć ryzyka wykonania niewłaściwych badań, które w konsekwencji nie pozwolą na wykonanie oceny oddziaływania na środowisko, zaleca się, aby potencjalni wykonawcy zaproponowali preferowany zakres i metody badań, dobierane indywidualnie do danego projektu. Następnie jest wskazane uzgodnienie ostatecznych rozwiązań w tym zakresie z właściwym organem, prowadzącym postępowanie OOS. Dokonanie takich uzgodnień powinno być zalecane w postanowieniu o zakresie raportu o oddziaływaniu lub/i w PSZW.

ANALIZY PRZEDREALIZACYJNE

ZAKRES ANALIZ

Na etapie przygotowania inwestycji, przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, należy wykonać badania przedrealizacyjne środowiska biotycznego i abiotycznego, które pozwolą na opracowanie szczegółowej charakterystyki obszaru morskiego w rejonie inwestycji i w jego sąsiedztwie oraz na ocenę potencjalnych oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko.

Analizy przedrealizacyjne środowiska biotycznego powinny obejmować:

- bentos,
- ichtiofaunę,
- awifaunę,
- ssaki morskie,
- nietoperze,
- ludzi,
- formy ochrony przyrody w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie przyrody (w tym obszary Natura 2000).

Badania przedrealizacyjne w tym zakresie powinny obejmować identyfikację gatunków oraz określenie liczby osobników poszczególnych gatunków w rejonie prowadzonych badań, a także siedliska i szlaki migracyjne. Szczegółowe rozpoznanie migracji ptaków powinno być obowiązkowe w zasadzie tylko w przypadku projektów zlokalizowanych w odległości do 25 km od brzegu morskiego lub/i obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Wskazane jest również przeanalizowanie tras migracji ptaków pomiędzy państwami, przebiegających nad obszarem morskim, np. pomiędzy Szwecją a Polską. Pozwoli to na w miarę wiarygodną ocenę ryzyka kolizji ptaków z elektrowniami wiatrowymi oraz tzw. efektu bariery.

Badania i pomiary przedrealizacyjne środowiska abiotycznego powinny obejmować:

- warunki hydrologiczne i hydrochemiczne,
- budowę geologiczną,
- surowce mineralne,
- warunki fizyczno-chemiczne osadów,

- krajobraz.

Jeżeli istnieje ryzyko kolizji jednostek pływających zaangażowanych w realizację projektu z innymi statkami, zaleca się przeprowadzenie analizy oceny tego ryzyka w dwóch wariantach:

- 1) gdy na skutek kolizji nastąpi wyciek substancji chemicznych do wody,
- 2) bez wycieku substancji chemicznych do wody.

Dopuszcza się przeprowadzenie badań przedrealizacyjnych wspólnie przez kilku deweloperów planujących budowę morskich farm wiatrowych na danym obszarze.

CZAS TRWANIA ANALIZ I OKRES WAŻNOŚCI

Zaleca się, aby badania środowiskowe przeprowadzane w ramach analiz przedrealizacyjnych obejmowały jeden cykl roczny: 12 miesięcy plus dodatkowy miesiąc, w którym je rozpoczęto, tzn. badania rozpoczęte np. w marcu 2011 roku powinny zostać zakończone pod koniec marca 2012 roku. Jednakże celowe może być przedłużenie badań, w razie wątpliwości co do wiarygodności i reprezentatywności badań rocznych, ze względu na zróżnicowane warunki pogodowe, które mogą się pojawić w następujących po sobie latach, szczególnie w okresie zimowym (różnice np. w pojawianiu się pokrywy lodowej), co z kolei może

pociągać za sobą zróżnicowanie w rozmieszczeniu ptaków i ssaków morskich, szczególnie w okresie zimowym i wiosennym na przestrzeni kolejnych lat.

Wyniki badań przedrealizacyjnych powinny zachowywać swoją ważność przez okres 4 lat od ich zakończenia. W przypadku gdy w piątym roku od ich przeprowadzenia nie uzyskano decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, należy je uzupełnić o jeden dodatkowy cykl roczny.

OBSZAR BADAŃ

Zarówno badania przedrealizacyjne, jak i monitoringi środowiskowe prowadzone na etapie budowy (o ile zostały zalecone) i eksploatacji morskiej farmy wiatrowej powinny obejmować swym zasięgiem obszar planowany pod wszystkie elementy inwestycji, tj. elektrownie wiatrowe, stacje transformujące, kable łączące poszczególne elektrownie. Powinny zapewniać reprezentatywny pobór prób lub określenie punktów i transektów obserwacyjnych dla całego obszaru badań.

Poniżej przedstawiono wytyczne dotyczące zakresu badań poszczególnych elementów środowiska:

- dno morskie – analizy powinny obejmować obszar przewidziany na realizację inwestycji wraz ze strefą buforową wokół o szerokości 1 mili morskiej,
- organizmy bentosowe – analizy powinny obejmować obszar przewidziany pod realizację inwestycji wraz ze strefą buforową wokół o szerokości 1 mili morskiej,
- ryby – analizy powinny obejmować obszar przewidziany na realizację inwestycji wraz ze strefą buforową wokół o szerokości 1 mili morskiej,
- ssaki morskie – obszar farmy wiatrowej w przypadku badania dekodernami głosów oraz korelacja z wynikami uzyskanymi na najbliższych położonych dekodernach, rozmieszczonych w ramach programu SAMBAH; w przypadku obserwacji ze statków: obszar taki sam jak dla badań w zakresie ptaków, obszar odniesienia o takiej samej powierzchni; w przypadku obserwacji z samolotu: obszar badań łącznie z obszarem od-

niesienia powinien mieć powierzchnię przynajmniej 2000 km²; obszar badań powinien mieć kształt prostokąta; obszar przeznaczony pod projekt powinien znajdować się mniej więcej w środku całego obszaru badań, a odległość od granicy farmy do granicy całego obszaru badań powinna wynosić przynajmniej 20 km,

- ptaki morskie – obserwacje prowadzone ze statków powinny obejmować obszar o powierzchni około 150 – 200 km², obszar badań powinien obejmować również strefę buforową o szerokości 2 mil morskich wokół badanego obszaru.

MONITORING POREALIZACYJNY

Analizy porealizacyjne powinny być prowadzone na obszarze inwestycji i obszarze referencyjnym przez okres 3 lub 5 lat. W przypadku okresu pięcioletniego badania powinny być przeprowadzane w pierwszym, trzecim i piątym roku po uruchomieniu farmy.

Monitoring porealizacyjny powinien służyć wyjaśnieniu konkretnych wątpliwości związanych z potencjalnym oddziaływaniem morskiej farmy wiatrowej na środowisko.

W przypadku gdy dana wątpliwość zostanie wyjaśniona przed planowanym terminem zakończenia monitoringu porealizacyjnego, na podstawie badań prowadzonych na potrzeby danej inwestycji lub innej, monitoring prowadzony w danym zakresie powinien zostać zakończony. Niezbędne jest zatem dokładne określenie przez właściwe organy na etapie wydawania pozwoleń zagadnień, które mają wyjaśnić wyniki monitoringu.

METODYKA BADAŃ

BADANIA GEOLOGICZNE

1. Na etapie planowania:

- prace studialne (desk study – identyfikacja problemu, wstępna faza badań) – na podstawie istniejącej dokumentacji w tym zakresie,
- badania geofizyczne – wstępny raport geologiczny,
- wstępne badania geotechniczne – wstępny raport w zakresie charakterystyki geofizycznej danego obszaru, charakterystyki podłoża oraz fundamentów (ocena planowanych metod fundamentowania oparta na wynikach badań dostępnych na tym etapie) na podstawie punktowych badań (w miejscach wybranych losowo) przeprowadzonych metodami bezpośrednimi i pośrednimi,
- analizy wyników badań geotechnicznych – główny raport geologiczny opracowany na podstawie wyni-

ków próbek z wierceń.

2. Na etapie budowy:

- podstawowe badania geofizyczne – raport i ekspertyza dotyczące podłoża i fundamentów.

ROZESZNANIE GEOLOGICZNE

Metody pośrednie: hydroakustyczne

Metody bezpośrednie: wiercenia

Przeważnie stosuje się metody pośrednie uzupełnione ewentualnie o analizy próbek pobranych podczas wierceń. Prawidłowo przeprowadzone badania geologiczne pozwalają na zidentyfikowanie ewentualnych miejsc problemo-

wych, właściwe zaplanowanie metod badań geofizycznych oraz wyznaczenie właściwych punktów ich przeprowadzania.

Badania geologiczne powinny być przeprowadzane dwu-etapowo:

1. Przeprowadzenie tzw. rekonesansu geologicznego, który ma pozwolić na wstępną ocenę danego obszaru pod kątem możliwości realizacji inwestycji oraz umożliwić wyznaczenie transektów pomiarów do przeprowadzenia bardziej szczegółowych analiz. Celem przeprowadzenia rekonesansu geologicznego jest również zbadanie warunków w rejonie lokalizacji wszystkich elementów farmy, zidentyfikowanie ewentualnych miejsc o niesprzyjających warunkach (tak aby na wstępnym etapie planowania możliwa była zmiana lokalizacji na bardziej korzystną). W przypadku lokalizacji elektrowni wiatrowych badania powinny być przeprowadzane do głębokości posadowienia fundamentów.
2. Monitoring podczas budowy i eksploatacji przeprowadzany w celu wykrycia ewentualnych procesów wymywania i określenia, czy głębokość, na której został ułożony kabel, spełnia wszystkie wymagania. W celu zbadania wpływu inwestycji na dno morskie należy przeprowadzać badania z wykorzystaniem sonaru. Ich wyniki powinny stanowić podstawę raportów okresowych, które będą przedkładane właściwemu organowi w określonych przedziałach czasowych.

Badania przy użyciu fal sejsmicznych powinny być przeprowadzane w takich miejscach, żeby ich wyniki można było skonfrontować z wynikami próbek z wierceń. W przypadku gdy różnica wyników badań dotyczących danych lokalizacji przeprowadzonych tymi dwoma metodami jest znacząca, badania sejsmiczne należy powtórzyć.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE BADAŃ GEOLOGICZNYCH DLA LOKALIZACJI ELEKTROWNI WIATROWYCH:

1. Wstępne badania geologiczne:

a) echosonda:

- lokalizacja każdej turbiny powinna zostać przebadana co najmniej jeden raz,
- wynik: mapa batymetryczna,

b) sonar (side scan sonar, SSS):

- analiza struktury i rodzajów osadu,
- każdy element farmy wiatrowej powinien zostać przebadany przynajmniej jeden raz,
- w przypadku gdy dno na obszarze realizacji inwestycji jest heterogeniczne, badania powinny dotyczyć całego obszaru,
- badania powinny być przeprowadzane jednokrotnie,
- częstotliwość 100 Hz lub wyższa,
- wynik: mapa,

c) badania sejsmiczne:

- zidentyfikowanie jednostek geologicznych,
- badania powinny być przeprowadzane jednokrotnie dla każdego elementu farmy.

2. Monitoring:

a) echosonda:

- zidentyfikowanie miejsc, w których nastąpiła zmiana głębokości,
- monitoring powinien być przeprowadzony kilka pierwszych lat po zakończeniu realizacji inwestycji, jednokrotnie w okresie wiosennym,
- wynik: mapa batymetryczna

b) sonar (side scan sonar, SSS):

- zidentyfikowanie miejsc erozji, wymywania,
- monitoring powinien być przeprowadzony kilka pierwszych lat po zakończeniu realizacji inwestycji, jednokrotnie w okresie wiosennym,
- wynik: mapa.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE BADAŃ GEOLOGICZNYCH DLA LOKALIZACJI UŁOŻENIA KABLA:

1. Trasa ułożenia kabla:

- badania batymetryczne i morfologiczne na trasie ułożenia kabla,
- zidentyfikowanie wraków i innych obiektów znajdujących się na dnie morskim, które mogłyby stanowić przeszkodę na trasie ułożenia kabla,
- zidentyfikowanie składu osadów, warstw geologicznych i właściwości geofizycznych górnej warstwy,
- zidentyfikowanie istniejących kabli i rurociągów,
- wyznaczenie trasy przebiegu kabla i jego długości,
- badania przeprowadzane za pomocą sonaru SSS (side scan sonar) i echosondy wzdłuż planowanej trasy przebiegu kabla w pasie o szerokości 200 m,
- badania powinny być przeprowadzone jednokrotnie,
- wynik: mapa – skala pozioma 1:5000, skala pionowa 1:200.

2. Monitoring:

- monitoring powinien być przeprowadzony kilka pierw-

szych lat po zakończeniu inwestycji, w okresie wiosennym,

- początkowo badania powinny być przeprowadzane każdorazowo wzdłuż całej trasy ułożenia kabla, jednak po skompletowaniu odpowiedniej ilości danych, pod warunkiem że sytuacja na to pozwala, mogą być przeprowadzane na wyznaczanych odcinkach, np. na tych o podwyższonym ryzyku.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE BADAŃ GEOFIZYCZNYCH:

- badania wstępne: wiercenie + cone penetration test (CPT, klasyczne stosowanie statystyczne) w każdym rogu obszaru przeznaczonego na realizację inwestycji oraz w jego centrum, a także dla każdej lokalizacji elektrowni wiatrowej,
- główne badania geofizyczne: w przypadku w miarę homogenicznego dna morskiego badanie powinno być przeprowadzone przynajmniej dla każdej lokalizacji elektrowni wiatrowej, natomiast w przypadku heterogenicznego dna morskiego lub gdy planuje się zastosowanie fundamentów kratownicowych, tripodowych lub grawitacyjnych, miejsc badań powinno być więcej; metoda: wiercenia, CPT lub obydwie metody jednocześnie.

BADANIA OCEANOGRAFICZNE

Etap przedrealizacyjny

Dane oceanograficzne są niezbędne do zrozumienia pionowego rozmieszczenia organizmów morskich w wodzie oraz przestrzennego rozmieszczenia ptaków i ssaków morskich.

Zakres analiz powinien obejmować następujące parametry:

- zasolenie,
- zawartość tlenu w wodzie,
- prądy wodne,
- warunki lodowe.

Zasady przeprowadzania badań:

- 1) badania bezpośrednie: pomiary podczas przeprowadzania wszystkich analiz w zakresie bentosu oraz ryb, zarówno na poziomie powierzchni wody, jak i powierzchni dna morskiego;
- 2) analizy pośrednie:
 - gromadzenie wyników pomiarów parametrów przeprowadzonych na innych, sąsiadujących stacjach pomiarowych,
 - opracowanie modelu hydrodynamicznego dla obszarów charakteryzujących się wyróżniającymi się prądami wodnymi (np. „up-welling” – oddolny

prąd wznoszący, prądy przybrzeżne),

- zestawienie parametrów dotyczących zlodzenia (obserwacje zmienności pokrywy lodowej, rodzajów lodu, ruchów pokrywy lodowej); dla tych obszarów inwestycji, na których regularnie pojawia się pokrywa lodowa, należy opracować model pozwalający ocenić wpływ inwestycji na warunki lodowe (tworzenie się pokrywy lodowej, ruchy pokrywy lodowej itp.); dodatkowo zaleca się przeanalizowanie zmienności pokrywy lodowej na podstawie zdjęć satelitarnych.

Etap porealizacyjny

Pomiary powyższych parametrów powinny stanowić również element monitoringu porealizacyjnego. Pomiary powinny być przeprowadzane regularnie, z wykorzystaniem automatycznej aparatury pomiarowej zainstalowanej na elektrowniach albo stacji transformującej. Należy przeprowadzać analizy zdjęć satelitarnych pod kątem zdefiniowania zmian warunków lodowych, które zaszły po uruchomieniu inwestycji.

ANALIZY DNA MORSKIEGO (BADANIA GEOFIZYCZNE)

Etap przedrealizacyjny

Analizy dna morskiego powinny stanowić podstawę wszelkich pozostałych badań środowiska. Badania w tym zakresie powinny być przeprowadzone jednokrotnie.

Poniżej przedstawiono zakres i metody przeprowadzania badań:

- środowisko sedymentacyjne, stopień zwięzłości osadów, transport osadów, struktura osadów (np. wieloskalowe struktury denne) itp. – skanowanie sonarem (rozdzielczość 10 cm),
- batymetria (pomiar głębokości) – echosonda,
- badania struktury dna (warstw geologicznych) – profilowanie akustyczne, przy użyciu sondy subbottom profiler (urządzenie do badania struktury dna; sonda pozwala na określenie warstw geologicznych znajdujących się nawet do 80 m poniżej dna),
- parametry osadu (np. uziarnienie, geochemia) – pobieranie próbek osadów podczas przeprowadzania badań w zakresie bentosu,
- hydrodynamika (np. fale, pływy) – przy użyciu powierzchniowych lub przydennych boi, ADCP (akustyczny dopplerowski prądomierz profilujący (typ sonaru, który pozwala na badanie prędkości prądów wodnych w zakresie różnych głębokości wody)); bardzo ważne jest zgromadzenie danych dla różnych

warunków pogodowych,

- SSC (koncentracja osadu zawieszonego).

Badania i pomiary powinny dotyczyć:

- charakterystyki lokalizacji,
- możliwych oddziaływań bezpośrednich, np. na hydrodynamikę czy procesy sedymentacyjne,
- możliwych oddziaływań pośrednich (np. na bentos, ryby, osad, wodę itp.).

Ocena potencjalnego oddziaływania powinna obejmować następujące zagadnienia:

- procesy wymywania wokół turbin i ewentualną konieczność zastosowania materiałów je ograniczających,
- procesy wymywania w sąsiedztwie kabli położonych na dnie i ewentualne podwyższenie SSC,
- wpływ infrastruktury farmy wiatrowej na zmianę kierunków prądów wodnych, pływów i procesów sedymentacyjnych (w bliskim sąsiedztwie inwestycji) oraz kierunków i energii fal (w dalszym sąsiedztwie inwestycji),
- nieliniowe oddziaływania wzajemne fal i prądów wodnych oraz ocenę ich wpływu na mobilizację (przemieszczanie) osadów dennych,

- ruchliwość osadów i zróżnicowanie ich głębokości na obszarze planowanej realizacji inwestycji,
- wpływ metod układania kabli na SSC.

Wszelkie analizy modelowe powinny zostać wykonane dla różnych warunków pogodowych.

BENTOS

Podczas prowadzenia badań w zakresie bentosu należy dokonywać pomiarów zasolenia i temperatury wody oraz zawartości tlenu nad dnem, na potrzeby opracowania charakterystyki hydrograficznej danego obszaru.

Pobór i analizę prób należy wykonać z zachowaniem standardów obowiązujących w procedurach morskich badań biologicznych stosowanych w międzynarodowym monitoringu Morza Bałtyckiego (<http://www.helcom.fi/groups/monas/CombineManual/enGB/main/>, Guidelines for monitoring of phytobenthic plant and animal communities in the Baltic Sea, Annex for HELCOM COMBINE programme, 1999) oraz państwowym monitoringu środowiska polskich obszarów morskich (Przewodniki metodyczne do badań terenowych i analiz laboratoryjnych elementów biologicznych wód przejściowych i przybrzeżnych, 2010). Podział taksonomiczny oraz nomenklaturę makrozoobentosu należy stosować zgodnie z European Register of Marine Species (Costello i in. 2001).

Ocena potencjalnych oddziaływań na bentos powinna obejmować:

- oddziaływania związane z pracami konstrukcyjnymi (w szczególności budową fundamentów i układaniem kabli) – bezpośrednie skutki naruszenia/poruszenia osadów oraz pośrednie, także w zakresie ewentualnego uwalniania się zanieczyszczeń z osadów do środowiska wodnego,
- oddziaływania związane z procesami wymywania osadów w sąsiedztwie turbin – prognozy ewentualnego wzrostu różnorodności biologicznej, związane go z pojawieniem się nowych gatunków, rejon inwestycji jako schronienie dla ryb.

Etap monitoringu porealizacyjnego

Po zakończeniu budowy farmy należy przeprowadzić skanowanie sonarem dna morskiego na obszarze inwestycji.

Etap przedrealizacyjny

Analizy bentosu na etapie przedrealizacyjnym powinny zostać przeprowadzone jednokrotnie.

Zakres analiz:

- identyfikacja taksonomiczna,
- określenie liczebności poszczególnych taksonów,
- określenie biomasy poszczególnych taksonów,
- zbadanie struktury wielkościowej małży (do głębokości 20 m – baza pokarmowa kaczek morskich).

Metodyka przeprowadzania badań:

Strategia poboru prób biologicznych

1. Opracowanie map delimitacji siedlisk dna morskiego na podstawie kompilacji mapy sonarowej i batymetrycznej.
2. Wyznaczenie reprezentatywnej liczby i lokalizacji stanowisk poboru prób z dna morskiego oraz badania w każdym wyznaczonych typów siedlisk w przypadku makrozoobentosu lub w wybranym typie w przypadku makrofity.

Pozyskiwanie aktualnych danych o środowisku – badania terenowe

3. Przeprowadzenie badań terenowych w pełni sezonu wegetacyjnego. Pobór prób powinien być dokonany w sposób zapewniający uzyskanie wyników spełniających wymogi jakościowych i ilościowych standardów procedur zapewnienia jakości i przy użyciu narzędzi zapewniających uzyskanie tych wyników (Report of the

ICES/OSPAR/HELCOM Steering Group on Quality Assurance of Biological Measurements (STGQAB) and ACME deliberations, 2007, <http://www.helcom.fi/groups/monas/CombineManual/enGB/main/>).

Analiza prób biologicznych

4. Analiza prób z zachowaniem standardów obowiązujących w procedurach laboratoryjnej obróbki prób biologicznych (<http://www.helcom.fi/groups/monas/CombineManual/enGB/main/>, Guidelines for monitoring of phytobenthic plant and animal communities in the Baltic Sea, Annex for HELCOM COMBINE programme, 1999, Przewodniki metodyczne do badań terenowych i analiz laboratoryjnych elementów biologicznych wód przejściowych i przybrzeżnych, 2010).

Analiza wyników z uwzględnieniem przyjętych kryteriów oceny walorów biologicznych

5. Makrofity: Zastosowanie kryteriów waloryzacji makrofitów zasiedlających różne rodzaje podłoża (Kruk-Dowgiałło i Brzeska 2009, Kruk-Dowgiałło i in. 2011).

Makrozoobentos: Zastosowanie multimetrycznego wskaźnika oceny stanu zbiorowisk dennych uwzględniającego liczebność, bogactwo gatunkowe i stopień wrażliwości/odporności gatunków makrozoobentosu na stres wywołany antropopresją (Błęńska 2009).

6. Wykonanie wektorowych map waloryzacji przyrodniczej w odniesieniu do makrofitów i makrozoobentosu. Różnicowanie cenności obszaru w odniesieniu do zespołów bentosu należy przedstawić w postaci mapy rastrowej i przypisać klasom cenności (np. od 1 do 5) skalę barw.

Oczekiwane wyniki badań:

- opis składu taksonomicznego oraz struktury jakościowej i ilościowej zespołów bentosu,
- mapa walorów/cenności przyrodniczej obszaru inwestycji na podstawie zbiorowisk flory i fauny dennej ze wskazaniem lokalizacji inwestycji gwarantującej zachowanie fragmentów dna o szczególnie wysokich walorach bentosu morskiego.

Etap budowy

W przypadku gdy istnieje zagrożenie znaczącego wzrostu mętności wody w wyniku prowadzonych prac konstrukcyjnych, na etapie budowy należy przeprowadzać analizy mętności wody.

Metodyka przeprowadzania analiz:

- analiza koncentracji cząstek w słupie wody,
- analiza zdjęć, np. satelitarnych.

Etap porealizacyjny

Metodyka przeprowadzania analiz taka sama jak na etapie przedrealizacyjnym. Badania prowadzone przez okres 3 lub 5 lat po uruchomieniu inwestycji. W przypadku okresu pięcioletniego badania powinny być przeprowadzane w pierwszym, trzecim i piątym roku po uruchomieniu farmy.

RYBY

Podstawą do opracowania metodyki przeprowadzania badań ryb powinny być wyniki analiz geofizycznych.

Etap przedrealizacyjny

Analizy ryb na etapie przedrealizacyjnym w pierwszej kolejności powinny obejmować identyfikację gatunków istotnych z komercyjnego punktu widzenia (rybołówstwo) oraz

podlegających ochronie gatunkowej, obecnych w rejonie inwestycji. Należy zwrócić także uwagę na gatunki, których populacje na danym obszarze są znaczące.

W ramach kolejnego etapu analizy należy sprawdzić, czy w rejonie inwestycji oraz w jej sąsiedztwie zlokalizowane są tarliska, wylęgarnie oraz miejsca żerowania zidentyfikowanych wcześniej gatunków, a także czy przez dany

obszar przebiegają ich trasy migracji. W przypadku gdy w rejonie lub sąsiedztwie inwestycji stwierdzono miejsce tarła któregoś z gatunków, należy przeanalizować, kiedy wypadają okresy tarła, czy budowa farmy będzie miała wpływ na siedliska wykorzystywane przez gatunki składające jaja oraz jak działania konstrukcyjne mogą wpłynąć na zachowanie ryb w okresie tarła oraz warunki w miejscu tarła. W przypadku gdy dla któregoś z gatunków zidentyfikowano miejsca wylęgarni, należy ocenić, jakie znaczenie ma dane siedlisko w skali regionu oraz jak działania konstrukcyjne farmy mogą ograniczyć dostęp do danego siedliska.

Na tym etapie wymienione analizy mogą zostać przeprowadzone w pierwszej kolejności na podstawie dostępnych danych (raportów, opracowań naukowych). W przypadku gdy dostępne dane okażą się niewystarczające lub istnieje potencjalnie wysokie ryzyko oddziaływania realizowanego przedsięwzięcia na ryby, należy przeprowadzić badania terenowe.

Przedrealizacyjne badania ryb powinny obejmować jeden pełny cykl roczny. Należy przeprowadzić co najmniej jedną kampanię badawczą wiosną, latem oraz jesienią. Zaleca się przeprowadzenie minimum 5 kampanii badawczych.

Należy pamiętać o tym, by równoległe z pobieraniem próbek na potrzeby badań ryb dokonywać pomiarów zasolenia i temperatury wody oraz zawartości tlenu w wodzie. Dla każdej próbki powinien zostać spisany protokół obejmujący następujące informacje:

- początek (zarzucenie sieci) – czas, głębokość wody, długość i szerokość geograficzna,
- koniec (wyciągnięcie sieci) – czas, głębokość wody, długość i szerokość geograficzna,
- informacje dodatkowe – np. prędkość statku.

SSAKI MORSKIE

Zakres analiz:

- identyfikacja gatunków obecnych na obszarze plano-

Gatunki przydenne

Metody badań:

- badania z użyciem przydennych sieci skrzelowych/włoków rozpornicowych prowadzone zgodnie z krajowymi standardami,
- pomiary dokonywane w tzw. stacjach pomiarowych – miejscach, w których zlokalizowano zestawy sieci skrzelowych o różnych wielkościach oczek (np. 8 różnych od 14 mm do 60 mm – odległości mierzone pomiędzy węzłami),
- badania prowadzone w stacjach na różnych głębokościach wody,
- dla każdej głębokości podczas każdej wyprawy badawczej należy pobrać próbki z trzech stacji,
- minimalna liczba stacji na jedną wyprawę dla każdej badanej powierzchni nie powinna być mniejsza niż 8,
- przy poborze każdej próbki należy zanotować położenie (długość i szerokość geograficzną) oraz wskaźniki: zasolenie, temperaturę i zawartość tlenu, a także warunki pogodowe panujące zarówno podczas rozkładania, jak i holowania/wyciągania sieci,
- sieci powinny być rozstawione przed zmierzchem i zebrane o świcie.

Ryby pelagiczne

Ryby pelagiczne to gatunki, których tryb życia nie jest związany ze stałym podłożem. Nie jest wymagane przeprowadzanie badań w tym zakresie.

Etap porealizacyjny

Badania ryb przydennych powinny być przeprowadzane podczas drugiego i trzeciego roku po uruchomieniu farmy wiatrowej. Metodyka badań taka sama jak na etapie przedrealizacyjnym.

wanej realizacji inwestycji,

- trasy przemieszczania się osobników na obszarze

inwestycji oraz w jego sąsiedztwie,

- określenie znaczenia danego obszaru dla poszczególnych gatunków (np. miejsca żerowania, rozmnażania się).

Należy przeanalizować możliwe oddziaływania:

- hałasu,
- wibracji,
- związane z fizycznym pojawieniem się nowych elementów w środowisku, nowe elementy jako przeszkoda na dotychczasowych trasach przepływu,
- efektu bariery.

Etap przedrealizacyjny

Analizy na etapie przedrealizacyjnym powinny obejmować jeden cały cykl roczny. Badania dotyczące foki obrączkowanej powinny zostać przeprowadzone w dwóch kolejnych latach.

Metody badań muszą być zróżnicowane i uzależnione od badanego gatunku.

Detektory obecności morświnów (POD, Porpoise Detector):

- urządzenia rejestrujące podwodne dźwięki,
- analiza nagranych dźwięków przy użyciu specjalnego programu komputerowego umożliwia jednoznaczne stwierdzenie obecności przedstawicieli tego gatunku w rejonie inwestycji oraz analizę ich zachowania (określenie, jak często pojawiają się w rejonie inwestycji, jak długo pozostają w zasięgu detektorów, a więc w rejonie inwestycji, oraz z jaką intensywnością posługują się echolokacją, pozostając w rejonie inwestycji),
- analiza wykorzystania obszaru farmy wiatrowej przez morświny powinna opierać się na weryfikacji uzyskanych wyników z danej lokalizacji, w korelacji z wynikami uzyskanymi w projekcie SAMBAH, wykonywanym w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Nadajniki GPS/GSM na potrzeby badań dotyczących osobników gatunku foki szarej:

- nadajniki umieszczane na głowach lub szyjach fok,
- nadajniki umożliwiają śledzenie przemieszczania się fok, a tym samym analizę ich aktywności w rejonie inwestycji,
- aby uzyskać wiarygodne wyniki, nadajniki powinny zostać umieszczone przynajmniej na 10 osobnikach.

Obserwacje z samolotu prowadzone na potrzeby badań gatunku foki obrączkowanej:

- obserwacje prowadzone wzdłuż wyznaczonych transektów podczas zalegania pokrywy lodowej (miejsca rozmnażania się fok obrączkowanych) w marcu/kwietniu w dwóch kolejnych latach,
- obecność fok podczas zalegania pokrywy lodowej powinna zostać spisana dwukrotnie w okresie zimowym w ciągu dwóch kolejnych lat (na obszarze ok. 1000 km², przy minimum 15% powierzchni pokrytej lodem),
- otrzymane wyniki analiz powietrznych, telemetrycznych oraz analiz pokrywy lodowej powinny posłużyć do wyznaczenia potencjalnych miejsc rozrodu fok,
- dodatkowo należy opracować model przewidywanych ruchów pokrywy lodowej.

Należy podkreślić, że na obszarach polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej, gdzie będą realizowane projekty MFW, pokrywa lodowa występuje rzadko, a więc badania fok obrączkowanych na tym obszarze mogą być prowadzone z wyłączeniem powyższych zaleceń.

Etap porealizacyjny

Metodyka badań taka sama jak na etapie przedrealizacyjnym.

Badania ptaków morskich powinny być prowadzone ze statków zgodnie z metodyką opisaną w opracowaniu pt. „Monitoring ptaków wodno-błotnych w okresie wędrówek. Poradnik metodyczny”¹⁵, wydanym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Przyjmuje się, że badania powinny być prowadzone dla wód o głębokości do 40 m.

Badania ptaków morskich prowadzone na potrzeby przygotowania inwestycji, jaką jest morska farma wiatrowa, (badania przedrealizacyjne) powinny obejmować jeden cykl roczny. Jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach (np. obszar specjalnej ochrony ptaków lub jego bezpośrednie sąsiedztwo, stałe trasy migracyjne lub rozpoznane tereny żerowiskowe lub zimowiskowe) może pojawić się konieczność ich powtórzenia w kolejnym roku, z zastrzeżeniem, że na etapie składania wniosku o wydanie decyzji środowiskowej powinna istnieć możliwość opierania się jedynie na wynikach obserwacji z pierwszego roku, natomiast w przypadku pojawienia się uzasadnionych wątpliwości co do adekwatności otrzymanych wyników może zostać zalecone ich uzupełnienie o wyniki obserwacji z drugiego roku.

Monitoring porealizacyjny należy prowadzić przez dwa kolejne lata od uruchomienia morskiej farmy wiatrowej.

Obserwacje transektowe ze statków

Obserwacje ptaków morskich prowadzone ze statków polegają na zliczeniu ptaków wzdłuż wyznaczonych transektów. Uzyskane w ten sposób wyniki ekstrapoluje się następnie na powierzchnię badanego akwenu, co pozwala na oszacowanie całkowitej liczby osobników danego gatunku na danym obszarze.

Metodyka (na podstawie opracowania GDOŚ):

- zliczanie ptaków pływających i latających wzdłuż transektu w pasie o szerokości 300 m z jednej lub

z dwóch burt,

- powierzchnia objęta liczeniem nie powinna być mniejsza niż 10% powierzchni całego badanego obszaru,
- dwa warianty częstotliwości badań:
 - wariant minimalny: po jednym rejsie w październiku, listopadzie, marcu oraz kwietniu,
 - wariant optymalny: po dwa rejsy w październiku, listopadzie, marcu oraz kwietniu,
- kontrola pozycji, prędkości i kursu statku (urządzenie GPS) oraz głębokości akwenu (echosonda) – dane przydatne podczas interpretacji wyników,
- transekty w odległości 10 km (duża liczebność) lub 30 km (mała liczebność) od siebie, optymalnie wyznaczone prostopadle do izobat,
- ptaki latające zliczane techniką „snap-shot” – notowanie ptaków znajdujących się w danym momencie w trzystumetrowym pasie transektu,
- obserwacje prowadzone na wysokości 4 – 7 m nad powierzchnią morza,
- stała prędkość statku: 6 – 15 węzłów,
- falowanie: maks. 5°B.

Wyniki:

- identyfikacja gatunków i płci,
- określenie liczby osobników poszczególnych gatunków,
- określenie rozmieszczenia osobników na 1 km² oraz 1 km rejsu,
- określenie kierunków i pułapów przelotów.

¹⁵ - *Monitoring ptaków wodno-błotnych w okresie wędrówek. Poradnik pod red. A. Sikora, P. Chylarecki, W. Meissner i G. Neubauera, Warszawa 2011.*

PTAKI MIGRUJĄCE

Przez Bałtyk migruje około 200 gatunków ptaków rocznie. Ptaki przelatują na wysokości do 3000 m. Zaledwie 5-10% przelatuje w ciągu dnia poniżej 100 m. Około 50% przelatuje w nocy.

Na terenach, na których stwierdzono w ramach monitoringu standardowego występowanie tras migracyjnych, może pojawić się konieczność prowadzenia przedrealizacyjnych badań w tym zakresie przez kolejny cykl roczny.

Badania ptaków migrujących należy prowadzić w okresie od marca do maja i od połowy lipca do końca listopada.

Monitoring porealizacyjny powinien być prowadzony przez okres od 3 do 5 lat po uruchomieniu inwestycji.

Metodyka:

- obserwacje ze statków prowadzone w odpowiednich warunkach,
- zdjęcia radarowe: przynajmniej 12-15 zdjęć na godzinę,
- rejestracja akustyczna w porze nocnej – przynajmniej 15 minut nagrania na każdą godzinę (zalecane 2 razy po 15 minut).

BADANIA POZIOMU HAŁASU PODWODNEGO/WIBRACJI

Zalecany zakres badań:

- charakterystyka emitowanego hałasu i wibracji w bezpośrednim sąsiedztwie elektrowni wiatrowej, zarówno nad powierzchnią wody, jak i pod nią (pomiar częstotliwości i poziomu głośności); powinny zostać przeprowadzone pomiary w odniesieniu do jednej turbiny oraz wszystkich turbin pracujących jednocześnie (oddziaływanie skumulowane),
- tło, którego źródłem są wiatr oraz fale, zarówno nad powierzchnią wody jak i pod nią,

- zmiana poziomu hałasu zarówno nad powierzchnią wody, jak i pod nią w zależności od odległości od elektrowni wiatrowej; pomiary powinny zostać przeprowadzone w różnych warunkach pogodowych.

Dwie metody badania poziomu hałasu podwodnego:

- statyczna (w stale wyznaczonych punktach),
- wzdłuż transektów.

Bibliografia

1. Alvarez G. (et al.), Study of the effects of employment of public aid to renewable energy sources, 2009
2. An assessment of the environmental effects of offshore wind farms, Metoc Plc, 2000
3. Analysis of future offshore wind farm development in Ontario, Helimax Energy Inc., 2008
4. Assessment of the effects of offshore wind farms on birds, Ecology Consulting, 2001
5. Atlas siedlisk dna polskich obszarów morskich. Waloryzacja przyrodnicza siedlisk morskich, Broker-Innowacji, 2009
6. Bats and offshore wind turbines studied in southern Scandinavia, Swedish Environmental Protection Agency, 2007
7. Boettcher M., Nielsen N.P., Petrick K., Employment opportunities and challenges in the context of rapid industry growth, 2008
8. Boomtown Bremerhaven: The Offshore Wind Industry Success Story, 2009
9. Butterfield C.P., Musial W., Jonkman J., Overview of Offshore Wind Technology, 2007
10. Byrne B.W., Houlsby G.T., Foundations for offshore wind turbines, 2003
11. Cameron A., Britain's, Old Industries See Renewable Boost, 2009
12. Camphuysen K., Fox T., Leopold M., Petersen I.K., Towards standardised seabirds at sea census techniques in connection with environmental impact assessments for offshore wind farms in the U.K. A comparison of ship and aerial sampling methods for marine birds, and their applicability to offshore wind farm assessments, 2004
13. Case Study: European Offshore Wind Farms- A Survey for the Analysis of the Experiences and Lessons Learnt by Developers of Offshore Wind Farms, Gerdes G., Tiedemann A., Zeelenberg S., 2005
14. Costello M.K., Emblow C.S., White R., European register of marine species. A check list of the marine species in Europe and a bibliography of guides to their identification, 2011, *Patrimoines Naturels* 50: 1-463.
15. Danish Offshore Wind – Key Environmental Issues, Dong Energy, Vattenfall, Danish Energy Authority, Danish Forest and Nature Agency, 2006
16. Delivering offshore wind power in Europe, EWEA, 2007
17. Desholm M., Kahlert J., Avian collision risk at an offshore wind farm, 2005
18. Desholm M., Wind farm related mortality among avian migrants – a remote sensing study and model analysis, 2006
19. Design of Offshore Wind Turbines, BSH, 2007
20. Dolman S.J., Simmonds M.P., Keith S., Marine wind farms and cetaceans, 2003
21. Europe's ports compete for new offshore wind business, EWEA, 2009
22. Fishing Liaison with Offshore Wind and Wet Renewables Group (FLOWW). Recommendations for fisheries liaison, BERR, 2008
23. Gill A.B., Offshore renewable energy: ecological implications of generating electricity in the coastal zone, 2005
24. Grainger W., Jenkins N., Offshore wind farm electrical connection options
25. Green Jobs: Prospects for creating jobs from offshore wind in the UK, Greenpeace, 2009
26. Ground Investigations for Offshore Wind Farms, BSH, 2008
27. Guidance Notes Offshore Wind Farm Consents Process, DTI, 2004
28. Guidelines for monitoring of phytobenthic plant and animal communities in the Baltic Sea. 1999. Annex for HELCOM COMBINE programme, Annex C-9. Compiled by Saara Bäck, 26 March 1999
29. Guidelines for the Baltic Monitoring Programme for the Third Stage. Helsinki Commission, Baltic Sea Envir. Proc. 12 D, HELCOM 1988
30. Guidelines for the investigation of the impacts of offshore wind farms on the marine environment in the Baltic States, Baltic Environmental Forum, 2009
31. Hiscock K., Tyler-Walters H., Jones H., High Level Envi-

- ronmental Screening Study for Offshore Wind Farm Developments – Marine Habitats and Species Project. Report from the Marine Biological Association to The Department of Trade and Industry New & Renewable Energy Programme, 2002
32. Investigation of the Impacts of Offshore Wind Turbines on the Marine Environment, BSH, 2007
 33. King S., Maclean I.M.D., Norman T. and Prior A., Developing Guidance on Ornithological Cumulative Impact Assessment for Offshore Wind Farm Developers, 2009
 34. Kruk-Dowgiałło L., Kramarska R., Gajewski J. (red.), Sie-
dliska przyrodnicze polskiej strefy Bałtyku. Tom 1: Gła-
zowisko Ławicy Słupskiej, Instytut Morski w Gdańsku,
Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut
Badawczy, 2011
 35. Lambkin D.O., Harris J.M., Cooper W.S., Coates T., Co-
astal Process Modelling for Offshore Wind Farm Envi-
ronmental Impact Assessment: Best Practice Guide,
2009
 36. Middelgrunden 40 MW offshore wind farm, a prestudy
for the danish offshore 750 mw wind program, ISOPE,
2000
 37. Morgan C.A., Snodin H.M., Scott N.C., Offshore wind.
Economies of scale, engineering resource and load fac-
tors, Garrad Hassan, 2003
 38. Nedwell J., Langworthy J., Howell D., Assessment of
sub-sea acoustic noise and vibration from offshore
wind turbines and its impact on marine wildlife; initial
measurements of underwater noise during construc-
tion of offshore windfarms, and comparison with back-
ground noise, 2003
 39. Nielsen P., Offshore Wind Energy Projects Feasibility
Study Guidelines, 2003
 40. Normark B., Nielsen, E.K., Advanced power electronics
for cable connection of offshore wind, 2005
 41. NREL Response to the Report Study of the Effects on
Employment of Public Aid to Renewable Energy Sources
from King Juan Carlos University (Spain), National Rene-
wable Energy Laboratory, 2009
 42. Offshore wind onshore jobs – a new industry for Britain,
Greenpeace, 2004
 43. Offshore Wind Farms and the Environment – Danish
Experience from Horns Rev and Nysted Danish Energy
Authority, 2006
 44. Offshore Wind Farms: Guidance Note for Environmental
Impact Assessment in Respect of FEPA and CPA Re-
quirements, CEFAS, 2004
 45. OSPAR Guidance on Environmental Considerations for
Offshore Wind Farm Development, OSPAR Commis-
sion, 2008
 46. Overview of Environmental Impacts of Offshore Wind
Energy, COD, 2004
 47. Polak K., Tani prąd i miejsca pracy, 2010
 48. Przewodniki metodyczne do badań terenowych i analiz
laboratoryjnych elementów biologicznych wód prze-
ściowych i przybrzeżnych, Inspekcja Ochrony Środo-
wiska, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa,
2010
 49. Pure Power Employment, EWEA, 2010
 50. Ragwitz M. (et al.), EmployRES. The impact of renewable
energy policy on economic growth and employment in
the European Union. Final report 2006
 51. Renewable energies – environmental benefits, econo-
mic growth and job creation, Bremer Energie Institut,
2006
 52. Report of the ICES/OSPAR/HELCOM Steering Group
on Quality Assurance of Biological Measurements
(STGQAB) and ACME deliberations, 2007
 53. Review of Offshore Wind Farm Projects Features, Gar-
rad Hassan, 2003
 54. San Francisco Offshore Wind Farm Analysis – Prelimi-
nary Report, Stanford University, 2009
 55. Scroby Sands – Supply Chain Analysis, Douglas We-
stwood Ltd, ODE Ltd, 2005
 56. Sørensen H.C., Hanse, L.K., Mølgaard Larsen J.H., Mid-
delgrunden 40 MW offshore wind farm Denmark – les-
sons learned, 2002
 57. Stryjecki M., Mielniczuk K., Wytyczne w zakresie pro-
gnostowania oddziaływań farm wiatrowych na środowi-
sko, GDOŚ, 2011

58. The economics of Wind Energy, EWEA, 2009
59. The environmental impact of wind power - Results from 2005 – 2007 within the Vindval research programme, Swedish Environmental Protection Agency, 2008
60. Today's investment – tomorrow's asset: skills and employment in the Wind, Wave and Tidal sectors. Report to the British Wind Energy Association, SQW Energy, 2008
61. UK Ports for the Offshore Wind Industry: Time to Act, Department of Energy and Climate Change, 2009
62. Vella G., Rushforth I., Mason E., Hough A., England R., Styles P., Holt T., Thorne P., Assessment of the effects of noise and vibration from offshore wind farms on marine wildlife, 2001
63. Wind at Work. Wind energy and job creation in the EU, EWEA, 2008
64. Wind energy and the job market, EWEA, 2009
65. Wind power and shipyard industries make joint call for investments in ships for offshore wind expansion, EWEA, 2010
66. Wind Power Pre-Feasibility Study for the East Bay of Rhode Island Technical Proposal, EA Engineering, Science, and Technology, Inc, 2009
67. Work Package 4: Environmental Issues, COD, 2005

The background of the page features a large, stylized sun in the upper left corner, rendered in shades of orange and yellow with a circular center. A large, curved white arc with a thin orange border sweeps across the middle of the page. Below this arc, a row of white wind turbines is visible, receding into the distance over a calm body of water. The overall color palette is dominated by warm oranges and yellows, with white and grey for the turbines and the arc.

Lista sprawdzająca do wniosku o wydanie PSZW

L.p.	Pytanie	Tak/nie /nie dotyczy	Strona opracowania, na której znajduje się informacja	Uwagi/komentarze /informacje do uzupełnienia
1.	CZY INFORMACJE O WNIOSKODAWCY ZAWIERAJĄ?			
1.1.	Nazwę wnioskodawcy			
1.2.	Oznaczenie siedziby			
1.3.	Adres wnioskodawcy			
2.	SZCZEGÓŁOWE OKREŚLENIE PRZEDSIĘWZIĘCIA I JEGO CELU			
2.1.	Czy określono rodzaj przedsięwzięcia, którego wniosek dotyczy, i jego cel:			
2.1.1.	Czy określono, jakie przedsięwzięcie jest przedmiotem wniosku?			
2.1.2.	Czy wymieniono, jakich elementów i jakich czynności dotyczy wniosek?			
2.1.3.	Czy wymieniono wszystkie elementy przedsięwzięcia i czynności niezbędne do realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia?			
2.1.4.	Czy wskazano, jaki jest cel realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia?			
2.2.	Czy przedstawiono informacje o następujących atrybutach przedsięwzięcia:			
2.2.1.	Czy określono proponowaną lokalizację za pomocą współrzędnych geograficznych naniesionych na mapę morską?			
2.2.1.1.	Czy przedsięwzięcie będące przedmiotem wniosku ma być zlokalizowane na morskich wodach wewnętrznych czy morzu terytorialnym?			
2.2.1.2.	Czy wskazana lokalizacja obejmuje akwen niezbędny do realizacji przedsięwzięcia?			
2.2.1.3.	Czy wskazana lokalizacja obejmuje akwen niezbędny do eksploatacji przedsięwzięcia?			
2.2.1.4.	Czy lokalizacja została wskazana przez obrys granic zewnętrznych obszaru określonego we wniosku?			
2.2.1.5.	Czy zostały wskazane dokładne lokalizacje poszczególnych elementów farmy wiatrowej?			
2.2.1.6.	Czy wskazany obszar obejmuje zasięgiem miejsca lokalizacji wszystkich elementów składowych farmy wiatrowej na wszystkich etapach zawartych we wniosku?			
2.2.1.7.	Czy uwzględniono bufor bezpieczeństwa wokół zewnętrznych elementów farmy wiatrowej?			
2.2.2.	Czy określono wielkość powierzchni akwenu przeznaczonego na realizację i eksploatację przedsięwzięcia?			
2.2.3.	Czy wskazano okres niezbędny do realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia?			

2.2.3.1.	Czy wskazany okres uwzględnia wszystkie działania związane z przygotowaniem i realizacją przedsięwzięcia od dnia wydania PSZW do czasu oddania do eksploatacji MFW?			
2.2.4.	Czy wskazano okres niezbędny do eksploatacji przedsięwzięcia, uwzględniający czas od dnia rozpoczęcia eksploatacji do całkowitej likwidacji przedsięwzięcia lub wydania decyzji o przedłużeniu ważności PSZW w trybie art. 23 ust. 6g UOM?			
2.2.5.	Czy określono charakterystyczne parametry techniczne przedsięwzięcia?			
2.2.5.1.	Czy parametry techniczne przedsięwzięcia zostały przedstawione wariantowo?			
2.2.5.2.	Czy podano maksymalną liczbę elektrowni wiatrowych planowanych do posadowienia na wskazanym obszarze?			
2.2.5.3.	Czy podano maksymalną i minimalną moc farmy?			
2.2.5.4.	Czy podano maksymalną i minimalną przewidywaną ilość energii, która ma być wytwarzana przez MFW ⁶ ?			
2.2.5.5.	Czy określono maksymalną wysokość wieży i zasięg rotora?			
2.2.5.6.	Czy przedstawiono preferowany sposób posadowienia (fundamentowania)?			
2.2.5.7.	Czy przedstawiono koncepcję zagospodarowania wskazanego we wniosku obszaru?			
2.2.6.	Czy określono wartość zamierzonego przedsięwzięcia?			
2.2.6.1.	Czy podano sposób wyceny wartości przedsięwzięcia?			
2.2.6.2.	Czy uwzględniono przy szacowaniu kosztów ceny rynkowe wszystkich urządzeń i usług niezbędnych do całkowitej budowy MFW, aktualne na dzień składania wniosku?			
2.2.6.3.	Czy wskazano wartości referencyjne, które służyły do wyceny MFW, i ich źródła?			
2.2.6.4.	Czy wzięto pod uwagę czynniki charakterystyczne dla danej MFW wpływające na koszty całkowite: odległość od lądu, głębokość, rodzaj turbiny?			
2.2.6.5.	Czy przy wycenie uwzględniono zmienność kosztów na poszczególnych etapach realizacji inwestycji lub/i warunków wynikających z charakterystyki poszczególnych fragmentów określonej we wniosku powierzchni (np. zmienna głębokość, odległość od lądu)?			
2.2.7.	Czy zawarto informację o etapowej realizacji przedsięwzięcia?			

16 - Komentarz w rozdziale: „Wniosek o wydanie pozwolenia/Wskazanie lokalizacji”.

228.	Czy przedstawiono harmonogram realizacji przedsięwzięcia?			
228.1	Czy harmonogram uwzględnia wszystkie działania niezbędne do przygotowania i realizacji przedsięwzięcia?			
229.	Czy przedstawiono sposoby przekazywania produktu na ląd?			
229.1	Czy wskazano koncepcję przyłączenia MFW do krajowego systemu elektroenergetycznego (KSE)?			
229.2	Czy uwzględniono inne warianty wyrowadzania wytworzonej energii niż do KSE?			
229.3	Czy wskazano planowane miejsca wyrowadzenia kabla morskiego na ląd?			
229.4.	Czy opisano orientacyjne rodzaje i parametry infrastruktury przyłączeniowej wewnętrznej i zewnętrznej?			
3.	OKREŚLENIE SKUTKÓW REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA			
3.1.	Czy przedstawiono informację o następujących skutkach realizacji przedsięwzięcia:			
3.1.1.	Czy dokonano oceny skutków ekonomicznych realizacji przedsięwzięcia?			
3.1.1.1.	Czy wskazano wpływ przedsięwzięcia na realizację krajowej polityki energetycznej?			
3.1.1.2.	Czy wskazano wpływ przedsięwzięcia na realizację polityki klimatycznej?			
3.1.1.3.	Czy wskazano wpływ przedsięwzięcia na bezpieczeństwo energetyczne?			
3.1.1.4.	Czy wskazano wpływ przedsięwzięcia na tworzenie miejsc pracy?			
3.1.1.5.	Czy wskazano wpływ przedsięwzięcia na rozwój przemysłu morskiego?			
3.1.1.6.	Czy określono ekonomiczne uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia?			
3.1.1.7.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorstw?			
3.1.2.	Czy dokonano oceny skutków społecznych realizacji przedsięwzięcia?			
3.1.2.1.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na obronność i bezpieczeństwo państwa?			
3.1.2.2.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na bezpieczeństwo żeglugi morskiej?			
3.1.2.3.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na bezpieczeństwo lotów powietrznych?			
3.1.2.4.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na rybołówstwo morskie?			
3.1.2.5.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na podwodne dziedzictwo archeologiczne?			
3.1.2.6.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na bezpieczeństwo badań i eksploatacji zasobów mineralnych dna morskiego?			
3.1.2.7.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na istniejącą infrastrukturę obszarów morskich?			

3.12.8.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na turystykę i rozwój lokalnych społeczności nadmorskich?			
3.12.9.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na rozwój regionalny?			
3.12.10.	Czy przy ocenie wpływu przedsięwzięcia na bezpieczeństwo gospodarki i społeczeństwa uwzględniono wymogi odrębnych przepisów regulujących zasady zachowania tego bezpieczeństwa?			
3.12.11.	Czy określono wpływ przedsięwzięcia na sektor finansów publicznych?			
3.13.	Czy dokonano oceny skutków oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia?			
3.13.1.	Czy dokonano analizy alternatywnych wariantów lokalizacyjnych przedsięwzięcia?			
3.13.2.	Czy dokonano analizy wpływu przedsięwzięcia na warunki hydrologiczne i hydrochemiczne?			
3.13.3.	Czy dokonano analizy wpływu przedsięwzięcia na budowę geologiczną, surowce mineralne, skład chemiczny osadów?			
3.13.4.	Czy dokonano analizy wpływu przedsięwzięcia na fitobentos i zoobentos?			
3.13.5.	Czy dokonano analizy wpływu przedsięwzięcia na ichtiofaunę?			
3.13.6.	Czy dokonano analizy wpływu przedsięwzięcia na awifaunę?			
3.13.7.	Czy dokonano analizy wpływu przedsięwzięcia na ssaki morskie?			
3.13.8.	Czy dokonano screeningu oddziaływań przedsięwzięcia na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000?			
3.13.8.1.	Czy dokonano charakterystyki obszarów Natura 2000 pozostających w strefie potencjalnych oddziaływań przedsięwzięcia?			
3.13.8.2.	Czy podano położenie przedsięwzięcia względem obszarów Natura 2000?			
3.13.8.3.	Czy przedstawiono i przeanalizowano potencjalne oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 pozostające w strefie oddziaływań przedsięwzięcia?			
3.13.8.5.	Czy dokonano oceny wpływu przedsięwzięcia skumulowanego z innymi przedsięwzięciami i planami na obszary Natura 2000?			
3.13.8.6.	Czy zaproponowano działania minimalizujące i wzięto je pod uwagę przy dokonywaniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000?			
3.13.8.6.	Czy stwierdzono, że przedsięwzięcie nie będzie znacząco oddziaływało na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000?			

3.1.39.	Czy przedstawiono położenie przedsięwzięcia wobec innych obszarów chronionych niż obszary Natura 2000?			
4.	ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU			
4.1.	Czy dołączono do wniosku aktualny „Odpis z Krajowego Rejestru Sądowego”?			
4.2.	Czy dołączono do wniosku „Opis technologii planowanego przedsięwzięcia”?			
4.2.1.	Czy przedstawiono podstawowe parametry lokalizacji determinujące wybór technologii?			
4.2.1.1.	Czy podano odległość lokalizacji od lądu?			
4.2.1.2.	Czy podano przedział głębokości w wybranej lokalizacji?			
4.2.1.3.	Czy podano średnią szacowaną prędkość wiatru?			
4.2.1.4.	Czy podano typ podłoża?			
4.2.2.	Czy opisano podstawowe parametry techniczne przedsięwzięcia?			
4.2.3.	Czy przedstawiono szacowaną produktywność MFW?			
4.2.4.	Czy opisano rozważane warianty elektrowni wiatrowych?			
4.2.5.	Czy opisano rozważane warianty fundamentów?			
4.2.6.	Czy opisano wszystkie elementy infrastruktury przyłączeniowej wewnętrznej?			
4.2.7.	Czy opisano technologie wykonania MFW?			
4.3.	Czy dołączono do wniosku „Informację o środowisku znajdującym się w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia”?			
4.3.1.	Czy opisano warunki hydrologiczne i hydrochemiczne?			
4.3.2.	Czy opisano budowę geologiczną, surowce mineralne oraz skład chemiczny osadów?			
4.3.3.	Czy opisano fitoplankton i zooplankton?			
4.3.4.	Czy opisano zoobentos?			
4.3.5.	Czy opisano ichtiofaunę?			
4.3.6.	Czy opisano awifaunę?			
4.3.7.	Czy opisano ssaki morskie?			
4.3.8.	Czy przy opisywaniu środowiska morskiego opierano się na dostępnych, wiarygodnych, naukowych źródłach danych?			
4.3.9.	Czy przy opisywaniu środowiska morskiego opierano się na wynikach badań wykonanych w miejscu realizacji przedsięwzięcia lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie?			
4.4	Czy dołączono do wniosku „Opis potencjalnych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko i jego zasoby naturalne zarówno żywe, jak i martwe oraz ich ocenę”?			
4.4.1.	Czy przedstawiono potencjalne oddziaływanie MFW na środowisko na etapie planowania inwestycji?			

4.4.2.	Czy przedstawiono potencjalne oddziaływanie MFW na środowisko na etapie budowy?			
4.4.2.1.	Czy opisano oddziaływania przedsięwzięcia, które mogą się pojawić w trakcie produkcji i transportu podzespołów na lądzie?			
4.4.2.2.	Czy opisano oddziaływania przedsięwzięcia, które mogą się pojawić w trakcie transportu i montażu elementów farmy na morzu?			
4.4.2.3.	Czy opisano oddziaływania przedsięwzięcia, które mogą się pojawić podczas budowy infrastruktury przyłączeniowej wewnętrznej?			
4.4.2.4.	Czy opisano oddziaływania przedsięwzięcia, które mogą się pojawić podczas budowy infrastruktury towarzyszącej?			
4.4.3.	Czy przedstawiono potencjalne oddziaływania MFW na etapie eksploatacji?			
4.4.3.1.	Czy przedstawiono oddziaływania elektryczności wiatrowych?			
4.4.3.2.	Czy przedstawiono oddziaływania powodowane przez fundamenty?			
4.4.3.3.	Czy przedstawiono oddziaływania powodowane przez obsługę serwisową?			
4.4.3.4.	Czy przedstawiono oddziaływania infrastruktury przyłączeniowej?			
4.4.4.	Czy opisano oddziaływania na etapie likwidacji MFW?			
4.5.	Czy załączono do wniosku „Opis środków zmniejszających szkodliwe oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko morskie”?			
4.5.1.	Czy przedstawiono działania minimalizujące oddziaływania na oceniany element środowiska?			
4.5.2.	Czy przedstawiono działania minimalizujące na poszczególnych etapach przygotowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia?			
4.6.	Czy dołączono do wniosku „Opis przyjętych założeń i zastosowanych metod prognozy oraz wykorzystanych danych o środowisku morskim, ze wskazaniem trudności powstałych przy gromadzeniu niezbędnych informacji”?			
4.6.1.	Czy przedstawiono założenia, na podstawie których przygotowano wniosek?			
4.6.2.	Czy przedstawiono metodykę, którą posłużono się przy formułowaniu wniosków?			
4.6.3.	Czy wskazano źródła danych wykorzystanych do przygotowania wniosku?			
4.7.	Czy dołączono do wniosku „Projekt programu monitoringu, w tym monitoringu środowiska, i zarządzania procesem inwestycyjnym i eksploatacyjnym”?			
4.7.1.	Czy przedstawiono harmonogram przygotowania projektu?			
4.7.2.	Czy przedstawiono zasady zarządzania na etapie przygotowania projektu?			

4.7.3.	Czy przedstawiono harmonogram budowy farmy?			
4.7.4.	Czy przedstawiono zasady zarządzania na etapie budowy i likwidacji przedsięwzięcia?			
4.7.5.	Czy przedstawiono zasady zarządzania przedsięwzięciem na etapie eksploatacji?			
4.7.6.	Czy w przedstawionych zasadach zarządzania przedsięwzięciem zostały określone procedury zapewniania bezpieczeństwa oraz minimalizacji ryzyka wystąpienia awarii, kolizji, wypadków?			
4.7.7.	Czy przedstawione zasady zarządzania obejmują procedury obsługi i serwisu MFW?			
4.7.8.	Czy przedstawiony został program monitoringu środowiska?			
4.7.8.1.	Czy przedstawiono zakresy badań i pomiarów na poszczególnych etapach przygotowania i eksploatacji przedsięwzięcia?			
4.7.8.2.	Czy określono czas trwania monitoringu poszczególnych elementów środowiska?			
4.7.8.3.	Czy określono, na jakim obszarze powinny być prowadzone badania i pomiary?			
4.7.8.4.	Czy określono metody poszczególnych badań i pomiarów?			
4.7.8.5.	Czy program monitoringu obejmuje wszystkie etapy przygotowania, budowy, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia?			
4.7.8.6.	Czy zaplanowano badania hydrologiczne?			
4.7.8.7.	Czy zaplanowano badania geofizyczne?			
4.7.8.8.	Czy zaplanowano badania bentosu?			
4.7.8.9.	Czy zaplanowano badania ichtiofauny?			
4.7.8.10.	Czy zaplanowano badania ssaków morskich?			
4.7.8.11.	Czy zaplanowano badania ptaków?			
4.7.8.12.	Czy zaplanowano badania hałasu i wibracji?			
4.7.8.13.	Czy zaplanowano badania geologiczne?			
4.8.	Czy załączono do wniosku „Opis elementów środowiska objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, znajdujących się w zasięgu przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia”?			
4.8.1.	Czy przedstawiono informacje o znanych gatunkach i siedliskach objętych ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody będących w strefie oddziaływań przedsięwzięcia oraz będących przedmiotem ochrony obszarów chronionych znajdujących się w promieniu 30 km od granic planowanej MFW?			
4.8.2.	Czy zamieszczono mapę przedstawiającą lokalizację przedsięwzięcia względem obszarów objętych ochroną?			

The background of the cover features a large, stylized sun with orange and yellow rays on the left side. On the right side, there is a white circular area containing a row of white wind turbines on a grey sea. The text is positioned in the white circular area.

Lista sprawdzająca do wniosku o wydanie DSU

L.p.	Pytanie	Tak/nie /nie dotyczy	Strona opracowania, na której znajduje się informacja	Uwagi/komentarze /informacje do uzupełnienia
1.	WYMOGI FORMALNE WYNIKAJĄCE Z KPA			
1.1.	Czy wniosek zawiera następujące elementy:			
1.1.1.	Nazwa wnioskodawcy			
1.1.2.	Adres wnioskodawcy			
1.1.3.	Żądanie wydania decyzji o środowisko- wych uwarunkowaniach na podstawie art. 73 ust. 1 UOOS			
1.1.4.	Żądanie ustalenia zakresu raportu na podstawie art. 69 ust. 1 UOOS ¹⁷			
1.1.5.	Podpis wnioskodawcy lub osoby upoważ- nionej do reprezentowania wnioskodawcy			
2.	WYMOGI WYNIKAJĄCE Z UOOS			
2.1.	Czy do wniosku dołączono następujące załączniki:			
1.2.1.	Raport OOS w 3 egzemplarzach w for- mie wydruków oraz w 3 egzemplarzach w formie elektronicznej (płyta CD/DVD) ¹⁸			
1.2.2.	Kartę informacyjną przedsięwzięcia w 3 egzemplarzach w formie wydruków oraz w 3 egzemplarzach w formie elek- tronicznej (płyta CD/DVD) ¹⁹			
1.2.3.	Poświadczoną przez właściwy organ ko- pię mapy ewidencyjnej przedstawiającej teren, na którym przewiduje się realizację przedsięwzięcia, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie ²⁰			
1.2.4.	Wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony, albo informa- cję o jego braku ²¹			
1.2.5.	Wypis z rejestru gruntów obejmujący teren, na którym przewiduje się realizację przedsięwzięcia, oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsię- wzięcie ²²			
1.2.6.	Dowód wniesienia opłaty skarbowej			

17 - O ile wnioskodawca zdecydował się na wystąpienie o ustalenie zakresu raportu lub przewiduje się możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

18 - Jeżeli wnioskodawca nie występuje jednocześnie o ustalenie zakresu raportu OOS.

19 - Jeżeli wnioskodawca występuje jednocześnie o ustalenie zakresu raportu OOS.

20 - Tylko w wypadku gdy wnioskiem objęte są lądowe elementy infrastruktury towarzyszącej MFW.

21 - Tylko w wypadku gdy wnioskiem objęte są lądowe elementy infrastruktury towarzyszącej MFW, a organem prowadzącym postępowanie jest RDOŚ.

22 - Tylko w wypadku gdy wnioskiem objęte są lądowe elementy infrastruktury towarzyszącej MFW, a wraz z wnioskiem przedkładany jest raport OOS.

The background of the page features a large, stylized sun in the upper left corner, rendered in vibrant orange and yellow tones with a circular lens effect. A large, white, curved shape, resembling a stylized 'C' or a protective shield, frames the central text and the lower portion of the image. Below the text, a row of white wind turbines is visible, receding into the distance over a calm, greyish-blue sea. The overall design is clean and modern, emphasizing renewable energy.

Lista sprawdzająca do karty informacyjnej przedsięwzięcia

L.p.	Pytanie	Tak/nie /nie dotyczy	Strona opracowania, na której znajduje się informacja	Uwagi/komentarze /informacje do uzupełnienia
1.	RODZAJ, SKALA I USYTUOWANIE PRZEDSIĘWZIĘCIA			
1.1.	Rodzaj przedsięwzięcia			
1.1.1.	Czy przedstawiono informacje o następujących atrybutach przedsięwzięcia:			
1.1.1.	Nazwa			
1.1.2.	Części składowe przedsięwzięcia (np. elektrownie wiatrowe, stacja elektroenergetyczna, platforma badawcza, przyłącze wewnętrzne, przyłącze zewnętrzne, zaplecze budowy ²³)			
1.2.	Skala i usytuowanie przedsięwzięcia			
1.2.1.	Czy przedstawiono następujące informacje:			
1.2.1.	Lokalizacja: a) współrzędne geograficzne skrajnych punktów MFW, b) mapa z zaznaczonymi granicami obszaru przeznaczonego na lokalizację MFW, c) położenie względem miejscowości przy linii brzegowej, d) województwo			
1.2.2.	Przewidywana całkowita moc zainstalowana [MW]			
1.2.3.	Przewidywana liczba EW i ich wysokość (maksymalna lub rozważane warianty)			
1.2.4.	Przedział głębokości, na jakich zostaną posadowione EW			
1.2.5.	Przewidywany harmonogram realizacji przedsięwzięcia			
1.2.6.	Określenie, czy przedsięwzięcie będzie realizowane etapowo, a jeśli tak – to opis poszczególnych etapów			
1.2.7.	Przewidywane miejsca lądowania kabla podmorskiego oraz miejsca podłączenia do KSE (warianty)			
2.	POWIERZCHNIA ZAJMOWANEJ NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBIEKTU BUDOWLANEGO ORAZ DOTYCHCZASOWY SPOSÓB ICH WYKORZYSTANIA I POKRYCIE SZATĄ ROŚLINNĄ			
2.1.	Powierzchnia zajmowanej nieruchomości			
2.1.	Czy przedstawiono przewidywaną powierzchnię, którą zajmie MFW?			
2.2.	Dotychczasowy sposób wykorzystania			
2.2.1.	Czy przedstawiono informacje na temat dotychczasowego wykorzystania obszaru projektowanej MFW na potrzeby:			
2.2.1.	Transportu morskiego			
2.2.1.	Transportu powietrznego			
2.2.1.	Sił zbrojnych			
2.2.1.	Rybołówstwa			
2.2.1.	Badań obiektów historycznych			
2.2.1.	Eksploatacji surowców mineralnych			

23 - Patrz: wyjaśnienia w tekście przewodnika.

2.2.17.	Turystyki			
2.2.18.	Podmorskich rurociągów i linii elektro-energetycznych			
2.2.19.	Inne			
2.2.10.	Określone w planie zagospodarowania przestrzennego morza (o ile obowiązuje)			
2.3.	Pokrycie szatą roślinną			
231	Czy przedstawiono charakterystykę roślinności dna morskiego na terenie przeznaczonym pod MFW?			
3.	RODZAJ TECHNOLOGII			
3.1.	Czy przedstawiono informacje o elektrowniach wiatrowych:			
311	Główne elementy konstrukcyjne			
312	Wysokość wieży (maksymalna lub warianty)			
313	Średnica rotora (maksymalna lub warianty)			
314	Moc turbiny (maksymalna lub warianty)			
315	Rodzaje fundamentów (warianty)			
3.2.	Czy przedstawiono informacje o stacji pomiarowo-badawczej:			
321	Główne elementy konstrukcyjne			
322	Przewidywane rodzaje zainstalowanych urządzeń badawczych			
3.3.	Czy przedstawiono informacje o stacji elektroenergetycznej:			
331	Przewidywane elementy konstrukcyjne			
332	Przewidywana liczba stacji elektroenergetycznych			
3.4.	Czy przedstawiono informacje o sieci elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej:			
341	Rodzaje kabli			
342	Długość kabli			
343	Sposób ułożenia w dnie morskim			
344	Sposób podłączenia do KSE			
4.	EWENTUALNE WARIANTY PRZEDSIĘWZIĘCIA			
4.1.	Czy opisano rozważane warianty przedsięwzięcia:			
411	Lokalizacyjne elektrowni			
412	Przebiegu i miejsca lądowania kabla			
413	Miejsca przyłączenia do KSE			
414	Technologiczne (turbiny, fundamentów, kabli itd.)			
415	Inne			
5.	PRZEWIDYWANA ILOŚĆ WYKORZYSTYWANYCH ZASOBÓW WODY, SUROWCÓW, PALIW ORAZ ENERGII			
5.1.	Czy wskazano ilość materiałów i paliw przewidywanych do zużycia na etapie budowy:			
511	Paliwo			
512	Materiały budowlane			
513	Energia elektryczna			
514	Elementy elektrowni, stacji transformatorowej i badawczej, sieci elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej, inne			
5.2.	Czy wskazano ilość materiałów, paliw i energii przewidywanych do zużycia na etapie eksploatacji:			
521	Paliwo			

522	Części zamienne			
523	Energia elektryczna			
6.	ROZWIĄZANIA CHRONIĄCE ŚRODOWISKO			
6.11	Czy wskazano przewidywane rozwiązania chroniące środowisko, planowane do zastosowania na etapie budowy MFW?			
6.12	Czy wskazano przewidywane rozwiązania chroniące środowisko, planowane do zastosowania na etapie eksploatacji MFW?			
6.13	Czy wskazano przewidywane rozwiązania chroniące środowisko, planowane do zastosowania na etapie likwidacji MFW?			
7.	RODZAJE I PRZEWIDYWANE ILOŚCI WPROWADZANYCH DO ŚRODOWISKA SUBSTANCJI LUB ENERGII PRZY ZASTOSOWANIU ROZWIĄZAŃ CHRONIĄCYCH ŚRODOWISKO			
7.1.	Czy wskazano rodzaje i przewidywane ilości emisji do środowiska na etapie przygotowania projektu:			
7.11	Emisja hałasu przez jednostki pływające, samoloty i śmigłowce			
7.12	Zaburzenie osadów dna morskiego podczas pobierania próbek czy kotwiczenia jednostek			
7.13	Wycieki substancji z jednostek pływających			
7.14	Wytwarzanie odpadów			
7.15	Zaburzenie krajobrazu			
7.16	Inne			
7.2.	Czy wskazano rodzaje i przewidywane ilości emisji do środowiska na etapie budowy i likwidacji:			
7.21	Emisja hałasu przez jednostki pływające, samoloty i śmigłowce oraz podczas produkcji elementów MFW			
7.22	Zaburzenie osadów dna morskiego podczas układania kabla czy kotwiczenia jednostek			
7.23	Wycieki substancji z jednostek pływających			
7.24	Wytwarzanie odpadów			
7.25	Zaburzenie krajobrazu			
7.26	Zanieczyszczenie powietrza przez zakłady produkujące elementy MFW			
7.27	Inne			
7.3.	Czy wskazano rodzaje i przewidywane ilości emisji do środowiska na etapie eksploatacji:			
7.31	Emisja hałasu przez elektrownie, jednostki pływające, samoloty i śmigłowce oraz podczas produkcji elementów MFW			
7.32	Wycieki substancji z jednostek pływających			
7.33	Wytwarzanie odpadów			
7.34	Zaburzenie krajobrazu			
7.35	Emisja pola i promieniowania elektromagnetycznego przez farmę			
7.36	Wpływ na florę i faunę			
7.37	Inne			
8.	MOŻLIWE TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO			

81.	Czy przeanalizowano możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko?			
9.	OBSZARY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY, ZNAJDUJĄCE SIĘ W ZASIĘGU ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA			
9.1.	Czy opisano obszarowe formy ochrony przyrody, znajdujące się w zasięgu potencjalnego oddziaływania przedsięwzięcia:			
911.	Parki narodowe			
912.	Rezerваты przyrody			
913.	Parki krajobrazowe			
914.	Obszary chronionego krajobrazu			
915.	Obszary Natura 2000			

Lista sprawdzająca do raportu OOŚ

L.p.	Pytanie	Tak/nie /nie dotyczy	Strona opracowania, na której znajduje się informacja	Uwagi/komentarze /informacje do uzupełnienia
1.	OPIS PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA			
1.1.	Charakterystyka całego przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w fazie budowy i eksploatacji lub użytkowania			
1.1.1.	Czy przedstawiono maksymalną i minimalną wysokość wieży EW?			
1.1.2.	Czy przedstawiono maksymalną i minimalną średnicę rotora?			
1.1.3.	Czy przedstawiono maksymalne dopuszczalne moce akustyczne poszczególnych turbin?			
1.1.4.	Czy opisano wszystkie elementy infrastruktury towarzyszącej EW (maksymalne parametry lub warianty): - kabel podmorski, - stację pomiarowo-badawczą, - stacje elektroenergetyczne, - linie elektroenergetyczne (przyłącze wewnętrzne i zewnętrzne), - linie telekomunikacyjne, - drogi dojazdowe, - zaplecze budowy, - nabrzeża, - inne?			
1.1.5.	Czy opisano lokalizację przez: a) współrzędne geograficzne skrajnych punktów MFW, b) mapę z zaznaczonymi granicami obszaru przeznaczonego na lokalizację MFW, c) opis położenia względem miejscowości przy linii brzegowej, d) wskazanie województwa?			
1.1.6.	Czy opisano za pomocą danych liczbowych (z uwzględnieniem możliwego marginesu zmian na etapie budowy) wielkość terenu zajętego przez poszczególne elementy MFW, a także wielkość terenu zajętego czasowo w trakcie jej budowy (zaplecza, nabrzeża itd.)?			
1.1.7.	Czy wskazano działki, na których zlokalizowano elementy lądowej infrastruktury towarzyszącej MFW, lub mapę w skali 1:25 000, przedstawiającą ich lokalizację (o ile infrastruktura lądowa jest objęta wnioskiem o DSU)?			
1.1.8.	Czy opisano sposób użytkowania obszaru MFW przed rozpoczęciem inwestycji oraz zmian, jakie na nim nastąpią w trakcie budowy i eksploatacji farmy wiatrowej?			
1.1.9.	Czy zawarto informacje dotyczące zgodności warunków użytkowania terenu inwestycji z planem zagospodarowania przestrzennego morza lub informacje o braku planu?			

1.1.10.	Czy opisano zagadnienia związane z transportem materiałów budowlanych i elementów elektrowni na lądzie i na morzu (takich jak częstotliwość przejazdów, liczba i rodzaje pojazdów, statków)?			
1.1.11.	Czy opisano rodzaje i ilości materiałów i zasobów przewidywanych do zużycia na etapie budowy MFW?			
1.1.12.	Czy opisano wszystkie działania składające się na budowę MFW?			
1.1.13.	Czy opisano wszystkie działania składające się na eksploatację MFW?			
1.1.14.	Czy opisano wszystkie działania składające się na likwidację MFW?			
1.1.15.	Czy raport zawiera harmonogram realizacji projektu (w szczególności przewidywany czas rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych etapów budowy, eksploatacji i likwidacji MFW)?			
1.1.16.	Czy opisano inne istniejące lub planowane przedsięwzięcia, których oddziaływania mogą kumulować się z oddziaływaniami MFW?			
1.2.	Główne cechy charakterystyczne procesów produkcyjnych			
1.2.1.	Czy podano przewidywaną całkowitą moc zainstalowaną MFW [MW]?			
1.2.2.	Czy opisano główne cechy charakterystyczne procesu produkcji energii elektrycznej przez MFW, w tym sposób transportu wytworzonej mocy na ląd (przyłączenia do KSE)?			
1.3.	Przewidywane rodzaje i ilości zanieczyszczeń, wynikające z funkcjonowania planowanego przedsięwzięcia			
1.3.1.	Czy opisano wszystkie przewidywane rodzaje i ilości odpadów (w tym niebezpiecznych), które powstaną w trakcie budowy, eksploatacji i likwidacji MFW?			
1.3.2.	Czy opisano rodzaje i ilości ścieków bytowych i deszczowych, które powstaną podczas budowy, eksploatacji i likwidacji MFW (w tym w sytuacjach awaryjnych, takich jak np. wyciek ze statku)?			
1.3.3.	Czy opisano rodzaje i ilości zanieczyszczeń powietrza, jakie powstaną w trakcie budowy, eksploatacji i likwidacji MFW?			
1.3.4.	Czy raport OOŚ zawiera analizę akustyczną przedsięwzięcia, uwzględniającą emisję hałasu podczas budowy, eksploatacji i likwidacji MFW?			
1.3.5.	Czy raport OOŚ zawiera analizę oddziaływania pól elektromagnetycznych powstających podczas eksploatacji MFW?			

136.	Czy opisano wielkość i rodzaje emisji, jakie mogą powstać w wypadku wystąpienia awarii podczas budowy, eksploatacji lub likwidacji MFW (takich jak np. wyciek oleju z transformatora, wyciek paliwa ze statku), w tym możliwe poważne awarie w rozumieniu przepisów POŚ?			
137.	Czy porównano rodzaje i wielkość emisji powodowanych przez farmę wiatrową z obowiązującymi normami prawnymi?			
2.	OPIS ELEMENTÓW PRZYRODNICZYCH ŚRODOWISKA OBJĘTYCH ZAKRESEM PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO, W TYM ELEMENTÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY			
2.1.	Czy raport zawiera charakterystykę elementów abiotycznych środowiska na obszarze MFW i na obszarze, na który może oddziaływać MFW, obejmującą: 1) batymetrię i geomorfologię, 2) charakterystykę osadów dennych (strukturę osadów, topografię dna morskiego, przemieszczanie się osadów), 3) charakterystykę struktury geologicznej obszaru, 4) właściwości gruntu, 5) pomiary wiatru (prędkość i przeważające kierunki), 6) warunki hydrograficzne (prądy wodne, wysokość fal), 7) uwarunkowania formowania się pokrywy lodowej, 8) dotychczasowe sposoby wykorzystywania przestrzeni morskiej przez innych użytkowników?			
2.2.	Czy raport zawiera charakterystykę elementów biotycznych środowiska na obszarze MFW i na obszarze, na który może oddziaływać MFW, obejmującą: 1) makrofity i bezkręgowce, 2) ryby, 3) ssaki morskie, 4) ptaki, 5) nietoperze?			
2.3.	Czy wskazano i opisano formy ochrony przyrody (w rozumieniu UOP) oraz korytarze ekologiczne, na które może mieć wpływ budowa, eksploatacja i likwidacja MFW?			
2.4.	Czy do raportu OOŚ załączono opracowanie z wynikami przedinwestycyjnej inwentaryzacji ornitologicznej?			
2.5.	Czy do raportu OOŚ załączono opracowanie z wynikami przedinwestycyjnej inwentaryzacji chiropterologicznej?			

3.	OPIS ISTNIEJĄCYCH W SĄSIEDZTWIE LUB W BEZPOŚREDNIM ZASIĘGU ODDZIAŁYWANIA PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA ZABYTEKÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O OCHRONIE ZABYTEKÓW I OPIECE NAD ZABYTEKAMI			
3.1.	Czy opisano zabytki chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami istniejące w sąsiedztwie lub w bezpośrednim zasięgu oddziaływania planowanej MFW (na morzu i na lądzie)?			
4.	OPIS PRZEWIDYWANYCH SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA W PRZYPADKU NIEPODEJMOWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA			
4.1.	Czy opisano skutki dla środowiska w przypadku rezygnacji z budowy MFW (pozytywne i negatywne)?			
5.	OPIS ANALIZOWANYCH WARIANTÓW, W TYM WARIANTU PROPONOWANEGO PRZEZ WNIOSKODAWCĘ ORAZ RACJONALNEGO WARIANTU ALTERNATYWNEGO I WARIANTU NAJKORZYSTNIEJSZEGO DLA ŚRODOWISKA			
5.1.	Czy opisano wariant MFW proponowany do realizacji?			
5.2.	Czy opisano przynajmniej jeden racjonalny wariant alternatywny MFW?			
5.3.	Czy opisano wariant najkorzystniejszy dla środowiska, jeśli jest on inny od wyżej wymienionych?			
6.	OKREŚLENIE PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ANALIZOWANYCH WARIANTÓW, W TYM RÓWNIEŻ W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII PRZEMYSŁOWEJ, A TAKŻE MOŻLIWEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO			
6.1.	Czy raport OOŚ zawiera opis bezpośredniego oddziaływania analizowanych wariantów na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW na wody morskie, powierzchniowe i podziemne?			
6.2.	Czy opisano urządzenia służące do zbierania, gromadzenia i oczyszczania ścieków socjalnych i deszczowych (rodzaje, wymiary, pojemność, inne istotne parametry)?			
6.3.	Czy wskazano lokalizację urządzeń służących do zbierania, gromadzenia i oczyszczania ścieków?			
6.4.	Czy przeanalizowano oddziaływania na wody morskie, powierzchniowe i podziemne w wypadku awarii (takich jak np. wyciek z transformatora, ze statku)?			
6.5.	Czy raport OOŚ zawiera opis bezpośredniego oddziaływania analizowanych wariantów na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW na powietrze?			
6.6.	Czy raport OOŚ zawiera opis bezpośredniego oddziaływania analizowanych wariantów na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW na klimat akustyczny?			
6.7.	Czy zidentyfikowano wszystkie źródła hałasu na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji MFW?			
6.8.	Czy analiza akustyczna wskazuje zasięg i wielkość hałasu wytwarzanego na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji MFW?			

6.9.	Czy wskazano metody ograniczania oddziaływania akustycznego przedsięwzięcia na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji MFW?			
6.10.	Czy opisano metody zastosowane w analizie akustycznej, w tym rodzaj użytego oprogramowania komputerowego?			
6.11.	Czy raport OOŚ zawiera opis bezpośredniego oddziaływania analizowanych wariantów na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW na pole elektromagnetyczne?			
6.12.	Czy zidentyfikowano wszystkie źródła pola elektromagnetycznego na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji MFW?			
6.13.	Czy analiza oddziaływania pól elektromagnetycznych obejmuje elektrownie wiatrowe i infrastrukturę towarzyszącą (GPZ, linie energetyczne)?			
6.14.	Czy wskazano wielkość i zasięg oddziaływania pól elektromagnetycznych, wytwarzanych w trakcie eksploatacji MFW?			
6.15.	Czy wskazano metody ograniczania oddziaływania pól elektromagnetycznych wytwarzanych przez MFW i infrastrukturę towarzyszącą?			
6.16.	Czy opisano metody zastosowane w analizie pól elektromagnetycznych?			
6.17.	Czy raport OOŚ zawiera opis bezpośredniego oddziaływania analizowanych wariantów na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW na glebę?			
6.18.	Czy opisano sposoby zbierania, magazynowania, transportu oraz metody odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, które powstaną podczas budowy, eksploatacji i likwidacji MFW?			
6.19.	Czy wskazano miejsca, w których będzie się odbywało magazynowanie, odzysk lub/i unieszkodliwianie odpadów?			
6.20.	Czy raport OOŚ zawiera opis bezpośredniego oddziaływania analizowanych wariantów na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW na warunki życia i zdrowie ludzi?			
6.21.	Czy raport OOŚ zawiera opis bezpośredniego oddziaływania analizowanych wariantów na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW na florę i faunę?			
6.22.	Czy raport OOŚ zawiera opis bezpośredniego oddziaływania analizowanych wariantów na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW na krajobraz?			

6.23.	Czy raport OOS zawiera opis bezpośredniego oddziaływania analizowanych wariantów na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW na dobra materialne, zabytki i krajobraz kulturowy?			
6.24.	Czy raport OOS zawiera analizę wpływu wariantu wybranego do realizacji na wzajemne oddziaływania pomiędzy elementami środowiska?			
6.25.	Czy raport OOS zawiera analizę możliwości wystąpienia poważnej awarii (w każdym z analizowanych wariantów, na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW)?			
6.26.	Czy opisano wpływ na środowisko analizowanych wariantów w wypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej?			
6.27.	Czy raport OOS zawiera analizę możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego (w każdym z analizowanych wariantów, na etapach budowy, eksploatacji i likwidacji MFW)?			
6.28.	Czy opisano wpływ na środowisko analizowanych wariantów w wypadku wystąpienia oddziaływania transgranicznego?			
6.29.	Czy w wypadku stwierdzenia oddziaływania transgranicznego raport OOS w sposób wyczerpujący określa oddziaływania planowanego przedsięwzięcia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej?			
6.30.	Czy opisano bezpośrednio oddziaływanie analizowanych wariantów na integralność i spójność zatwierdzonych lub planowanych obszarów Natura 2000?			
6.31.	Czy opisano bezpośrednio oddziaływanie analizowanych wariantów na przedmiot ochrony zatwierdzonych lub planowanych obszarów Natura 2000?			
6.32.	Czy opisano skutki pośrednie (wtórne) któregośkolwiek ze wskazanych wyżej oddziaływań MFW na środowisko?			
6.33.	Czy opisano skutki kumulowania się któregośkolwiek ze wskazanych wyżej oddziaływań MFW na środowisko?			
6.34.	Czy opisano krótkoterminowe (chwilowe) skutki któregośkolwiek ze wskazanych wyżej oddziaływań MFW na środowisko?			
6.35.	Czy opisano średnioterminowe skutki któregośkolwiek ze wskazanych wyżej oddziaływań MFW na środowisko?			
6.36.	Czy opisano długoterminowe (stałe) skutki któregośkolwiek ze wskazanych wyżej oddziaływań MFW na środowisko?			
6.37.	Czy odpowiednio określono obszar geograficzny, czas trwania, częstotliwość i prawdopodobieństwo wystąpienia każdego oddziaływania MFW na środowisko?			

6.38.	Czy opisano pozytywne efekty eksploatacji MFW?			
6.39.	Czy każde opisywane oddziaływanie MFW na środowisko porównano z istniejącymi w tym zakresie normami prawnymi oraz aktualną wiedzą naukową na temat skali oddziaływań farm wiatrowych?			
6.40.	Czy znaczenie każdego opisanego oddziaływania na środowisko zostało dokładnie wyjaśnione?			
6.41.	Czy wszystkie ww. oddziaływania na środowisko, wszędzie tam, gdzie to możliwe, zostały opisane również za pomocą danych liczbowych?			
6.42.	Czy omówiono wszelkie ryzyko związane z projektem? • ryzyko związane z obsługą niebezpiecznych materiałów, • ryzyko związane z rozlaniem/wyciekami, pożarem, eksplozją, • ryzyko związane z wypadkami drogowymi, wypadkami statków morskich i powietrznych, • ryzyko związane z awarią lub defektem procesów lub urządzeń, • ryzyko związane z narażeniem projektu na katastrofy naturalne			
6.43.	Czy omówiono sposób postępowania w razie wystąpienia wypadków i nieprzewidzianych zdarzeń?			
6.44.	Czy omówiono element niepewności związany z obliczaniem emisji?			
7.	UZASADNIENIE PROPONOWANEGO PRZEZ WNIOSKODAWCĘ WARIANTU, ZE WSKAZANIEM JEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA: A) LUDZI, ROŚLINY, ZWIERZĘTA, GRZYBY I SIEDLISKA PRZYRODNICZE, WODĘ I POWIETRZE, B) POWIERZCHNIĘ ZIEMI, Z UWZGLĘDNIENIEM RUCHÓW MASOWYCH ZIEMI, KLIMAT I KRAJOBRAZ, C) DOBRA MATERIALNE, D) ZABYTKI I KRAJOBRAZ KULTUROWY, OBJĘTE ISTNIEJĄCĄ DOKUMENTACJĄ, W SZCZEGÓLNOŚCI REJESTREM LUB EWIDENCJĄ ZABYTKÓW, E) WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIE MIĘDZY ELEMENTAMI, O KTÓRYCH MOWA W LIT. A-D			
7.1.	Czy uzasadniono wybór wariantu MFW proponowanego do realizacji i wskazano jego wpływ na środowisko?			
8.	OCENA ODDZIAŁYWANIA NA OBSZARY NATURA 2000			
8.1.	Czy opisano elementy przedsięwzięcia mogące oddziaływać na obszary Natura 2000 w wariantcie preferowanym do realizacji oraz w racjonalnych wariantach alternatywnych?			
8.2.	Czy opisano skutki dla obszarów Natura 2000, jakie pociągnęłyby za sobą zrezygnowanie z realizacji przedsięwzięcia?			
8.3.	Czy przedstawiono lokalizację przedsięwzięcia względem istniejących i planowanych obszarów Natura 2000?			

8.4.	Czy opisano wszystkie istniejące i planowane obszary Natura 2000 pozostające w strefie potencjalnego oddziaływania przedsięwzięcia?			
8.5.	Czy opisano potencjalne oddziaływania przedsięwzięcia na przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000 na wszystkich etapach jego przygotowania, eksploatacji i likwidacji?			
8.6.	Czy dokonano wstępnej oceny (tzw. screeningu), czy istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań przedsięwzięcia na integralność, spójność i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000?			
8.7.	Czy w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia oddziaływań na obszary Natura 2000 dokonano szczegółowej oceny wpływu przedsięwzięcia na poszczególne obszary?			
8.8.	Czy przedstawiono cele ochrony wszystkich obszarów Natura 2000 pozostających w strefie potencjalnych oddziaływań przedsięwzięcia, na które to przedsięwzięcie może wpływać?			
8.9.	Czy dokonano oceny stopnia oddziaływań na poszczególne cele ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem wpływu skumulowanego?			
8.10.	Czy przedstawiono wnioski dotyczące możliwości wystąpienia znaczących oddziaływań na przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000, przy uwzględnieniu skuteczności działań minimalizujących?			
8.11.	Czy wzięto pod uwagę uwarunkowania realizacji inwestycji mogące znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 określone w art. 33 i 34 UOP?			
9.	OPIS METOD PROGNOZOWANIA ZASTOSOWANYCH PRZEZ WNIOSKODAWCĘ ORAZ OPIS PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO, OBEJMUJĄCY BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKO-, ŚREDNIO- I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, WYNIKAJĄCE Z: A) ISTNIENIA PRZEDSIĘWZIĘCIA, B) WYKORZYSTYWANIA ZASOBÓW ŚRODOWISKA, C) EMISJI			
9.1.	Czy opisano zastosowane w raporcie OOŚ metody prognozowania oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko i uzasadniono ich wybór?			
9.2.	Czy w przypadku wystąpienia trudności z zebraniem danych wyjściowych do analiz lub trudności w zastosowaniu danej metody analizy przeanalizowano w raporcie OOŚ wpływ tych trudności na końcowe wyniki?			

93.	Czy wśród opisanych oddziaływań przedsięwzięcia na środowisko wskazano oddziaływania znaczące (pozytywne i negatywne)?			
10.	OPIS PRZEWIDYWANYCH DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU			
10.1.	Czy raport OOŚ zawiera opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko (w tym na obszary Natura 2000) na każdym etapie realizacji inwestycji, lub czy wskazano w nim, że takie działania nie są konieczne?			
10.2.	Czy jeśli efekt zastosowania środków mających na celu zapobieganie oddziaływaniom i ich ograniczanie jest niepewny, to zostało to wyjaśnione?			
10.3.	Czy przewidywane działania mające na celu zapobieganie negatywnym oddziaływaniom na środowisko i ich ograniczenie są adekwatne do skali oddziaływania inwestycji w fazie budowy oraz eksploatacji?			
10.4.	Czy raport OOŚ jasno wskazuje, kto jest odpowiedzialny za wdrożenie działań mających na celu zapobieganie oddziaływaniom i ich ograniczenie, w tym za sfinansowanie tych działań?			
10.5.	Czy opisano możliwe negatywne dla środowiska skutki proponowanych działań mających na celu zapobieganie oddziaływaniom i ich ograniczanie?			
11.	JEŻELI PLANOWANE PRZEDSIĘWZIĘCIE JEST ZWIĄZANE Z UŻYCIEM INSTALACJI, PORÓWNANIE PROPONOWANEJ TECHNOLOGII Z TECHNOLOGIĄ SPEŁNIAJĄCĄ WYMAGANIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 143 USTAWY – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA			
11.1.	Czy raport OOŚ zawiera porównanie proponowanej technologii z technologią spełniającą wymagania, o których mowa w art. 143 POŚ?			
12.	WSKAZANIE, CZY DLA PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA JEST KONIECZNE USTANOWIENIE OBSZARU OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA W ROZUMIENIU PRZEPISÓW USTAWY – PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA, ORAZ OKREŚLENIE GRANIC TAKIEGO OBSZARU, OGRANICZEŃ W ZAKRESIE PRZEZNACZENIA TERENU, WYMAGAŃ TECHNICZNYCH DOTYCZĄCYCH OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I SPOSOBÓW KORZYSTANIA Z NICH			
12.1.	Czy raport OOŚ zawiera informację, że dla planowanej stacji transformatorowej lub linii elektroenergetycznej konieczne jest ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, a jeśli tak, to czy wymienia, jakie standardy zostały przekroczone (lub informuje, że nie ma takiej konieczności, gdyż nie zostały przekroczone określone standardy)?			
12.2.	Czy informacja o konieczności bądź braku konieczności ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania jest wyczerpująco uzasadniona?			
12.3.	Czy w raporcie OOŚ określono granice obszaru ograniczonego użytkowania?			

12.4.	Czy w raporcie OOŚ określono ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu, wynikające z konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania?			
12.5.	Czy w raporcie OOŚ określono wymagania techniczne dotyczące obiektów budowlanych i sposobów korzystania z nich, wynikające z konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania?			
13.	PRZEDSTAWIENIE ZAGADNIĘŃ W FORMIE GRAFICZNEJ			
13.1	Czy raport OOŚ zawiera dokumentację fotograficzną terenu inwestycji?			
13.2	Czy raport OOŚ zawiera wizualizację MFW (o ile farmę zaplanowano w odległości mniejszej niż 30 km od brzegu)?			
14.	PRZEDSTAWIENIE ZAGADNIĘŃ W FORMIE KARTOGRAFICZNEJ W SKALI ODPOWIADAJĄCEJ PRZEDMIOTOWI I SZCZEGÓŁOWOŚCI ANALIZOWANYCH W RAPORCIE OOŚ ZAGADNIĘŃ ORAZ UMOŻLIWIAJĄCEJ KOMPLEKSOWE PRZEDSTAWIENIE PRZEPROWADZONYCH ANALIZ ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO			
14.1.	Czy raport OOŚ zawiera mapę morską przedstawiającą lokalizację wszystkich planowanych na morzu elementów farmy?			
14.2.	Czy raport OOŚ zawiera mapę lokalizacji lądowej infrastruktury towarzyszącej MFW lub mapę w skali 1:25 000? (o ile infrastruktura lądowa jest objęta wnioskiem o DSU)			
14.3.	Czy raport OOŚ zawiera mapy z lokalizacjami analizowanych wariantów alternatywnych MFW?			
14.4.	Czy raport OOŚ (lub załączniki do niego) zawiera mapy dotyczące awifauny i chiropterofauny wymagane przez wytyczne GDOŚ w tym zakresie?			
14.5.	Czy raport OOŚ zawiera mapę z lokalizacją inwestycji względem obszarów cennych przyrodniczo, w tym obszarów wymienionych w art. 6 UOP?			
14.6.	Czy raport OOŚ zawiera mapę występowania na terenie MFW oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk roślin i zwierząt podlegających ochronie, na które farma może oddziaływać?			
14.7.	Czy raport OOŚ zawiera mapy głównych kierunków przelotu ptaków, nietoperzy, przemieszczania się i bytowania ryb i ssaków?			
14.8.	Czy raport OOŚ zawiera mapę analizowanej MFW i innych przedsięwzięć, w tym farm wiatrowych, których oddziaływania na środowisko mogą się kumulować?			

14.9.	Czy raport OOŚ zawiera poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencyjnej z zaznaczonym przebiegiem granic obszaru, na którym konieczne jest utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania (jeśli w raporcie stwierdzono konieczność utworzenia takiego obszaru dla stacji transformatorowej lub linii elektroenergetycznej)?			
14.10.	Czy raport OOŚ zawiera mapę prezentującą rozkład poziomów hałasu w środowisku na etapie eksploatacji MFW, wraz ze wskazaniem granic terenu objętego ochroną akustyczną (jeśli taki występuje)?			
15.	ANALIZA MOŻLIWYCH KONFLIKTÓW SPOŁECZNYCH ZWIĄZANYCH Z PLANOWANYM PRZEDSIĘWZIĘCIEM			
15.1.	Czy raport OOŚ zawiera wyczerpującą analizę możliwych konfliktów społecznych związanych z planowanym przedsięwzięciem?			
15.2.	Czy zostały oszacowane i opisane oddziaływania na dobra materialne?			
15.3.	Czy opisano wpływ na lokalną infrastrukturę?			
15.4.	Czy został przedstawiony wpływ przedsięwzięcia na komfort życia oraz zdrowie lokalnych społeczności?			
15.5.	Czy wskazano przewidywaną liczbę osób zatrudnionych podczas budowy, eksploatacji i likwidacji MFW?			
16.	PRZEDSTAWIENIE PROPOZYCJI MONITORINGU ODDZIAŁYWANIA PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ETAPIE JEGO BUDOWY I EKSPLOATACJI LUB UŻYTKOWANIA, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU			
16.1.	Czy raport OOŚ zawiera opis metod monitoringu terenu MFW (w zakresie ptaków, ryb, nietoperzy, ssaków morskich, siedlisk dennych, fitofauny i fitoflory) na etapach przygotowania i eksploatacji farmy?			
17.	WSKAZANIE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY, JAKIE NAPOTKANO, OPRACOWUJĄC RAPORT OOŚ			
17.1.	Czy wskazano trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, jakie napotkano, opracowując raport OOŚ?			
18.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM INFORMACJI ZAWARTYCH W RAPORCIE OOŚ (STRESZCZENIE NIETECHNICZNE)			
18.1.	Czy raport OOŚ zawiera streszczenie w języku niespecjalistycznym wszystkich rozdziałów i zagadnień przedstawionych w raporcie?			
18.2.	Czy streszczenie zawiera zwięzły, ale wszechstronny opis przedsięwzięcia?			
18.3.	Czy streszczenie dokładnie opisuje wpływ przedsięwzięcia na środowisko i środki zmniejszające ten wpływ?			

18.4.	Czy streszczenie zawiera opis analizowanych wariantów możliwych do realizacji (w tym wybranego)?			
18.5.	Czy w streszczeniu nietechnicznym opisano w sposób wyczerpujący wnioski z raportu OOŚ i przedstawiono najważniejsze rekomendacje?			
18.6.	Czy streszczenie jest napisane językiem niespecjalistycznym, unika się w nim terminów technicznych lub naukowych i szczegółowych danych, używa elementów graficznych (mapy, diagramy, schematy)?			
19.	NAZWISKO OSOBY LUB OSÓB SPORZĄDZAJĄCYCH RAPORT OOŚ			
19.1	Czy raport OOŚ zawiera nazwisko osoby lub osób sporządzających raport oraz dodatkowe opracowania dołączone do niego?			
20.	ŹRÓDŁA INFORMACJI STANOWIĄCE PODSTAWĘ DO SPORZĄDZENIA RAPORTU OOŚ			
20.1.	Czy w raporcie OOŚ wskazano źródła informacji stanowiące podstawę do jego sporządzenia?			

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej
al. Wilanowska 208 lok. 4, 02-765 Warszawa
tel./fax: +48 (22) 412 24 92
www.fnez.org
www.morskiefarmywiatrowe.pl

Egzemplarz bezpłatny

ISBN 978-83-934100-0-2